

RAAD VAN BEHEER
HOUDEN VAN HONDEN

1
JANUARI
2019

**EXAMENREGLEMENT
VOOR REDDINGSHONDEN**
(NL vertaling)

Vanaf
2019

Examen Reglement (examens/wedstrijden) Voor Reddingshonden.

FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (FCI)

Place Albert 1er, 13, B – 6530 Thuin (Belgique), tel :+32.71.59.12.38, fax : +32.71.59.22.29, email : <http://www.fci.be>

INTERNATIONALE RETTUNGSHUNDE ORGANISATION (IRO)

Moosstrasse 32, A-5020 Salzburg, Tel.: 0043 662 82 65 26, Fax: 0043 662 82 65 26 20

Internationale Prüfungsordnung

für

Rettungshunde-Prüfungen

der

Fédération Cynologique Internationale (FCI)

und der

Internationalen Rettungshunde Organisation (IRO)

Korrekturen und Überarbeitung der IPO-R 2012

Entwurf der FCI/IRO Arbeitsgruppe für die Überarbeitung dieser RH PO
Beschluss durch das FCI- Generalkomitee vom xx.02 2018 in xx, xx
Beschluss durch die IRO-Delegiertenversammlung vom xx. xx 20xx in xx, xx

Gültig ab 01. Januar 2019

Examenreglement voor reddingshonden

Geldig vanaf 01 januari 2019

Correcties en herziening van het IPO-R Reglement 2012

Ontwerp van de FCI/IRO-werkgroep voor de herziening van deze RH PO

Besluit door de FCI Raad van Bestuur in februari 2018

Besluit door de IRO vergadering van afgevaardigden gehouden op 23 juni 2018 te Salzburg.

Inleiding

Dit examenreglement voor reddingshonden is uitgewerkt door de FCI-commissie voor Reddingshonden en de IRO (Internationale Reddingshonden Organisatie), en goedgekeurd door het hoofdbestuur van de FCI en de Algemene Vergadering van de IRO.

Het vervangt de tot nu toe geldende Reddingshonden-examenreglementen van de FCI en IRO.

Het originele examenreglement is in de Duitse taal opgesteld en uitgewerkt. Voor vertalingen in andere talen en in twijfelgevallen is de Duitse tekst beslissend!

Dit examenreglement wordt op zijn vroegst na vijf jaar gecontroleerd op actualiteit en op basis van de opgedane ervaringen in de toepassing, eventueel aangepast, uitgebreid of verwijderd.

Veranderingen behoeven de formele toestemming van de bevoegde commissie van de FCI en de IRO. Dit examenreglement geldt voor alle lidverenigingen van de FCI en de IRO.

Het is bedoeld als wereldwijd platform voor inzetorganisaties als basis voor de opleiding van reddingshonden.

De inzet georiënteerde proeve van bekwaamheid wordt door nationale- en internationale inzetorganisaties gereguleerd en uitgevoerd.

Om praktische redenen is het examenreglement in de mannelijke vorm geschreven. Daar waar hij staat kan ook zij worden gelezen.

Inhoudsopgave

Internationale Prüfungsordnung für Rettungshunde-Prüfungen	1
Inleiding	3
1. Algemeen	9
1.1. Doel en uitvoering	9
1.2. Algemene afkortingen en definities	10
2. Organisatie	11
2.1. Eisen aan de organisator	11
2.2. Examineisen hondengeleider	12
2.3. Examineisen hond	13
2.4. Infrastructuren, toestellen, examenterreinen	15
2.4.1. Examenterrein appèl en hindernissen	16
2.4.2. Examenterrein zoekwerk	18
2.4.3. Helpers/slachtoffers	19
2.5. Keurmeesters	21
2.5.1. Toelating	21
2.5.2. Algemeen	21
2.6. Waarschuwing/Afbreken/Diskwalificatie	21
2.6.1. Waarschuwing	21
2.6.2. Afbreken	22
2.6.3. Diskwalificatie	22
2.7. Sancties en beroepsmogelijkheden bij overtreden van de regels	22
3. Uitvoering van de oefeningen en puntentoekenning	23
3.1. Algemene bepalingen	23
3.2. Versleuteling puntentotaal en tabel	24
3.3. Uitvoering en beoordeling appèl & hindernissen	24
3.3.1. Beoordeling hondengeleider en hond	24
3.3.2. Loten volgorde van de oefeningen	26
3.3.3. Begin en einde van de oefeningen	26
3.3.4. Beoordeling schotangst	27
3.3.5. Oefening volgen aan de lijn/vrij volgen	27
3.3.6. Oefening volgen door een groep personen	28
3.3.7. Oefening afliggen met voor roepen	28
3.3.8. Oefening positiewisselingen	29
3.3.9. Oefening apporteren over de grond	29
3.3.10. Oefening dragen en overgeven	30
3.3.11. Oefening afliggen met afleiding	31
3.3.12. Oefening lopen over onaangename materialen	31
3.3.13. Oefening tunnel met slurf	32
3.3.14. Oefening lopen over een vaste houten brug	32
3.3.15. Oefening afstandscontrole	32
3.3.16. Oefening dirigeren op afstand	33
3.3.17. Oefening beweegbare vatenbrug	34
3.3.18. Oefening ladder	34

3.4. Uitvoering en puntentoekening zoekwerk	35
3.4.1. Algemeen verloop	35
3.4.2. Puntentoekening hondengeleider	36
3.4.3. Puntentoekening hond	37
3.4.4. Verwijzingen	38
3.4.5. Verwijsoefening	41
3.4.6. Speuren	42
3.4.7. Vlakte	44
3.4.8. Puin	45
3.4.9. Lawine	45
3.4.10. Mantrailing	45
3.5. Waterwerk	47
4. Appèl en hindernissen niveau geschiktheid	48
4.1. Geschiktheid speuren, vlaktereieren en puin	48
4.1.1. Oefeningen	48
4.1.2. Oefening 1 Volgen aan de lijn	48
4.1.3. Oefening 2 Volgen door een groep personen	48
4.1.4. Oefening 3 Afliggen met voor roepen	48
4.1.5. Oefening 4 Positiewisselingen	49
4.1.6. Oefening 5 Afliggen met afleiding	49
4.1.7. Oefening 6 Dragen en overgeven	50
4.1.8. Oefening 7 Lopen over onaangename materialen	50
4.1.9. Oefening 8 Tunnel met slurf	50
4.1.10. Oefening 9 Lopen over een vaste houten brug	50
4.2. Geschiktheid Lawine	51
4.3. Geschiktheid mantrails	51
4.3.1. Oefeningen	51
4.3.2. Oefening 1 Volgen aan de lijn	51
4.3.3. Oefening 2 Volgen door een groep personen	51
4.3.4. Oefening 3 Positie wisselingen	52
4.3.5. Oefening 4 Afliggen met afleiding	52
4.3.6. Oefening 5 Lopen over onaangename materialen	53
4.3.7. Oefening 6 Lopen over een vaste houten brug	53
4.3.8. Oefening 7 Dragen en overgeven	53
4.4. Geschiktheid Waterwerk	53
5. Appèl en hindernissen Niveau A – afdeling B	54
5.1. Speuren, vlakte, puin niveau A	54
5.1.1. Oefeningen	54
5.1.2. Oefening 1 Vrij volgen met personengroep	54
5.1.3. Oefening 2 Afstandscontrole	54
5.1.4. Oefening 3 Apporteren	55
5.1.5. Oefening 4 Dragen en overgeven	55
5.1.6. Oefening 5 Dirigeren op afstand	55
5.1.7. Oefening 6 Beweegbare vatenbrug	56
5.1.8. Oefening 7 Horizontale Ladder	56
5.1.9. Oefening 8 Tunnel met slurf	56
5.1.10. Oefening 9 Afliggen met afleiding	57
5.2. Lawine niveau A	57

5.3. Mantrails niveau A	57
5.3.1. Oefeningen	57
5.3.2. Oefening 1 Vrij volgen met personeegroep	57
5.3.3. Oefening 2 Positiewisseling (zit, sta en af) op tafel	58
5.3.4. Oefening 3 Lopen over onaangename materialen.....	58
5.3.5. Oefening 4 Lopen over vaste houten brug.....	58
5.3.6. Oefening 5 Tunnel met slurf.....	59
5.3.7. Oefening 6 Dragen en overgeven.....	59
5.3.8. Oefening 7 Afliggen met afleiding	59
5.4. Waterwerk niveau A.....	60
6. Appèl (UO) en Hindernissen (GW) niveau B Afdeling B	60
6.1. Speuren, Vlaktereieren, Puin niveau B	60
6.1.1. Oefeningen	60
6.1.2. Oefening 1 Vrij volgen met een groep personen.....	60
6.1.3. Oefening 2 Afstandscontrole.....	61
6.1.4. Oefening 3 Apporteren over vlakke grond	61
6.1.5. Oefening 4 Dragen en overgeven.....	61
6.1.6. Oefening 5 Dirigeren op afstand	62
6.1.7. Oefening 6 Schommel	62
6.1.8. Oefening 7 Horizontale ladder	63
6.1.9. Oefening 8 Tunnel met slurf.....	63
6.1.10. Oefening 9 Afliggen met afleiding	63
6.2. Lawine niveau B	64
6.3. Mantrails niveau B	64
6.3.1. Oefeningen	64
6.3.2. Oefening 1 Vrij volgen met groep personen	64
6.3.3. Oefening 2 Positiewisseling (volgorde d.m.v. loting).....	65
6.3.4. Oefening 3 Lopen over onaangename materialen.....	65
6.3.5. Oefening 4 Beweegbare vatenbrug	65
6.3.6. Oefening 5 Tunnel met slurf.....	66
6.3.7. Oefening 6 Dragen en overgeven.....	66
6.3.8. Oefening 7 Afliggen met afleiding	66
6.4. Waterwerk niveau B.....	67
7. Zoekwerk niveau Geschiktheid Afdeling A.....	67
7.1. Speuren Geschiktheid	67
7.1.1. Oefeningen	67
7.1.2. Oefenterrein speuren, niveau geschiktheid	67
7.1.3. Uitvoering speurwerk niveau geschiktheid.....	67
7.1.4. Uitvoering van de verwijsoefening (zie 3.4.5)	68
7.2. Vlaktereieren niveau geschiktheid	68
7.2.1. Oefeningen	68
7.2.2. Oefenterrein bij het zoeken.....	68
7.2.3. Uitvoering van het vlaktereieren – Geschiktheid.....	68
7.3. Puinzoeken niveau Geschiktheid.....	68
7.3.1. Oefeningen	68
7.3.2. Oefenterrein Puinzoeken niveau Geschiktheid.....	68
7.3.3. Uitvoering van het Puinzoeken niveau Geschiktheid	68
7.4. Lawine niveau Geschiktheid	69

7.5. Mantrails niveau Geschiktheid.....	69
7.5.1. Oefeningen	69
7.5.2. Oefenterrein zoekwerk mantrails niveau Geschiktheid.....	69
7.5.3. Uitvoering van het zoekwerk mantrails niveau Geschiktheid	69
7.6. Waterwerk niveau Geschiktheid	69
8. Zoekwerk niveau A Afdeling A.....	70
8.1. Speuren niveau A	70
8.1.1. Oefeningen	70
8.1.2. Oefenterrein speuren niveau	70
8.1.3. Uitvoering speuren niveau A.....	71
8.2. Vlaktereieren niveau A.....	72
8.2.1. Oefeningen	72
8.2.2. Zoekgebied Vlaktereieren	72
8.2.3. Verwijsoefening (zie 3.4.5).....	72
8.2.4. Uitvoering van het vlaktereieren	72
8.3. Puinzoeken niveau A	73
8.3.1. Oefeningen	73
8.3.2. Oefenterrein voor Puinzoeken niveau A	73
8.3.3. Verwijzingsoefening (zie 3.4.5).....	73
8.3.4. Uitvoering van Puinzoeken niveau A	73
8.4. Lawine niveau A	74
8.5. Mantrails niveau A.....	74
8.5.1. Oefeningen	74
8.5.2. Oefenterrein mantrails niveau A.....	74
8.5.3. Uitvoering van het zoekwerk mantrails niveau A	74
8.6. Waterwerk niveau A.....	75
9. Zoekwerk niveau B Afdeling B	75
9.1. Speuren niveau B	75
9.1.1. Oefeningen	75
9.1.2. Oefen/examen gebied speuren niveau B.....	75
9.1.3. Uitvoering zoekwerk speuren niveau B.....	76
9.2. Vlaktereieren niveau B.....	77
9.2.1. Oefeningen	77
9.2.2. Zoekgebied vlaktereieren niveau B.....	77
9.2.3. Uitvoering van het vlaktereieren niveau B.....	77
9.3. Puin niveau B	78
9.3.1. Oefeningen	78
9.3.2. Oefenterrein voor Puinzoeken niveau B	78
9.3.3. Uitvoering van Puinzoeken niveau B	79
9.4. Lawine niveau B	79
9.5. Mantrails niveau B.....	79
9.5.1. Oefeningen	79
9.5.2. Oefenterrein mantrails niveau B	79
9.5.3. Uitvoering van het zoekwerk mantrails niveau B	80
9.6. Waterwerk niveau B.....	80
10. Bijlagen – Schema's en tekeningen voor appèl	81
10.1. Volgen aan de lijn / vrij volgen	81

10.2. Volgen door een groep personen	82
10.3. Afliggen met voorroepen.....	83
10.4. Positiewisselingen	84
10.5. Dragen en overgeven, niveau geschiktheid.....	85
10.6. Dragen en overgeven, niveau A en B	85
10.7. Distance control.....	86
11. Bijlagen – Schema’s en tekeningen voor het onderdeel hindernissen	87
11.1. Lopen over onaangename materialen	87
11.2. Lopen over een niet-beweegbaren houten (vaten)brug	88
11.3. Dirigeren op afstand, Lawine – niveau geschiktheid.....	89
11.4. Dirigeren op afstand, Lawine – niveau A & B.....	89
11.5. Dirigeren op afstand.....	90
11.6. Beweegbare vatenbrug.....	91
11.7. Horizontaal geplaatste ladder	92
11.8. Tunnel met slurf	93
11.9. Schommel.....	94

1. Algemeen

1.1. Doel en uitvoering

Doel Deze reddingshondenexamens moeten individuele honden kwalificeren voor verdere training in het reddingshondenwezen op basis van hun gebruiksdoel.

Het afgelegde examen is het bewijs van een succesvolle opleiding tot reddingshond op het respectievelijke niveau.

Het vormt een goede basis voor de verdere opleiding in de inzetorganisaties.

Inzetbaarheid De inzetbaarheid wordt uitsluitend door de inzetorganisatie vastgesteld en toegewezen.

Hiervoor kunnen aanvullende voorwaarden worden gesteld zoals bijvoorbeeld het regelmatig herhalen van bepaalde examens, aanvullende kennis en vaardigheden van de hondengeleider, portofoonverkeer, alpinistencursus, leeftijdlimiet voor zowel hond als hondengeleider, EHBO opleiding, enz., enz.

Uitvoering van examens

Reddingshondenexamens kunnen gedurende het hele jaar worden georganiseerd. Echter als de veiligheid en welzijn van mens en dier in gevaar komt, moet het examen worden uitgesteld.

Bij grote internationale evenementen zoals nationale- en wereldkampioenschappen zijn uit het oogpunt van deelnemersaantallen met betrekking tot het aan te houden tijdschema, bepaalde beperkingen (maximaal aantal deelnemers per discipline), mogelijk.

Reddingshondenexamens zijn ook mogelijk in alleen het onderdeel zoekwerk of alleen het onderdeel appèl en hindernissen (afdeling A of B). Hiervoor worden de behaalde punten met de daarbij behorende waardering in het logboek vermeld, onder vermelding dat slechts één onderdeel getest werd.

Een opleidingscertificaat in de zin van show-, tentoonstelling-, keur- en fokreglementen wordt niet gegeven. Om het diploma/certificaat en de daarbij behorende vermelding in het hondenlogboek op niveau Geschiktheid, A of B te verkrijgen dienen zowel het zoekwerk als het appèl- en hindernis gedeelte met goed gevolg worden afgelegd.

Opmerking De onderdelen “Water” en “Lawine” zijn niet in dit examenreglement opgenomen. Hiervoor wordt verwezen naar de originele teksten in de Duitstalige of Engelstalige examenreglementen

1.2. Algemene afkortingen en definities

Organisaties	FCI	Fédération Cynologique Internationale	
	LAO	Landesorganisation der FCI	
	IRO	Internationale Rettungshunde Organisation	
	NRO	Nationale Rettungshundeorganisation der IRO	
Documenten	IPO-R	Internationale Prüfungsordnung für Rettungshunde	
Examens	RH-F	Rettungshunde Fährtenprüfung (speur examen, RH-Sp)	
	RH-FL	Rettungshunde Flächenprüfung (vlakterevieren examen, RH-V)	
	RH-T	Rettungshunde Trümmerprüfung (puin examen, RH-P)	
	RH-L	Rettungshunde Lawinenprüfung (lawine examen, RH-L)	
	RH-W	Rettungshunde Wasserprüfung (waterwerk examen, RH-W)	
	RH-MT	Rettungshunde Mantrailerprüfung (mantrailing examen, RH-MT)	
Hondengeleider/hond	H	Hund (hond)	
	HF	Hundeführer (geleider zowel mannelijk als vrouwelijk)	
	RHT	Rettungshunde Team (geleider met hond = team)	
	HZ	Hörzeichen (hoorbaar commando)	
	SZ	Sichtzeichen (zichtbaar commando)	
Personen	HP	Hilfsperson (hulppersoneel)	
	PL	Prüfungsleiter (examenleider)	
	PR	Prüfungsrichter (keurmeester)	
	RA	Richteranweisung (aanwijzing door keurmeester gegeven)	
	VP	Versteckperson (helper slachtoffer)	
	FHL	Fährtenleger (spoorlegger)	
	TL	Trailleger (Traillegger)	
	Vaktermen	F	Fährte (spoor)
		FL	Fläche (vlakterevieren)
		GW	Gewandtheit (behendigheit)
GS		Grundstellung (basispositie)	
ID		Identifikationsgegenstand (id-voorwerp)	
L		Lawine	
LH		Leistungsheft (werkhondenboekje)	
LVS		Lawinen-Verschütteten-Suchgerät (pieps)	
MT		Mantrailing	
T		Trümmer (puin)	
TO		Technische Ordnung (mbv techniek plaatsbepalen)	
UO		Unterordnung (appèl)	
W		Wasser (water)	
Examen niveaus		A	Prüfung Stufe A (examen op niveau A)
		Abt.A	Afdeling A (zoekwerk)
	Abt.B	Afdeling B (Appèl en hindernissen)	
	B	Prüfung Stufe B (examen op B niveau)	
	V	Vorprüfung (examen op Geschiktheid niveau)	

2. Organisatie

2.1. Eisen aan de organisator

Organisatierecht Toestemming voor het houden van examens en wedstrijden wordt door de overkoepelende organisatie (FCI-LAO of IRO-NRO) verleend aan de organisator. De uitslag van het examen/wedstrijd wordt over en weer erkend. Een examen/wedstrijd kan enkel plaatsvinden als er tenminste vier verschillende deelnemers zijn.

Vereisten gesteld aan de organisatie De organisator moet over voldoende personeel, materialen en logistieke middelen beschikken, welke in het examen organisatiereglement beschreven staan. Samenwerking met andere organisaties is toegestaan.

Slachtoffers en hulppersoneel zijn assistenten van de keurmeester en moeten altijd diens aanwijzingen opvolgen. Indien zij dit niet doen (door bijvoorbeeld in te werken bij een verwijzing) moeten ze onmiddellijk worden vervangen.

Honden welke als groepshond in de groep lopen bij de volgoefening, dienen goed sociaal te zijn. Gedragen de groepshonden zich niet sociaal dan moeten deze direct uitgewisseld worden en door een sociale hond te worden vervangen.

Examenleider De organisator dient over een gekwalificeerde examenleider (uit de eigen of andere organisatie) te beschikken. Hij is verantwoordelijk voor en bewaakt alle noodzakelijke werkzaamheden in de voorbereiding en correcte (volgens examenreglement) uitvoering van het examen.

De examenleider is er voor verantwoordelijk dat de examenterreinen tijdig en volgens de examenreglementen zijn ingericht. De examenleider is gedurende het hele examen beschikbaar voor de keurmeester.

Termijnbewaking De examenleider moet er voor zorgen dat het examen op tijd en volgens indieningvereisten bij de juiste instanties is aangevraagd.

Administratie De examenleider is voor correcte afhandeling van de administratie verantwoordelijk. (checklist wordt aanbevolen)

(Hulp)personeel De examenleider is verantwoordelijk voor het benodigde hulppersoneel. Zowel in aantallen als vaardigheden.

Schema Voor aanvang van het examen dient er voor de deelnemers een tijdschema opgesteld te worden. Hierop dienen de tijden en locaties vermeld te zijn waarop zij moeten aantreden. De keurmeester krijgt dit schema ten minste drie dagen voor aanvang van het examen.

Bij het opstellen van het schema moet men rekening houden met het feit dat alle combinaties uitkomend voor het zelfde onderdeel en op het zelfde niveau, door de zelfde keurmeester worden beoordeeld. Ook mag de keurmeester niet langer dan 9 uur per dag keuren.

Keurlijsten	Er zijn nationale bepalingen hoe examenresultaten administratief verwerkt moeten worden.												
Eenheden	<p>Een keurmeester mag maximaal 36 eenheden per dag keuren.</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Afdeling A (zoekwerk) <table> <tr> <td>Niveau geschiktheid</td> <td>1 eenheid</td> </tr> <tr> <td>Niveau A</td> <td>2 eenheden</td> </tr> <tr> <td>Niveau B</td> <td>3 eenheden</td> </tr> </table> □ Afdeling B (appèl en hindernissen) <table> <tr> <td>Niveau geschiktheid</td> <td>1 eenheid</td> </tr> <tr> <td>Niveau A</td> <td>1 eenheid</td> </tr> <tr> <td>Niveau B</td> <td>1 eenheid</td> </tr> </table> 	Niveau geschiktheid	1 eenheid	Niveau A	2 eenheden	Niveau B	3 eenheden	Niveau geschiktheid	1 eenheid	Niveau A	1 eenheid	Niveau B	1 eenheid
Niveau geschiktheid	1 eenheid												
Niveau A	2 eenheden												
Niveau B	3 eenheden												
Niveau geschiktheid	1 eenheid												
Niveau A	1 eenheid												
Niveau B	1 eenheid												

2.2. Exameneisen hondengeleider

Aanmelding examen	De hondengeleider is verplicht om zich op tijd aan te melden. Mocht hij niet in de gelegenheid zijn op tijd aan te treden dient hij dit tijdig aan de examenleider te melden. De hondengeleider is zelf verantwoordelijk om kennis te nemen van de starttijden en locaties. Iedere hondengeleider dient bij het aantreden over de juiste kleding en persoonlijke beschermingsmiddelen te beschikken.
Het aan- en afmelden	<p>Het aanmelden bij de keurmeester vindt plaats voor aanvang van de eerste- en het afmelden na de laatste oefening met de aangelijnde hond in basispositie. De lijn is ongeveer een meter lang en een normale halsband. Kendekjes, (speur)tuigen, zwemvesten e.d. zijn enkel toegestaan als het voor het examenonderdeel bedoeld- en voorgeschreven is.</p> <p>De hondengeleider moet de aanwijzingen van de examenleider en keurmeester opvolgen.</p> <p>De hondengeleider is verplicht alle afdelingen in het geheel af te maken. Ook als hij bij een eerder onderdeel het minimum aantal punten niet heeft behaald.</p> <p>Het examen is pas dan beëindigd als de resultaten bekend zijn gemaakt en de werkhondenlogboekjes zijn teruggegeven.</p> <p>Voortijdig deelname beëindigen in verband met ziekte, blessure of andere belangrijke reden moet aan de examenleider gemeld worden. Het examen zonder onderbouwde reden verlaten leidt tot diskwalificatie en zal in het hondenlogboekje worden vermeld.</p>
Dierenwelzijn	<p>Regels met betrekking tot dierenwelzijn, veiligheid, en milieu in het land van de organiserende partij moeten worden nageleefd.</p> <p>Tijdens de duur van het gehele examenevenement is het toepassen van dwangmiddelen verboden. Wordt op overmatige wijze druk of grove omgang met de hond uitgevoerd, wordt conform hoofdstuk 2.6 gesanctioneerd.</p>
Zorgplicht	De hondengeleider is te allen tijde aansprakelijk voor schade materieel en/of persoonlijk veroorzaakt door hemzelf en/of zijn hond. De

hondengeleider is verplicht voor aanvang van het examen een bewijs van schade (aansprakelijkheid) verzekering te kunnen tonen. Aanwijzingen gegeven door de keurmeester en/of de organisatie worden vrijwillig en voor eigen risico uitgevoerd.

Toegestane hulpmiddelen Speciaal voor het uitvoeren van zoekwerk zijn de volgende hulpmiddelen voor tactische ondersteuning toegestaan.

Fluit: voor aanvang van het examen geeft de hondengeleider aan de keurmeester aan welk fluitsignaal voor (in plaats van) welk hoorbaar commando gegeven wordt.

Water of natte spons: tijdens het zoekwerk mag in overleg met de keurmeester water gegeven worden. Met name als de weersomstandigheden dit verlangen. Water geven mag niet direct na een verwijzing. Dit kan als beloning worden gezien.

Mantrails GPS toestel als dit voor aanvang van het examen wordt getoond.

Niet toegestaan GPS toestel met geheugenfunctie (m.u.v. mantrails) tijdens zoekwerk, speeltjes en voer.

2.3. Examineisen hond

Minimale leeftijd De minimale hondenleeftijd voor deelname aan examens is:

Minimale leeftijd:	niveau Geschiktheid	15 maanden
	niveau A	18 maanden
	niveau B	20 maanden

Op de dag van het examen moet de hond de minimale leeftijd hebben bereikt.

Identiteit hond Een hond waarvan de identiteit niet is vast te stellen doormiddel van de chipcontrole of tatoeëring, mag niet deelnemen.

Toelating Aan reddingshondenexamens mogen honden, ongeacht grootte, ras, met of zonder stamboom deelnemen.

Een hondengeleider mag op een dag aan één examen deelnemen en tijdens dit examen maximaal twee honden uitbrengen. Een hond mag tijdens het examen uitkomen op twee onderdelen. Het eerste onderdeel moet geheel afgerond zijn voor aan de eerste afdeling van het tweede onderdeel wordt begonnen.

Toelating tot niveau Geschiktheid: Geen (let op eisen gesteld door NRO/LAO)

Toelating tot niveau A: Geslaagd voor niveau geschiktheid zelfde onderdeel.

Toelating tot niveau B: Ten minste twee examens op A niveau met goed gevolg hebben afgelegd in het zelfde

onderdeel en met minimaal de kwalificatie “goed”.
Lawine/waterwerk: Geslaagd zijn op A niveau met de kwalificatie “goed”.

Deelname aan examens op hetzelfde niveau kan zo vaak je wilt.
Bij niet slagen voor een examen mag de hond pas na een termijn van vijf dagen opnieuw uitgebracht worden op het zelfde onderdeel/niveau.

De hond mag na het twee keer slagen op A niveau met tenminste de kwalificatie goed (m.u.v. lawine en waterwerk) al de volgende dag uitkomen op B niveau, mits de daarvoor geldende minimum leeftijd is bereikt.

Een hond mag niet tijdens een examen door meerdere hondengeleiders worden uitgebracht.

Bij evenementen met rangschikking moet de hond op het door de hond hoogst behaalde niveau worden uitgebracht.

Loopse teven mogen aan alle examens deelnemen, maar dienen afzijdig te worden gehouden van de overige deelnemers en moeten als laatste starten voor zover dat organisatorisch mogelijk is.

Zieke honden en honden met een mogelijke besmettelijke aandoening zijn van deelname uitgesloten en mogen het examenterrein niet betreden.

Werkhondenlogboek Het door de nationale organisatie uitgegeven werkhondenlogboek is verplicht voor iedere deelnemer en moet door de FCI-LAO of de IRO-NRO geregistreerd zijn.

Dit werkhondenlogboek moet voor aanvang van het examen bij het secretariaat van de organiserende vereniging worden ingeleverd. De resultaten van het examen worden door het secretariaat van de organiserende vereniging in het boekje geschreven. De keurmeester moet deze gegevens controleren en ondertekenen.

Een diskwalificatie moet met de letters “DIS” of met een internationaal geldende stempel (DIS) en de reden van diskwalificatie in het werkhondenlogboek worden vermeld.

Inentingen Een bewijs, van de in het land van organisatie van het examen verplicht gestelde inentingen, dient voor het examen aan de examenleider te worden getoond.

Sociaal gedrag De keurmeester beoordeeld het karakter van de hond voor en tijdens het Examen.

Als karakterzwakte tijdens het examen wordt vastgesteld is de keurmeester verplicht het examen af te breken. Als de hond agressief gedrag vertoont moet de hond gediskwalificeerd worden. De examenleider moet hierover geïnformeerd worden zoals vermeld in hoofdstuk

Voorbeelden karakterzwakte:

- Agressief gedrag tegenover vreemd personen en of andere honden.
- Weglopen bij de hondengeleider of het examenterrein verlaten.

Gehoorzaamheid

Als de hond weinig gehoorzaamheid toont, m.a.w. de hondengeleider heeft de hond niet onder controle, dan krijgt de hondengeleider drie kansen van de keurmeester om de hond terug te roepen.

De keurmeester heeft het recht het werk te stoppen als het duidelijk is dat de hond onvoldoende voorbereid is, onvoldoende werkdrijf toont, niet onder controle van de hondengeleider staat of duidelijk fysieke beperkingen toont.

Uitrusting

Een kendeck is toegestaan, behalve bij puinzoeken. Verlichting en/of bellen zijn toegestaan. Onder verlichting worden knipperlichten of breeklichten/glowsticks verstaan die het de hondengeleider mogelijk maakt de hond te volgen. Lampen of schijnwerpers die de hond kunnen helpen bij het oriënteren zijn niet toegestaan.

Als halsband kan een niet-manipulerende en in de handel verkrijgbare halsband worden gebruikt. De hond kan deze om hebben of de hondengeleider kan deze bij zich dragen. Medische halsbanden (parasitaire bescherming) zijn toegestaan, voor zover ze los worden gedragen.

Waterwerk

De hond moet een water-werkharnas of reddingsvest met een geschikt handvat dragen. Zoek-kendecken zijn niet toegestaan.

2.4. Infrastructuren, toestellen, examenterreinen

Algemeen

Alle details met betrekking tot de hindernissen op het gebied van materiaal, constructie en metingen zijn, aanvullend op de teksten, afkomstig uit de schetsen in de afzonderlijke bijlage.

Om een test uit te voeren, moeten er geschikte gebieden beschikbaar zijn die voldoen aan alle aspecten van de testvoorschriften.

De beslissing om voor afdeling A buiten het werk op werkterreinen te lopen ligt bij de organisatie administratie en de keurmeester.

Veiligheid

Om ongelukken te voorkomen moeten terrein en hindernissen voldoen aan de veiligheidsrichtlijnen en -normen van het betreffende land.

De keurmeester kan het gebruik van terrein of hindernissen weigeren als er risico is voor de hondengeleider of de hond.

Hulppersoneel

Hulppersoneel moeten zich neutraal gedragen en de hond niet hinderen als die aan het werk is.

Waterwerk

Voor de uitvoering van de oefening moet een oeverlijn worden gekozen die ervoor zorgt dat de hond het grootste deel van de oefening moet

zwemmen, maar waarbij de hond toch gemakkelijk op de oever kan komen.

Alle personen die zich in het water of op een boot bevinden moeten een neopreen pak of een reddingsvest dragen. De hondengeleider moet een neopreen pak of een reddingsvest dragen, de hond moet een reddingsvest of een geschikt harnas aan hebben.

2.4.1. Examenterrein appèl en hindernissen

Algemeen	De keurmeester kan in voorkomende gevallen terrein of toestellen afkeuren als deze niet aan het gestelde in het examenreglement voldoen.
Sp, V, P, MT	Het terrein voor het examenonderdeel appèl en hindernissen moet voldoende groot zijn.
L	Een vlak sneeuwveld deels gewalst of sneeuwvrij gemaakt van passende afmeting.
Markeringen	<p>De te markeren plaatsen zijn volgens de beschrijvingen bij de betreffende oefeningen of het schema aan te brengen. De plaatsing van de toestellen en startpunten van de oefeningen worden door de keurmeester na bezichtiging van het examenterrein bepaald. In overleg met de examenleider worden de startpunten van de betreffende oefeningen gemarkeerd. (een pas is 0,7 meter)</p>
Groep personen	<p>Zie schema 10.2</p> <p>Voor het uitvoeren van de oefening “volgen door een groep personen” worden op een geschikte plaats twee cirkels aangebracht met een diameter van 4 meter en 5 meter (dwz een straal van 2 en 2,5 meter). De groep personen loopt aan de binnenkant, de hondengeleider aan de buitenkant. Op deze wijze loopt de hondengeleider op een afstand van 0,5 meter van de groep personen.</p> <p>De groep moet uit vier personen bestaan waarbij twee personen, met een goed gesocialiseerde hond (reu en teef) aangelijnd en volgend lopen. Deze personen lopen tijdens de oefening met de richting van de klok mee, houden op de voorgeschreven plaatsen/momenten halt op aanwijzing van de examenleider of keurmeester.</p>
Afliggen met afleiding	<p>Zie schema 10.1</p> <p>Twee door lijnen gemarkeerde plaatsen voor reuen en teven. De afstand tussen de afliggende honden en een geplaatst toestel bedraagt minstens 10 meter. De afstand tussen de ligplaatsen voor reuen en teven is tenminste 6 meter.</p>
Dragen en overgeven	<p>Zie tekening 10.5 geschiktheid en 10.6 voor niveau A-B</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een tafel of verhoging - Een markering op de plaats van het overgeven. - Een markering voor het neerzetten van de hond.

Apporteur voorwerpen Ten minste vijf gebruiksvoorwerpen, maximaal ter grote van een schoen, van de volgende materialen: hout, leer, lichtmetaal, stof of kunststof en/of een combinatie hiervan.

Bijtrollen, speeltjes en dergelijke gelden niet als gebruiksvoorwerp. Ook speciaal geprepareerde voorwerpen (bijv. omwikkelde handschoenen of bij mekaar gevoegde voorwerpen) zijn niet toegestaan.

Onaangename materialen zie tekening 11.1

Op een grondvlak van $\pm 3 \times 3$ m wordt grof bouw materiaal aangebracht. De materialen moeten duidelijk moeilijk te belopen, onstabiel en verschillend van samenstelling zijn.

Lopen over een vaste houten brug zie tekening 11.2

De vaste houten brug bestaat uit twee vaste steunpunten met daarop een bevestigde plank met lengte van ca. 4 meter en breedte van ca. 0,3 meter.

Dirigeren op afstand zie tekening 11.5

Sp, V, P

De dirigeertafels hebben een hoogte van 60 cm. Oppervlakte is 1 bij 1 meter. De tafels mogen voorzien zijn van anti slip materiaal. De tafel mogen niet worden voorzien van zicht verhogende materialen (omwikkelen tape of markeringsmaterialen).

- Markering van het startpunt (b.v. pion)
- Loting van de te volgorde

Beweegbare vatenbrug zie tekening 11.6

De beweegbare vatenbrug bestaat uit twee even grote vaten met een diameter van 40 cm. En een (steiger)plank van 4 m. lang en 0.3 m. breed. De constructie moet zo zijn opgesteld dat de plank zich 0.2 m kan verschuiven op de vaten. (soortgelijke constructies op twee steunen/glijgoot met dezelfde bewegingsvrijheid zijn toegestaan).

Ladder

zie tekening 11.7

Houten ladder van 4 m. lengte, trede afstand (gemeten midden op de sport) 0.3 m., breedte 0.3 meter, sportbreedte 5 cm. In totaal 14 sporten.

De ladder ligt op twee steunpunten (begin en eind) van 0,5 m. hoog.

De oploopp plank heeft een lengte van 1,20 m en breedte van 0,5 m. en mag voorzien zijn van dwarslatjes om afglijden te voorkomen. De oploopp plank moet stabiel zijn en worden verbonden aan de ladder.

Tunnel

zie tekening 11.8

De tunnel bestaat uit een voorgevormd stijf gedeelte met een diameter van 0.5 m. en een lengte van 3 m. en een slurf van 3 m. van zacht materiaal.

Schommel

zie tekening 11.9

Het toestel bestaat uit:

- een houten plank van ongeveer 3 m lang en 0,3 m. breed;
- een constructie voor ophanging van de schommel en oplooppanken;
- de afstand onderkant plank van de schommel tot de grond is 0,4 m.

Op- en afloopplank:

- twee planken van ca. 1,5 m lang en 0.3 m. breed;
- bevestigd aan de constructie van de schommel waarbij het hoogste deel van de oploopplank 0.35 m. is, dus net onder de plank van de schommel;
- dwarslatjes om afglijden te voorkomen op de op- en afloopplank zijn toegestaan.

De schommel bestaat uit twee beugels en een plank welke door middel van touw of ketting eraan is opgehangen, evenals twee planken die als op- en afloop dienen. De middelste plank hangt in vrij-zwaaiende modus aan de ondersteuningsconstructie.

Vergelijkbare constructies met dezelfde afmetingen en dezelfde mobiliteit (longitudinaal en lateraal) zijn toegestaan

2.4.2. Examenterrein zoekwerk

Speuren

Bij meerdere deelnemers aan een speurexamen wordt geloot wie welk spoor uitwerkt. Bij het speurwerk op B niveau moet de moeilijkheidsgraad duidelijk zichtbaar zijn aan het spoorverloop door bijv. terreinwisselingen, kuilen, oversteken van paden of wegen enz.

De spoorlegger moet het gelegde spoor op duidelijke wijze opgetekend aan de keurmeester geven (tekening of gps). Kleine koersafwijkingen zijn geen hoek in de zin van het speurwerk. Deze hoeken dienen duidelijk herkenbaar uitgevoerd te worden.

ID voorwerp

Een voorwerp dat goed geur opneemt, van kleur niet wezenlijk afwijkt van de ondergrond, zo geplaatst dat het voor de hondengeleider niet zichtbaar is.

Voorwerpen

Er mogen enkel gebruiksvoorwerpen van verschillende materiaalsoorten gebruikt worden die goed geur opnemen en niet groter zijn dan een schoen. Ook deze voorwerpen mogen wat kleur betreft niet wezenlijk afwijken van de ondergrond waarop zij gelegd worden. De spoorlegger legt tijdens het leggen van het spoor, de voorwerpen op het spoor zonder daarbij te stoppen.

Puin

Het zoekgebied is duidelijk herkenbaar/zichtbaar begrensd of de grenzen zijn duidelijk gemarkeerd.

De organiserende vereniging moet in samenspraak met de keurmeester de verstekken zo inrichten dat de veiligheidsbepalingen kunnen worden nageleefd.

Puin Geschiktheid & A Het zoekgebied moet voor de hondengeleider te overzien zijn.

Puin A-B

Als afleiding tijdens het zoekwerk zijn smeulend vuur, motorlawaai, hamerslagen, trommels, geluidapparatuur enz. toegestaan. De afleiding is vooraf met de keurmeester te bepalen.

MT

Ieder terrein kan als examenterrein voor het Mantrails worden gebruikt. De keuze van het terrein wordt door de examenleider vastgelegd. Het trailverloop moet door gebruik van GPS en/of op kaartmateriaal volledig opgetekend worden.

Voor iedere deelnemende hond is een, alleen voor deze hond bestemde trail gelegd in een hiervoor gereserveerd terrein.

Het verloop van de trail moet zoveel mogelijk op natuurlijke wijze aan het terrein zijn aangepast en ondergrond wisselingen inhouden. Het terrein kan bestaan uit landelijk gebied zoals bijvoorbeeld bos, weide, velden of rustige wegen in bewoond gebied. Wegen en straten kunnen hierbij worden overgestoken.

In de tijd tussen het leggen- en uitwerken van de trail moet er vanuit kunnen worden gegaan dat de trail door "vreemde personen" is gekruist of overlopen. Mocht dit niet het geval zijn dan kan de keurmeester de afleiding opleggen.

Op het eindpunt van de trail stapt de traillegger na het leggen van de trail in een auto. Bij de start van het uitwerken van de trail wordt de traillegger weer met de auto teruggebracht naar het eindpunt. Let op: de auto mag de gelegde trail niet kruisen.

Geurvoorwerpen MT

Er mogen enkel geurvoorwerpen voor geur opname van de traillegger gebruikt worden welke de geur goed kunnen opnemen. Deze voorwerpen moeten door de traillegger minstens een uur op het lijf dan wel in een broekzak zijn gedragen.

Dit geurvoorwerp wordt direct voor het leggen door de traillegger in een nieuwe, ongebruikte plastic zak gedaan en gesloten. Deze plastic zak wordt vervolgens in een glazen pot met schroefdop gedaan. Deze gesloten glazen pot wordt voorzien van opschrift aan de examenleider gegeven.

De examenleider overhandigt voor het aanvang van het uitwerken van de trail de gesloten glazen pot met daarin het geurvoorwerp in gesloten plastic zak aan de hondengeleider.

2.4.3. Helpers/slachtoffers

Algemeen

De personen die fungeren als slachtoffer zijn assistenten van de keurmeester. Ze moeten zich in het verstek rustig gedragen. Ze mogen de hondengeleider en/of de hond op geen enkele manier helpen. Nadrukkelijk is het verboden een hond bij een verwijzing te helpen.

Er mogen geen voorwerpen zoals dekens, matjes, rugzakken e.d. in niet gebruikte of verder niet meer te gebruiken, verstekken blijven liggen.

Vlaktereviewen

De kleur van de kleding van de te verstoppende personen mag niet sterk van het terrein waarin ze verstopt gaan worden, afwijken. Dit geldt met name voor reflecterende en/of fluoriderende kleding.

De te verstoppende personen nemen op aanwijzing van de keurmeester de hen aangewezen plaats in. Ze moeten tenminste 20 meter uit mekaar liggen.

De te verstoppende personen blijven op aanwijzing van de keurmeester in het verstek. Daar moeten ze liggen of zitten.

De posities in de verstekken worden door de te verstoppende personen 10 minuten voor het aanzetten van de hond ingenomen. Het moet voor de hond mogelijk zijn om zichtcontact te maken. Daarom mogen de te verstoppende personen niet volledig zijn afgedekt door dekens of ander afdek materiaal.

Na het vinden van een verstopte persoon moet deze op aanwijzing van de keurmeester het verstek verlaten met medeneming van alle spullen. De verstekken kunnen worden hergebruikt of gewisseld.

Puin

De te verstoppende personen moeten tenminste 10 minuten voor het aanzetten van de hond in de verstekken aanwezig zijn. De verstekken mogen niet hermetisch worden afgesloten. Ook moet er speciaal gelet worden op de mogelijke aanwezigheid van giftige gassen in het verstek.

De verstekken/verstopte personen moeten tenminste 10 meter uit mekaar liggen. De te gebruiken verstekken moeten zo gekozen worden dat deze duidelijk te onderscheiden en te verwijzen zijn.

Gebruikte verstekken kunnen weer gebruikt worden. Bij wisselen van verstekken moeten de gebruikte en niet meer te gebruiken verstekken, om valse verwijzingen te voorkomen, open blijven.

Voor zowel puin niveau A en B geldt dat de hond bij het vinden van een verstopte persoon, onder geen enkele voorwaarde zicht- of aanraakcontact mag hebben. De bedekking van de verstopte persoon dient zo onopvallend mogelijk te zijn.

Mantrailing

De traillegger mag het examenterrein de afgelopen 14 dagen niet hebben betreden. De traillegger moet het voorgeschreven traject, in normale pas lopend, vanaf een vastgesteld startpunt naar een vastgesteld eindpunt uitlopen. De traillegger begint de trail bij een herkenningspunt zoals een bushokje, zitbankje, voor een bepaald gebouw of een kruising o.i.d..

Na een kort verblijf op het startpunt van de trail loopt de traillegger in normale pas de voorgeschreven route. De traillegger geeft aan de examenleider en/of de keurmeester een nauwkeurige beschrijving van de gelopen route. De route moet ook op een GPS apparaat te herkennen zijn. De traillegger mag een bekende doch geen familielid van de hondengeleider zijn.

Na het leggen van de trail mag de traillegger niet dichterbij dan 2,5 kilometer van de trail komen. Ook mag de traillegger geen etenswaren of speeltjes bij zich hebben.

Ten minste 15 minuten voor de start van het uitwerken van de trail, wordt de traillegger in een gesloten auto met de ventilatie uitgeschakeld, met omwegen zonder de trail te kruisen, naar het eindpunt van de trail gebracht.

De te vinden persoon (traillegger) gedraagt zich passief en bevindt zich zittend, liggend of staand op het eindpunt van de trail. Overige, zich in de buurt van het einde van de trail/traillegger aanwezige personen, moeten 5 meter afstand houden van de traillegger.

2.5. Keurmeesters

2.5.1. Toelating

De examens mogen enkel door daartoe erkende en door de overkoepelende organisatie toegelaten keurmeesters worden afgenomen. Hiervoor gelden bepalingen welke zijn opgenomen in de voor de overkoepelende organisatie van de organiserende vereniging geldende keurmeesterrichtlijnen.

2.5.2. Algemeen

De beslissing van de keurmeester is bepalend. Bij overtreding van de reglementen bestaat het recht op bezwaar maken en in beroep gaan.

In geval van onvoorziene omstandigheden staat het de keurmeester vrij om de oefening of onderdeel daarvan te laten herhalen. De hondengeleider kan geen aanspraak maken op het recht een oefening of onderdeel daarvan te herhalen.

De keurmeester mag geen hond keuren die zijn eigendom is, in zijn bezit is, of door hem gefokt is.

De keurmeester moet voor het begin van het examen alle onderdelen welke door hem gekeurd worden beoordelen en met name de werklocaties. Zijn veranderingen gewenst dan moeten deze met de examenleider worden afgestemd. Zijn aanpassingen niet mogelijk, moet het wel of niet doorgaan van het examen door de keurmeester worden besloten.

Keurmeesters dragen de juiste kleding en beschermingsmiddelen tijdens het keuren. Met name helm en veiligheidsschoenen op het puin.

2.6. Waarschuwing/Afbreken/Diskwalificatie

Mededeling Een door de keurmeester gegeven waarschuwing, afbreken van een onderdeel of diskwalificatie moet direct bij het treffen van de toegepaste maatregel aan de hondengeleider mondeling worden medegedeeld.

2.6.1. Waarschuwing

Redenen

- Niet opvolgen van een door de keurmeester gegeven aanwijzing.
- Niet toegestane hulp of aanraken van de hond tijdens zoekwerk of appèl en hindernissen, m.u.v. kort belonen.
- Onsportief gedrag.
- Weigeren van een oefening of deel daarvan.

Bij de eerste waarschuwing worden 5 punten in mindering gebracht. Bij een tweede waarschuwing wordt het betreffende onderdeel afgebroken.

2.6.2. Afbreken

Bij het afbreken van een afdeling geldt dat men is gezakt voor deze afdeling. De tot dan toe behaalde punten worden met aftrek van 61 punten in afdeling A en 31 punten in afdeling B toegekend. De deelnemer start voor zover nodig, in de volgende afdeling van het examen.

Redenen

- Als de hond het examenterrein verlaat en niet na het derde commando bij de hondengeleider terug komt.
- Als de hond niet gehoorzaamt, na het derde commando.
- Bij onvoldoende voorbereiding.
- Bij onvoldoende werklust.
- Schotangst.
- Karakterzwakte.
- Bij duidelijke fysieke tekortkomingen van hond en/of hondengeleider.
- Na een tweede waarschuwing.
- Bij het belonen met voer of speeltje tijdens het werk
- Na een tweede valse verwijzing.

2.6.3. Diskwalificatie

Redenen

- Onsportief gedrag van de hondengeleider voor, tijdens of na het examen.
- Toepassen van dwangmiddelen op het examenterrein of aangrenzende terreinen.
- Agressief gedrag van de hond tegenover personen en/of dieren.
- Blessuren van een verstopte persoon.
- Zonder opgaaf van reden de deelname aan het examen beëindigen.

Bij een diskwalificatie wordt het examen direct afgebroken. Er worden geen punten voor het hele examen toegekend.

Een diskwalificatie wordt met vermelding van reden in het hondenlogboek en op de uitslagenlijst vermeld.

Er volgt een schriftelijk bericht van de keurmeester aan het hoofd opleidingen van de IRO respectievelijk aan de betrokken overkoepelende landelijke organisatie van de FCI. Deze beslissen indien nodig over opleggen van verdere sancties. Een preventieve uitsluiting van deelname door de IRO, NRO of LAO tot het einde van het examen/wedstrijdevenement is toegestaan.

2.7. Sancties en beroepsmogelijkheden bij overtredingen van de regels

Bezwaar

Bezwaar kan alleen tegen het overtreden van een artikel en niet tegen een keurmeesterbeslissing worden aangetekend.

Hondengeleiders welke het oordeel van de keurmeester vanwege het overtreden van een artikel willen aanvechten door het maken van bezwaar, hebben deze mogelijkheid. Zij moeten dit op dezelfde dag tot maximaal een half uur na het beëindigen van het laatste werk met de hond, schriftelijk en gemotiveerd indienen. Ook dient dan een borg van €300,-- bij de examenleider te worden gestort.

Wordt het bezwaar ongegrond verklaard, vervalt de borg aan de organiserende vereniging.

Bezwarencommissie De bezwarencommissie bestaat uit de volgende personen:

- de examenleider en de betrokken keurmeester.

Wordt geen overeenstemming bereikt, wordt de casus aan de overkoepelende organisatie van de organiserende vereniging overgedragen. Deze moet dan een bindende uitspraak doen.

Bij interregionale evenementen dient de bezwaren commissie in het draaiboek van de organiserende vereniging te worden vermeld.

Bezwarenprocedure De bezwarencommissie moet het ingediende bezwaar direct in behandeling nemen. Eventuele getuigen kunnen worden gehoord, hun verklaring worden toegevoegd.

De uitspraak van de bezwarencommissie is bindend.

3. Uitvoering van de oefeningen en puntentoekenning

3.1. Algemene bepalingen

De waardering van de getoonde verrichtingen mag alleen worden toegekend volgens de normen in het examenreglement en moet in kwalificaties en punten worden uitgedrukt. De kwalificaties en bijbehorend puntenaantal moeten in overeenstemming zijn met de getoonde uitvoering van de oefening.

Bij toekennen van podiumplaatsen geldt bij gelijke aantallen punten dat het hoogst aantal punten in afdeling A (zoeken) de doorslag geeft.

Bij het toekennen van de punten wordt het totaal afgerond op hele punten. Per oefening kunnen ook halve punten worden toegekend. Bij bekendmaking van de punten wordt het totaal naar boven of beneden afgerond op hele getallen.

Men is voor een examen geslaagd als per afdeling ten minste 70% van het maximaal te behalen punten is behaald.

Er gelden nationale regels voor het vastleggen dan wel het documenteren van de examenresultaten.

Een fout die steeds terugkeert tijdens het examen dient niet bij elke oefening zwaar aangerekend te worden. In de bespreking kan dit worden vermeld.

In Hoofdstuk drie is vastgelegd hoe de oefeningen uitgevoerd dienen te worden. Ook voor de verschillende onderdelen en niveaus van oefeningen zijn uitvoeringsbepalingen en de daarbij behorende waarderingen beschreven.

3.2. Versleuteling puntentotaal en tabel

U = uitmuntend

ZG = zeer goed
G = goed
V = voldoende
O = onvoldoende

kwalificatie Totaal	U	ZG	G	V	O	
	min.	min.	min.	min.	max.	min.
	96%	90%	80%	70%	69%	0%
5	5.0	4.5	4.0	3.5	3.0	
10	10.0	9.0	8.0	7.0	6.5	
15	14.5	13.5	12.0	10.5	10.0	
20	19.5	18.0	16.0	14.0	13.5	
30	29.0	27.0	24.0	21.0	20.5	
40	38.5	36.0	32.0	28.0	27.5	
50	48.0	45.0	40.0	35.0	34.5	
60	57.5	54.0	48.0	42.0	41.5	
70	67.0	63.0	56.0	49.0	48.5	
80	76.5	72.0	64.0	56.0	55.5	
100	96.0	90.0	80.0	70.0	69.0	
200	191.0	180.0	160.0	140.0	139.0	
300	286.0	270.0	240.0	210.0	209.0	

3.3. Uitvoering en beoordeling appèl & hindernissen

3.3.1. Beoordeling hondengeleider en hond

Algemeen hondengeleider

- het gedrag van de hondengeleider
- samenwerking tussen hondengeleider en hond
- sportiviteit is van invloed op de waardering

Het in spreidstand staan van de hondengeleider is in het algemeen foutief en beïnvloed de waardering negatief.

Algemeen hond

Werklust, volgzzaamheid, stuurbaarheid, beweeglijkheid, conditie, uithoudingsvermogen en het totaalbeeld, ook geen schotangst hebben (m.u.v. L en W).

Hoor- en zichtbaar commando

De keuze tussen een hoorbaar of zichtbaar commando voor het uitvoeren van de oefening is aan de hondengeleider. Het commando moet in ieder geval kort zijn. De naam van de hond geldt als een hoorbaar commando.

Wordt door de hondengeleider een tweede commando voor het uitvoeren van een oefening of onderdeel daarvan gegeven, zakt de waardering met twee kwalificaties voor de oefening of het onderdeel daarvan.

Weigert de hond het uitvoeren van een oefening of hindernis aan te nemen, wordt de oefening met 0 punten gewaardeerd. Een herkansing wordt niet gegeven.

Als de oefening na een derde gegeven hoorbaar of zichtbaar commando nog wordt uitgevoerd is de waardering maximaal onvoldoende. Als na het

derde gegeven commando de oefening nog niet is uitgevoerd wordt deze oefening afgebroken en met 0 punten gewaardeerd.

Tussen twee hoor-/zichtbare commando's moeten ca. drie seconden zitten.

Als een hondengeleider besluit daar waar een hoorbaar en/of zichtbaar commando is toegestaan, beide te gebruiken, moeten deze gelijktijdig worden gegeven. Het niet correct toepassen van hoor- en/of zichtbare commando's heeft invloed op de eindwaardering. De naam van de hond geldt als een commando.

Inwerkingen	Inwerkingen met extra hoor-/zichtbare commando's, lichaamshouding of verstopte hulpmiddelen leidt tot aftrek van punten.
Ontwikkelingen	De hond wordt op een natuurlijke manier van lopen voorgebracht. De hond volgt de hondengeleider op kniehoogte, attent, vrolijk, nauw aangesloten en recht lopend. Bij het halt houden van de hondengeleider moet de hond zelfstandig, strak en recht aan de voet gaan zitten.
Posities	Na het geven van een hoorbaar/zichtbaar commando moet de hond de opgedragen positie snel en zonder te aarzelen direct en attent innemen.
Keerwending en bp	<p>De keerwending moet door de hondengeleider als linksomkeert (een draai van 180° op de plaats) worden getoond. Hierbij zijn twee varianten mogelijk. De hond gaat met een rechtse draai om de hondengeleider heen of de hond toont ook een linksomkeert wending (180° op de plaats draaiend).</p> <p>Een afsluitende basispositie (bp) kan door de hond direct of kort achter de hondengeleider langs worden ingenomen.</p>
Voor komen	Bij het voor roepen moet de hond snel en vrolijk voor komen en strak recht voor de hondengeleider gaan zitten.
Voorzitten en bp	Als de hond voor de hondengeleider zit wacht deze drie seconden en geeft dan het commando om de basispositie in te nemen.
Ladder/ vatenbrug/ Schommel	<p>Foutief en daardoor puntenaftrek voor onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> – treuzelend/traag of overhaastig opspringen; – treuzelend, angstig, onzeker, neigen tot afspringen tijdens het over lopen; – treuzelend de verlangde positie innemen; – niet doorlopen tot het eind van het toestel.
Terugkerende fout	Een marginale fout die tijdens het appèl steeds wordt getoond (zoals bijvoorbeeld scheef aan de voet gaan zitten in de basispositie) wordt niet bij elke oefening met te veel puntenaftrek gewaardeerd. In de bespreking kan dit bij het totaalbeeld worden genoemd en rekening mee worden gehouden.

3.3.2. Loten volgorde van de oefeningen

G Op het niveau Geschiktheid wordt de volgorde van de oefeningen niet geloot. Deze oefeningen worden volgens de volgorde in het examenreglement uitgevoerd.

A, B De loting van de volgorde van de oefeningen vindt plaats voor aanvang van het examen en is voor alle deelnemers hetzelfde.

Vastgelegd is dat het vrij volgen voor de ene combinatie en het afliggen met afleiding voor de andere combinatie de eerste oefening is. En omgekeerd. De behendigheidsoefeningen (ladder, vatenbrug/schommel en tunnel) zijn als een blok op een van de te trekken loten vermeld. De volgorde binnen het blok (de behendigheidsoefeningen) wordt door de keurmeester bepaald.

Dus hebben we de volgende lootjes:

- Distance control
- Apporteren over de grond
- Dragen en overgeven
- Dirigeren op afstand (volgorde tafels apart te loten)
- Blok van behendigheidsoefeningen (volgorde binnen blok door keurmeester te bepalen)

Positiewisselingen B/ Dirigeren B De volgorde van de aan te nemen posities en te nemen tafels wordt apart geloot.

3.3.3. **Begin en einde van de oefeningen**

Uitvoering Bij appèl- en hindernissen begint en eindigt elke oefening in de basispositie op teken van de keurmeester.

In de basispositie zit de hond strak naast en recht aan de linkerkant van de hondengeleider zodat de schouder van de hond aansluit bij de knie van de hondengeleider. Niet naleven van deze aanwijzingen leidt tot puntenaftrek.

Als de hondengeleider de basispositie verlaat zonder toestemming van de keurmeester (tenzij de oefening dit verlangt) leidt dit tot puntenaftrek.

De hond moet de oefeningen vrolijk en gedreven uitvoeren.

De basispositie bij aanvang van een oefening en bij het stoppen moet door de hond zelfstandig worden ingenomen. Dus zonder hoorbaar of zichtbaar commando.

Bij de hindernissen begint iedere oefening vanuit de basispositie, welke ca. twee passen voor het toestel dient te worden ingenomen en eindigt ook in de basispositie achter het toestel (tenzij anders is aangegeven).

Kort loven van de hond na het beëindigen van ieder oefening is toegestaan.

Na het voorzitten volgt het commando voor het innemen van de basispositie. De hond kan dan direct- of strak om de hondengeleider heen aan de voet gaan.

3.3.4. Beoordeling schotangst

Oefenterrein	Tijdens het appèl en hindernissen en het aflaggen met afleiding worden twee schoten met een 6 millimeter alarmpistool afgegeven.
Uitvoering	<p>De twee schoten worden tijdens de eerste oefening van het appèl en hindernissen met een tussenpauze van drie tot vijf seconden op aanwijzing van de keurmeester door de helper afgegeven.</p> <p>Het afgeven van de schoten wordt door de helper uitgevoerd met de loop (of gasuitlaat) omhoog gericht.</p>
Beoordeling	<p>De hond dient zich (schot)onverschillig te gedragen tijdens het schieten.</p> <p>Indien de aflaggende hond bij en/of direct na het schieten een andere positie dan het aflaggen inneemt of zijn aangewezen aflagplaats minder dan drie meter verlaat, volgt een deelwaardering.</p> <p>Toont de hond na het schot aanvalsdrang, is dit foutief (mits nog in de hand van de hondengeleider).</p> <p>Het volle aantal punten kan alleen worden gegeven als de hond schot-onverschillig is.</p> <p>Bij twijfel kan de keurmeester testen of de hond schotangst heeft. Deze test staat los van het appèl en hindernis programma. Als de hond schotangst heeft of toont wordt het examenonderdeel afgebroken.</p>

3.3.5. Oefening volgen aan de lijn/vrij volgen

Volgen aan de lijn	De hond is aangeliënd.
Vrij volgen	De hond is niet aangeliënd.
Uitvoering	<p>De keurmeester geeft het teken dat de oefening kan worden begonnen. Al het andere (keerwendingen, tempowisselingen, halthouden, enz) wordt zonder teken van de keurmeester of de examenleider uitgevoerd.</p> <p>Begin van de oefening: de hondengeleider gaat met hond 50 passen zonder halt houden op de middellijn in normale pas recht uit. Tijdens het volgen op de eerste strek worden twee schoten afgegeven. Na de eerste keerwending en tien á 15 passen worden de versnelde en langzame pas getoond. De overgang van normale pas naar versnelde pas, van versnelde naar langzame pas en van langzame pas naar normale pas gebeurt zonder tussenpassen. De hond en hondengeleider moeten duidelijk zichtbaar van looptempo veranderen.</p> <p>Na de tempowisselingen weer in normale pas volgen, dan de eerste haakse bocht gevolgd door weer 20-25 passen, de tweede haakse bocht 25-30 passen, een keerwending, vervolgens 10-15 passen dan halthouden (bp).</p> <p>Na weer 10-15 passen volgt een haakse bocht terug naar de middellijn en 20-25 normale passen naar weer een basispositie.</p>

L en W Bij de onderdelen appèl & hindernissen van Lawine en Waterwerk worden geen schoten afgegeven.

Waardering Voor lopen, zijdelings afwijken, achterblijven, langzaam of treuzelend gaan zitten, gespannen lijn, gedrukte houding van de hond net als extra (steun) commando's, inwerkingen en lichaamshulp van de hondengeleider geeft puntenaftrek.

Vrij volgen met groep Bij de oefening vrij volgen met groep, wordt een derde van het puntentotaal toegekend aan het volgen door de groep.

3.3.6. Oefening volgen door een groep personen

Niveau G De hond is aangeliënd.

Niveau A en B De hond is niet aangeliënd.

Uitvoering Voor de hondengeleider met hond de groep in gaat, stopt de groep op teken van de keurmeester.

Vanuit de basispositie loopt de hondengeleider met zijn hond tegen de wijzers van de klok in, dicht om de in een cirkel lopende personengroep heen. En wel zo, dat de te keuren hond iedere in de groep meelopende hond direct tegenkomt.

De hondengeleider houdt halt, waarbij de groep door blijft lopen en tenminste één persoon en beide personen met hond de hondengeleider met hond passeert. Op teken van de keurmeester houdt de groep halt.

Dan loopt de hondengeleider met de hond in de vorm van een acht (een persoon met hond linksom en de andere persoon met hond rechtsom) door de groep en houdt halt in het midden van de groep. Dan begint de groep weer te lopen en verlaat de hondengeleider met zijn hond de groep.

Niveau G Na het beëindigen van de oefening volgen door een groep wordt de hond afgeliënd.

Waardering In de groep personen moet de hond zich sociaal gedragen. Gebrek aan concentratie en extra commando's geven puntenaftrek.

Als de hond zich in de groep agressief gedraagt en een van de groepshonden aanvalt, volgt direct een diskwalificatie.

3.3.7. Oefening afliggen met voor roepen

Uitvoering Vanuit de basispositie gaat de hondengeleider met zijn vrij volgende hond recht uit. Na 10-15 passen moet de hond op het hoor- en/of zichtbare commando voor "afliggen" in de looprichting gaan afliggen zonder dat de hondengeleider zijn tempo verandert en/of omkijkt. Na 30 passen recht door te zijn gelopen blijft de hondengeleider staan en draait zich naar zijn rustig afliggende hond om.

Op teken van de keurmeester roept de hondengeleider met een hoor- of zichtbaar commando voor "voor komen" de hond voor. De hond moet op

vrolijke wijze snel voor komen en dicht voor de hondengeleider gaan zitten. Op een hoorbaar commando moet de hond de basispositie innemen.

Waardering Fouten in de ontwikkeling, langzaam gaan aflaggen, onrustig blijven liggen, langzaam voor komen, fouten bij voorzitten, in basispositie gaan en inwerkingen met lichaam of geven van extra commando's leiden tot puntenaftrek.

3.3.8. Oefening positiewisselingen

Uitvoering De hondengeleider neemt 10 passen van de tafel de basispositie in. Daarvandaan stuurt hij de hond met een hoor- of zichtbaar commando op de tafel. De hond moet zonder te treuzelen op de tafel springen en daarop blijven staan.

Op de tafel worden daarna op teken van de keurmeester de zit, af en sta posities getoond.

Op teken van de keurmeester wordt de hond van de tafel voorgeroepen. De hond moet voor de hondengeleider gaan zitten en na een hoorbaar commando de basispositie innemen.

MT B, W B De volgorde van de op de tafel te tonen posities is door middel van loting vastgesteld. Op teken van de keurmeester dienen de posities te worden getoond.

Waardering Onzeker, treuzelend opspringen, langzaam voor komen, fouten bij het voorzitten en in de basispositie gaan, lichaamshulp en extra commando's leiden tot puntenaftrek.

Puntenaftrek voor niet getoonde posities is afhankelijk van het niveau waarop het examen wordt afgenomen.

3.3.9. Oefening apporteren over de grond

De apporteevoorwerpen (gebruiksvoorwerpen) moeten door de organisatie conform paragraaf 2.4.1. beschikbaar worden gesteld.

Niveau A De hondengeleider kiest zelf uit de beschikbaar gestelde voorwerpen, het voorwerp voor de apporteeoefening.

Niveau B De keurmeester kiest voor het aanvang van het examen uit de beschikbaar gestelde voorwerpen, het voorwerp voor de apporteeoefening. Dit voorwerp wordt door alle deelnemers gebruikt.

Uitvoering De hondengeleider haalt met zijn vrij volgende hond het apporteevoorwerp op bij de opslagplaats in de buurt van de startpositie voor deze oefening. Na afloop van de oefening legt hij het voorwerp daar weer neer.

Vanuit de basispositie gooit de hondengeleider het apporteevoorwerp (gebruiksvoorwerp) ca. 10 passen ver weg. Het commando voor apporteren mag pas worden gegeven als het apporteevoorwerp stil ligt.

De naast de hondengeleider in basispositie zittende hond moet op een hoor- of zichtbaar commando in een snel tempo naar het voorwerp lopen, dit meteen oppakken en in een snel tempo terugbrengen naar de hondengeleider.

De hond moet dicht voor de hondengeleider gaan zitten en het voorwerp net zolang in zijn bek houden tot het door de hondengeleider met een hoorbaar commando wordt afgepakt.

Op een hoorbaar commando neemt de hond de basispositie in.

Tijdens de hele oefening mag de hondengeleider de ingenomen positie niet verlaten.

Waardering

Foutief en puntenaftrek bij o.a.:

- langzaam of niet direct heenlopen;
- fouten bij het opnemen;
- langzaam of niet direct terugbrengen;
- laten vallen van het voorwerp;
- spelen of kauwen op het voorwerp.

Te kort of te ver gooien van het voorwerp en hulp van de hondengeleider leiden ook tot puntenaftrek.

Als de hondengeleider zijn standplaats verlaat is de hele oefening met 0 punten te waarderen.

Als de hond het voorwerp niet brengt is de hele oefening met 0 punten te waarderen.

3.3.10. Oefening dragen en overgeven

Uitvoering

Een helper (drager) is ter beschikking.

Vanuit de basispositie springt de hond op een hoor- en/of zichtbaar commando op de tafel. Vanaf de tafel wordt de hond door de hondengeleider opgetild en 10 passen gedragen naar de klaarstaande drager. De hond wordt overgegeven aan de drager, de staart van de hond moet tijdens de draaoefening vrij kunnen bewegen.

De hondengeleider moet zijn eigen hond kunnen dragen. Indien dit niet mogelijk is mag een andere persoon de hond vanaf de tafel tillen, 10 passen dragen en aan de drager overgeven. De hondengeleider loopt met de eerste persoon mee. Blijft vervolgens op de plaats van overgeven staan en maakt de oefening zelf af.

Niveau G

Na het overgeven loopt de drager met de hond 10 passen recht vooruit waarbij de hondengeleider meeloopt aan de zijde waar de hond zijn/haar kop heeft. De hondengeleider mag tegen de hond praten.

Na het neerzetten van de hond door de drager, sluit de hondengeleider de oefening af door het innemen van de basispositie.

Niveau A, B

Na het overgeven loopt de drager 10 passen recht door en zet daar de hond op de grond, terwijl de hondengeleider blijft staan.

De hond dient net zo lang op de plaats te blijven tot hij op teken van de keurmeester mag worden voor geroepen. Op een hoorbaar commando moet de hond snel voor komen en dicht voor de hondengeleider gaan zitten. Op een hoorbaar commando wordt de basispositie in genomen.

Waardering

Werkt de hond niet mee, is bij het dragen onrustig, gromt of verzet zich bij het optillen/neerzetten, leidt dit tot puntenaftrek.

Als de hond tijdens het dragen afspringt wordt de oefening met een onvoldoende gewaardeerd.

Als de hond de drager na het neerzetten verlaat voordat de keurmeester het teken heeft gegeven, is de oefening nog maximaal met een voldoende te waarderen.

3.3.11. Oefening afliggen met afleiding

Uitvoering

Voor aanvang van de volgoefening van de andere combinatie, neemt de hondengeleider met zijn vrij volgende hond, op de voor het afliggen gemarkeerde plaats de basispositie in.

Op teken van de keurmeester geeft de hondengeleider een hoor- of zichtbaar commando voor het afliggen. Zonder een voorwerp bij de hond achter te laten gaat de hondengeleider naar een aangewezen plaats (40 passen ver van de hond verwijderd) en blijft daar rustig staan met het gezicht naar de hond.

De hondengeleider gaat zelfstandig in de groep bij de volgoefening door de groep van de andere deelnemer. Aansluitend neemt hij de aangewezen plaats weer in.

Op teken van de keurmeester gaat de hondengeleider terug naar zijn hond en gaat rechts naast de hond staan.

Wederom op teken van de keurmeester geeft de hondengeleider een hoor- of zichtbaar commando voor het gaan zitten. De hond moet op dat commando snel en recht naast de hondengeleider gaan zitten. (BP)

Waardering

Onrustig, ongeconcentreerd liggen van de hond, te vroeg opstaan, gaan zitten of de hondengeleider tegemoet komen bij het ophalen leidt tot puntenaftrek.

Extra hoor- of zichtbare commando's onrustig gedrag van de hondengeleider en inwerkingen leiden tot puntenaftrek.

3.3.12. Oefening lopen over onaangename materialen

Uitvoering

De hondengeleider neemt met zijn hond voor de onaangename materialen de basispositie in. Met een hoorbaar commando voor "volgen" loopt de hondengeleider met zijn vrij volgende hond over de materialen heen en terug. Tijdens het teruggaan wordt op de materialen eenmaal halt

gehouden. De hond moet daarbij snel gaan zitten naast de hondengeleider.

Na het verlaten van de materialen wordt de basispositie ingenomen.

Waardering Onzeker gedrag, treuzelen aarzelen, ontwijken van de onaangename materialen leidt tot puntenaftrek.

3.3.13. Oefening tunnel met slurf

Uitvoering De hondengeleider neemt met zijn vrij volgende hond voor de tunnel de basispositie in. Op een hoor- en/of zichtbaar commando voor door de tunnel gaan, moet de hond op zekere wijze door de tunnel gaan.

Nadat de hond de tunnel heeft verlaten geeft de hondengeleider een hoor- en/of zichtbaar commando voor blijven. Dan gaat op teken van de keurmeester de hondengeleider naar de hond en neemt deze met een hoor- of zichtbaar commando voor in de basispositie gaan, in de basispositie.

Waardering Onzeker, treuzelend aarzelend en/of juist hectisch in en/of door de tunnel gaan leidt tot puntenaftrek.

Verlaat de hond de tunnel niet of toont geen "blijf" na het commando daartoe, wordt de oefening met een onvoldoende gewaardeerd.

3.3.14. Oefening lopen over een vaste houten brug

Uitvoering De hondengeleider neemt met zijn vrij volgende hond de basispositie in voor de vaste houten brug.

Op een hoor- en/of zichtbaar commando voor "opspringen" moet de hond direct op de onbeweegbare vatenbrug springen en op een hoorbaar commando voor "blijven" direct in de looprichting "blijven".

Op teken van de keurmeester gaat de hondengeleider naar zijn hond en als hij ter hoogte van de hond is geeft hij het hoor- of zichtbare commando voor "verdergaan" en begeleidt de hond tot aan de afsluitende basispositie die de hond zelfstandig inneemt.

De hond moet de hele lengte van de vaste houten brug belopen zonder angst te tonen of er af te willen springen.

Waardering Onzeker gedrag, aarzelen, treuzelen of juist hectisch over de brug lopen, voorlopen en/of achterblijven leidt tot puntenaftrek.

3.3.15. Oefening afstandscontrole

Uitvoering Vanuit de basispositie gaat de hondengeleider met zijn vrij volgende hond recht uit. Na ca. 10-15 passen moet de hond op een hoor- of zichtbaar commando direct gaan zitten zonder dat de hondengeleider zijn tempo verandert of omkijkt.

Na ca. 40 passen rechtdoor te lopen stopt de hondengeleider en draait zich om naar de hond. Dan roept hij de hond met een hoor- of zichtbaar

commando voor “voor komen” voor. De hond moet dan vrolijk en snel richting de hondengeleider gaan.

Op het middelpunt van de afstand tussen waar de hond zat en de hondengeleider staat geeft de hondengeleider een hoor- en/of zichtbaar commando voor “afliggen” waarop de hond direct moet gaan liggen.

Niveau A Op teken van de keurmeester roept de hondengeleider met een hoor- of zichtbaar commando voor “voor komen” de hond voor.

Niveau B Op teken van de keurmeester geeft de hondengeleider een hoor- en/of zichtbaar commando voor het gaan staan. De hond moet vanuit de afligpositie gaan staan. Op teken van de keurmeester roept de hondengeleider met een hoor- of zichtbaar commando voor “voor komen” de hond voor.

De hond moet vrolijk en snel voor komen en dicht voor de hondengeleider gaan zitten. Daarna moet de hond met een hoor- of zichtbaar commando de basispositie innemen.

Waardering Als de hond bij de eerste keer voor komen na het commando voor afliggen meer dan 10 passen door loopt wordt de gehele oefening met maximaal een voldoende gewaardeerd. Niet getoonde positie(s) leiden tot puntenaftrek volgens de beschrijving van het niveau waarop examen wordt gedaan.

3.3.16. Oefening dirigeren op afstand

Niveau A De hondengeleider bepaalt zelf de volgorde van de tafels en maakt deze voor aanvang van de oefening aan de keurmeester bekend.

Niveau B De volgorde van de tafels wordt door loting vastgesteld

Uitvoering De hondengeleider neemt met zijn vrij volgende hond op de gemarkeerde plaats de basispositie in. Op teken van de keurmeester stuurt de hondengeleider zijn hond, zonder zijn standplek te veranderen, met een hoor- en/of zichtbaar commando naar de 20 meter verder gelegen, duidelijk herkenbare markering. Als de hond deze plaats heeft bereikt krijgt hij het hoor- en/of zichtbare commando voor “blijven”.

Na de voorgeschreven wachttijd stuurt de hondengeleider zijn hond met een hoor- en/of zichtbaar commando naar de als eerste aangewezen tafel. Op een hoorbaar commando voor “opspringen” en een hoorbaar commando voor “blijven” moet de hond op de tafel springen en “blijven”.

Dan stuurt de hondengeleider de hond met een hoor- en/of zichtbaar commando naar de tweede tafel waar de hond weer met een hoorbaar commando voor “opspringen” en “blijven” opspringt en “blijft” en hetzelfde geldt voor de derde tafel.

Van de derde tafel wordt de hond met een hoor- of zichtbaar commando voor “voor komen”voor geroepen en moet dicht voor de hondengeleider gaan zitten. Op een hoor- of zichtbaar commando moet de hond de basispositie innemen.

De hond moet op de gemarkeerde plaats en op de tafels ca. drie seconden “blijven”. Het is de hondengeleider toegestaan zich te richten in de richting die de hond moet gaan, alsmede één uitvalsstap te maken, zonder de standplek te verlaten.

Waardering

Foutief en puntenaftrek o.a. voor:

- aarzelend/langzaam naar de tafel of aangewezen plaats lopen;
- sterk afwijken van de ideale lijnen;
- aarzelend op de tafels springen;
- het te vroeg verlaten van een tafel/aangewezen plaats;
- aarzelend/langzaam innemen van een positie;
- langzaam voor komen en gaan zitten;
- hulp van de hondengeleider zoals meerdere commando's;
- fouten bij het oefeningseinde.

3.3.17. Oefening beweegbare vatenbrug

Uitvoering

De hondengeleider neemt met zijn vrij volgende hond voor de beweegbare vatenbrug de basispositie in. Op een hoor- en/of zichtbaar commando moet de hond op de beweegbare vatenbrug springen en op een hoorbaar commando voor “blijven” direct in de looprichting blijven. Na teken van de keurmeester gaat de hondengeleider naar de hond en als hij ter hoogte van de hond is geeft hij een hoor- of zichtbaar commando voor “verdergaan” en loopt met zijn hond naar het einde van de beweegbare vatenbrug.

Daar moet de hond zelfstandig “blijven”. Op teken van de keurmeester geeft de hondengeleider zijn hond een hoor- of zichtbaar commando voor “verdergaan” en loopt enkele passen achter de beweegbare vatenbrug. Daar houdt de hondengeleider halt en neemt de hond zelfstandig de basispositie in.

De hond moet de over de hele lengte van de beweegbare vatenbrug lopen zonder angst of neiging tot afspringen te tonen.

Waardering

Onzeker, aarzelend, langzaam of juist hectisch overlopen, voorlopen of achterblijven leiden tot puntenaftrek.

3.3.18. Oefening ladder

Uitvoering

De hondengeleider neemt met zijn vrij volgende hond de basispositie voor de ladder in. Op een hoor- en/of zichtbaar commando gaat de hond via de oploopp plank op de ladder. Deze loopt hij zelfstandig tot hij op de laatste sport blijft staan.

Niveau A

De hondengeleider mag naast de hond op de ladder gaan meelopen zodra deze met de voorpoten de eerste trede heeft bereikt. De hondengeleider mag de hond en/of de ladder niet aanraken. Aan het einde van de ladder wordt de hond er afgetild. Met een hoor- of zichtbaar commando wordt de basispositie in genomen.

Niveau B	De hondengeleider moet blijven staan tot de hond met de voorpoten de laatste sport heeft bereikt. Dan gaat hij op teken van de keurmeester naar de aan het eind van de ladder wachtende hond en tilt deze eraf. Met een hoor- of zichtbaar commando wordt de basispositie ingenomen.
Waardering	Onzeker, langzaam en/of juist hectisch over de ladder gaan, voorlopen of achterblijven leidt tot puntenaftrek.

3.4. Uitvoering en puntentoekening zoekwerk

3.4.1. Algemeen verloop

Gereedheid	<p>De hondengeleider moet met zijn voor het zoekwerk gereed zijnde hond buiten zichtbereik van het zoekterrein wachten tot hij geroepen wordt.</p> <p>De voor het zoekwerk gereed zijnde hond mag een kendeke voor de zichtbaarheid en/of een halsband dragen. Als de hond door middel van een bringsel verwijst, moet het bringsel voor aanvang van het zoekwerk worden omgehangen.</p> <p>Het aanbrengen van bellen aan de hond is toegestaan. Zo ook een klein lampje indien het donker is. Dit mag geen schijnwerper/zaklamp zijn.</p>
Aanmelden	Als de hondengeleider geroepen wordt meldt hij zich aan met aangelijnde hond in basispositie en vertelt de keurmeester de wijze waarop de hond verwijst.
Tactische situatie	<p>De keurmeester beschrijft aan de hand van een schets het zoekgebied. Dit is optisch begrensd tenzij de grenzen duidelijk herkenbaar zijn. Na de beschrijving door de keurmeester moet de hondengeleider de situatie analyseren en zijn gekozen tactiek aan de keurmeester mededelen.</p> <p>De beschrijving van de situatie door de keurmeester bevat de volgende informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dat wat er gebeurd is; – de grenzen van het zoekgebied; – de gebouwen/gebruiksdoel/wat er in het gebied gebeurd/aardt van het terrein; – wat tot nu toe gebeurd is/wie heeft waar gezocht of wat gedaan; – de infrastructuur; – gevaren.
Zoektijd	De zoektijd begint nadat de keurmeester de tactische situatie aan de hondengeleider heeft verteld.
Hoor-/zichtbare commando's	Deze mogen tijdens het zoekwerk naar keuze worden gegeven om de hond door het zoekterrein te sturen, overmatig motiveren/aansporen om te gaan zoeken is foutief.
Verwijzing	De hondengeleider moet een verwijzing aan de keurmeester melden en mag pas na toestemming van de keurmeester naar zijn hond gaan.

P, V

Na de beschrijving door de keurmeester moet de hondengeleider de situatie analyseren en zijn tactiek aan de keurmeester mededelen.

Indien de hondengeleider zijn tactiek wil wijzigen moet hij dit steeds aan de keurmeester vertellen. Hierbij loopt de zoektijd door.

Het is aan de keurmeester of hij het zoekwerk beëindigd na het vinden van alle verstopte personen.

Het zoekwerk eindigt met het afmelden door de hondengeleider en het door de keurmeester bekendmaken van de kwalificatie en behaalde aantal punten.

3.4.2. Puntentoekening hondengeleider

Algemeen

- het geleiden van de hond (geleiden, pressie, terughoudendheid, het lezen van de hond)
- samenwerking
- het rationeel gebruik/inzetten van de hond

Tactiek

De situatie van de locatie opnemen, omzetten in een keuze voor de toe te passen tactiek, behouden van het overzicht door de hondengeleider tijdens het zoekwerk.

Zaken die er toe doen, de belangrijkste criteria:

- rekening houden met het terreinindeling, vorm en ligging;
- windrichting;
- inschatten van het vermogen van de hond;
- ligging/indeling van gebouwen (ingang, constructie/bouwwijze);
- laatste bekende positie van personen.

Bovendien bij vlakterevieren en puinzoeken

- de situatie opnemen, besluitvorming en omzetten in uitvoering;
- vragen naar getuigen, waar ze zich op dat moment bevonden en hun verklaringen;
- uitleggen hoe en motivatie waarom gekozen tactiek;
- wordt de hond op een daarvoor geschikte plaats aanzetten;
- wordt overzicht behouden over de afgezochte en niet afgezochte delen van het gebied;
- de debriefing, (afgezocht gebied en de plaats/toestand van de gevonden personen)

MT

Bepalend voor de tactiek bij Mantrails is informatie over de terreinsituatie in relatie tot informatie over de vermiste persoon, alsmede de uitvoering van de tactiek tijdens het uitwerken van de trail.

V Als de hondengeleider een verstopte persoon vindt is dat niet foutief indien de hondengeleider zijn hond vrij laat zoeken en de persoon op een correcte manier laat verwijzen.

MT De hondengeleider moet tijdens het afliggen van het examen bijzonder opletten op:

- behouden overzicht van het gehele trailverloop;
- opletten op verkeer op de openbare weg/deelnemers aan het verkeer;
- samenwerken met- en lezen van zijn hond;
- goede manier van de lijn voeren;
- contact onderhouden met zijn helper.

Het is de hondengeleider toegestaan pauzes in te lassen, ten koste van de zoektijd. Het is toegestaan de hond opnieuw aan te zetten als de hond door wind of weersomstandigheden niet meteen het trailverloop volgt.

Voor aanvang vertelt de hondengeleider aan de keurmeester welke verwijsvorm de hond bij de traillegger zal tonen. De hond moet deze verwijsvorm direct en zonder inwerking van de hondengeleider tonen bij het vinden van de traillegger.

De hondengeleider moet zich met de gegeven informatie en met wat hij zelf kan zien, een beeld vormen. Rekening houdend met de gegeven info, de actuele weersituatie, thermiek en plaatselijke omstandigheden in het zoekterrein wordt de zoektactiek bepaald. Voor aanvang van het zoekwerk maak de hondengeleider bekend wat zijn werkwijze is. Als hij daarvan wil afwijken, moet hij dit de keurmeester melden.

Beoordeeld wordt, of de hondengeleider een goede beeldvorming over de situatie maakt door informatie in te winnen en uit te vragen en vervolgens de tactiek volgt die hij heeft bepaald en aan de keurmeester heeft medegedeeld. Zo ook of en hoe de hondengeleider zijn hond bij het opnemen van de trail begeleidt en zo nodig de hond opnieuw het geurhoudend voorwerp aanbiedt. Ook belangrijk is dat als de hondengeleider merkt dat de hond het contact met het spoor/trail verliest (bijvoorbeeld midden op een kruising), de hond op een daarvoor geschikte plaats terug leidt naar het spoor/trail en vandaar verder werkt.

3.4.3. Puntentoekening hond

Algemeen	<ul style="list-style-type: none"> – de geleidbaarheid/stuurbaarheid – zoekintensiteit/de wil om te vinden – behendigheid, conditie, uithoudingsvermogen – zelfstandigheid, werklust, werkdrift – opdringen, hinderen of blesseren van een verstopt persoon – het totaalbeeld van het getoonde werk
Stuurbaarheid	Samenwerking met de hondengeleider, gedreven en doelgericht de commando's opvolgen met behoud van de zoekdrift.
Zoekintensiteit	Zoekdrift, zoekgedrag, temperament, motivatie en werkvreugde.
Behendigheid	Wijze van bewegen, omgaan met moeilijkheden en conditie.

Zelfstandigheid

Toont de hond zelfstandig werklust.

Bovendien bij vlakke en puin:

Het systematisch afzoeken van het terrein

Bovendien bij Mantrailen:

De keurmeester beoordeeld de opname van de trail, het werk en volgen van de trail alsmede de zelfstandige verwijzing van de verstopte persoon/traillegger. Ook de correcte wijze van handling tijdens de start, lijn-handling tijdens het uitwerken van de trail en natuurlijk oplettendheid in het verkeer.

De hond moet een positief zoekgedrag tonen. Het volgen/houden van het spoor/trail betekend dat de hond naar vermogen consequent en doelgericht het geurspoor volgt. Evenwichtig zoekgedrag dat gedurende het uitwerken duidelijk waarneembaar is. Afwijken van het spoor/trail is niet foutief indien de hond zelfstandig het verdere vervolg uitwerkt.

3.4.4. Verwijzingen

Algemeen

Voor aanvang van het zoekwerk meldt de hondengeleider aan de keurmeester op welke wijze de hond verwijst.

Het is de hondengeleider en/of de verstopte persoon niet toegestaan de hond op welke manier dan ook te helpen/ondersteunen bij het verwijzen. Indien het toch gebeurt, wordt deze verwijzing met 0 punten gewaardeerd.

Als de hond verwijst, meldt de hondengeleider dit aan de keurmeester. Pas na toestemming van de keurmeester mag de hondengeleider naar zijn hond.

De hond moet de gevonden persoon zelfstandig, duidelijk en intensief verwijzen tot de hondengeleider bij de hond is gekomen.

De wijze van beëindigen van de verwijzing is aan de hondengeleider. Hij mag de hond in de directe nabijheid van de verwijzing ophalen of bij zich roepen. De juiste manier van het beëindigen van een verwijzing laat een wisseling van drift bij de hond zien. Als de hondengeleider contact maakt met het slachtoffer moet de hond zich op de hem aangewezen plaats rustig gedragen.

Vlakte

Voor aanvang van het zoekwerk meldt de hondengeleider of hij steeds terug gaat naar de plaats waar hij een verwijzing gemeld heeft (uitgangspositie) om vandaar uit verder te zoeken of dat hij vanaf de plaats van verwijzen verder zoekt. Tactiek wijzigen met vermelding van redenen mag.

Puin

Bij het puinzoeken mag de hondengeleider één keer de hond vanaf een verstek aanzetten of er voor kiezen terug te gaan naar de toegestane loopruimte aan de rand van het puin gebied en de hond daar aan te zetten. Indien de verstopte persoon in het verstek blijft is een tweede verwijzing

niet fout en mag de hond alleen nog worden opgehaald en aangezet vanaf de toegestane loopruimte aan de rand van het puin.

Blaffen (Sp, V, P, MT)

Uitvoering Het blaffen is duidelijk naar de verstopte persoon gericht of op de plaats waar de geur uittreedt. De hond moet zelfstandig, aanhoudend en richtingaangevend blaffen totdat de keurmeester tegen de hondengeleider zegt naar de hond toe te gaan en de verwijzing kan beëindigen.

Verlaten plaats van verwijzen Bij een eenmalig kort verlaten van de verstopte persoon en zelfstandig terug gaan van de hond naar deze verstopte persoon wordt deze verwijzing met maximaal een voldoende gewaardeerd. Bij opnieuw verlaten van deze verstopte persoon is de verwijzing onvoldoende. Komt de hond niet zelfstandig bij deze verstopte persoon terug dan wordt deze verwijzing met 0 punten gewaardeerd.

Puin Het blaffen is duidelijk naar de verstopte persoon gericht of op de plaats waar de geur uittreedt. De hond moet zelfstandig, aanhoudend en richtingaangevend blaffen tot de hondengeleider bij de hond is en de verwijzing beëindigt.

De hond mag de verstopte persoon niet aanraken. De voor de hond bereikbare verstekken moeten gesloten zijn. De hond moet bij het verwijzen duidelijk aangeven waar de geur uitreding plaatsvindt. Proberen binnen te dringen is niet foutief.

Beoordeling

- totale uitvoering
- het blaffen
- het krabben en binnendringen bij lawine
- het blijven op de plaats van verwijzen

Bringselen (Sp, V, P)

Uitvoering Bij de bringselende hond wordt een speciaal daarvoor bestemde halsband omgedaan waaraan het bringsel bevestigd is. Bij gebruik van een “Noorweegs” bringsel moet voor het zoekwerk worden gecontroleerd of de hond het bringsel vrij kan dragen en los kan laten.

De halsband moet voorzien zijn van een losbreekmechanisme om de hond tegen blessures te beschermen.

Na het vinden van de verstopte persoon brengt de hond het bringsel naar de hondengeleider.

Bij het afgeven van het bringsel hoeft de hond niet voor te komen zitten.

Na het afnemen van het bringsel moet de hond na een commando van de hondengeleider deze via de kortst mogelijke weg zelfstandig naar de verstopte persoon of plaats van geur uitreding brengen en steeds contact houden met de hondengeleider. De hond kan daarbij aan een lijn met lengte naar keuze (max. 10 meter) worden gedaan. In het puin mag de hond niet aan een lijn worden gedaan.

Als de hond bij de verstopte persoon aankomt moet hij zelfstandig bij deze persoon blijven. De hondengeleider gaat naar de hond en indien aangeliind maakt hij de lijn los en beëindigt de verwijzing.

Beoordeling

- de uitvoering
- het opnemen van het bringsel
- het direct, zonder los te laten, brengen van het bringsel bij de hondengeleider
- het direct naar de verstopte persoon lopen na afnemen bringsel
- onrustig, druk vasthouden van het bringsel is niet foutief echter er stevig op kauwen leidt tot puntenaftrek.

Het contact houden tussen hond en hondengeleider kan onder bijzondere omstandigheden (terrein afhankelijk) worden onderbroken zonder dat dit tot puntenaftrek leidt. Kort stoppen van de hond in moeilijk begaanbaar terrein (bv dichte bebossing) en wachten tot de hondengeleider is bijgetrokken en verder kan gaan leidt niet tot puntenaftrek.

Een kort hoorbaar commando voor het stoppen en verder gaan is toegestaan als het door de omstandigheden in het terrein nodig is.

Leegverwijzen (Sp, V, P)

Uitvoering

Bij een leegverwijzing pendelt de hond op een snelle manier en via de kortste weg tussen het slachtoffer en de hondengeleider en brengt daardoor de hondengeleider bij het slachtoffer c.q., verwijzingsplaats. De hond mag hierbij absoluut niet aangeliind worden.

De hond moet deze actie zo lang volhouden totdat de hondengeleider bij de verstopte persoon of de verwijzingsplaats is aangekomen.

Verder moet de hond bij de hondengeleider een duidelijk gedrag tonen waardoor de manier van verwijzen duidelijk is. Deze manier van verwijzen moet de hondengeleider voor het begin van het zoekwerk aan de keurmeester kenbaar maken.

Daartoe behoren o.a.:

- Opspringen of aanstoten van de hondengeleider
- Aanblaffen van de hondengeleider
- Zichtcontact tussen hondengeleider en hond

Beoordeling

- de uitvoering
- het direct volgens de kortste route brengen van de hondengeleider naar de verstopte persoon

Verwijzen (Sp, MT)

Uitvoering Sp

Bij het verwijzen toont de hond een "blijf positie". Dit kan zijn: zitten, staan of gaan liggen bij een voorwerp of een spoorlegger/traillegger.

Deze "blijf-positie" dient de hond net zo lang vast te houden tot de hondengeleider bij het voorwerp of persoon is aangekomen.

De hond moet de verwijzingsvorm duidelijk tonen zodat deze verwijzing goed te beoordelen is. De hond moet de gekozen "blijf-positie" direct innemen en zich verder bij de verstopte persoon rustig gedragen.

Uitvoering MT

De hondengeleider moet de verwijzing eenduidig onderkennen en de verstopte traillegger direct en duidelijk identificeren. De hondengeleider meldt de verwijzing aan de keurmeester en mag zich pas na goedkeuring van de keurmeester naar de hond begeven. Een eerder contact/aanspreken van de traillegger en de hond is niet toegestaan.

Beoordeling

Wordt de verwijzingsvorm door de hondengeleider en/of de verstopte persoon/traillegger wordt geactiveerd, dan wordt deze verwijzing met 0 punten gewaardeerd. Het hinderen van de verstopte persoon door de hond wordt dienovereenkomstig gedevalueerd.

Krabben en binnendringen (L)

Voor dit deel wordt verwezen naar de originele teksten in de Duitstalige of Engelstalige examenreglementen (FCI-IRO-RH-PO-2019).

3.4.5. Verwijsoefening

Verwijsoefening V-A, Sp-G

Uitvoering

De verwijzingslokatie moet zich buiten het zoekgebied bevinden. De verstopte persoon moet zich buiten het zicht van de hond naar de verwijzingslokatie begeven.

Op teken van de keurmeester maakt de hondengeleider de hond gereed en stuurt deze met één hoor- en/of zichtbaar commando naar de verstopte persoon, die op ca. 30 m afstand zichtbaar zit of ligt. De hond moet rechtstreeks naar de verstopte persoon gaan en deze onverwijld accepteren en verwijzen.

De hond moet duidelijk en zonder hulp op de vooraf aangegeven wijze verwijzen. De hondengeleider meldt de verwijzing. Afhankelijk van het type verwijzing begeeft de hondengeleider zich op teken van de keurmeester naar de verstopte persoon, of wordt door de hond naar deze persoon geleid. Het afronden van de verwijzing (terugroepen of terughalen) wordt altijd aan de hondengeleider overgelaten.

De verwijzing door blaffen moet ca. 15 seconden aanhouden. Op teken van de keurmeester wordt de hond in de directe omgeving van de verwijzing door de hondengeleider terug geroepen of terug gehaald en krijgt een hoor- en/of zichtbaar commando voor de basispositie. Daarna vindt het verdere zoekwerk plaats.

De uitvoering vindt op dezelfde manier plaats voor bringselen en leeg verwijzen.

Beoordeling

Als de hond de verstopte persoon niet accepteert of deze onmiddellijk na de verwijzing verlaat en naar de hondengeleider terugkeert, dan wordt de oefening met 0 punten gewaardeerd.

Een omweg of niet in rechte lijn naar de verstopte persoon toe gaan, of twijfelend of niet aanhoudend blaffen wordt dienovereenkomstig gedevalueerd.

Verwijsoefening P, L (A)

Uitvoering

Het werk begint 10 m (gemarkeerd op de grond) voor de plaats waar de verstopte persoon zich in een buis met deksel of een kist, of in overeenkomstig geval in een sneeuwholte, bevindt. De verwijsplaats dient buiten het zoekgebied geplaatst te zijn, duidelijk als zodanig herkenbaar te zijn en de hondengeleider getoond te worden.

De sneeuwholte dient dusdanig los met sneeuwblokken gesloten te zijn dat de hond er door krabben kan binnen dringen en de verstopte persoon kan bereiken.

Op teken van de keurmeester maakt de hondengeleider de hond zoekgereed en stuurt hem naar het verstek. Eén hoor- en/of zichtbaar commando bij de start van de verwijzing is toegestaan.

Daar moet de hond, na het oppakken van de geur, verwijzen. Nadat de hond heeft verwezen, mag de hondengeleider op teken van de keurmeester zijn standplaats verlaten en de hond ophalen. De hond moet op ca. 3 m afstand van de vindplaats vrij aflaggen, daar rustig blijven liggen en in geen geval de berging storen. De hondengeleider helpt mee bij het vrij maken van de verstopte persoon. Zodra de opening groot genoeg is haalt de hondengeleider zijn hond en laat hem bij de verstopte persoon binnendringen.

De verwijzing met blaffen moet ca. 15 seconden duren. Daarna volgt het verdere zoekwerk.

De uitvoering vindt op dezelfde manier plaats voor bringselen en leeg verwijzen.

Beoordeling

Als de hond de verstopte persoon niet accepteert of deze onmiddellijk na de verwijzing verlaat en naar de hondengeleider terugkeert, dan wordt de oefening met 0 punten gewaardeerd.

Een omweg of niet in rechte lijn naar de verstopte persoon toe gaan, of twijfelend of niet aanhoudend blaffen wordt dienovereenkomstig gedevalueerd.

3.4.6. Speuren

Algemeen

De hondengeleider moet met zijn hond, die gereed is om te gaan zoeken, klaar staan in het wachtgebied tot hij wordt opgeroepen.

Op afroep meldt de hondengeleider zich met zijn aangeliijnde hond in de basispositie bij de keurmeester en meldt de gekozen verwijsvorm.

De hond kan vrij speuren of aan een lijn van 10 meter aan een halsketting of speurtuig geleid worden.

Verwijst de hond middels een bringsel dan moet de hond het bringsel al voor de start dragen.

De keurmeester wijst aan de geleider het aanzet-vak aan, waarachter de hondengeleider zich vrij mag bewegen. De hondengeleider lijnt zijn hond eventueel af en geeft hem bij de aanzet de opdracht om te zoeken.

Uitvoering

De hondengeleider volgt zijn hond op een afstand van 10 meter ook indien de hond vrij zoekt.

Zodra de hond het voorwerp gevonden heeft, moet hij het voorwerp zonder inwerking van de hondengeleider, meteen oppakken of overtuigend verwijzen.

Heeft de hond het voorwerp verwezen, dan begeeft de hondengeleider zich naar zijn hond.

Door het hooghouden van het voorwerp geeft de hondengeleider aan, dat de hond het voorwerp gevonden heeft.

Hierna gaat de hondengeleider met zijn hond verder met het uitwerken van het spoor.

Bij het uitwerken moet de hond het door de spoorlegger gemaakte spoor volgen, waarbij de hondengeleider de afstand van 10 meter tot zijn hond dient aan te houden. De keurmeester volgt het reddingshondenteam op gepaste afstand. De keurmeester mag het team niet hinderen, maar is vrij in het kiezen van zijn positie om het speurwerk correct te kunnen beoordelen.

Het is de geleider toegestaan, het speurwerk te onderbreken. Deze pauze gaat wel van de totaal beschikbare tijd af.

Het is de geleider toegestaan om tijdens de uitwerking van het spoor de kop, ogen en neus van zijn hond schoon te maken en eventueel water te geven.

Het speuren wordt beëindigd door het overhandigen van de gevonden voorwerpen aan de keurmeester na verwijzen van de spoorlegger, het afmelden van de geleider en het bekend maken van de beoordeling door de keurmeester.

De keurmeester is vrij om, gezien de voorliggende omstandigheden het uitwerken van het spoor na de laatste richtingswijziging te verlengen.

Verwijzen van een voorwerp

Verwijzen: zie paragraaf 3.4.4

Opnemen: bij deze verwijsvorm dient de hond het voorwerp zonder aarzeling op te nemen.

Gedragvorm 1: Opnemen en apporteren

De hond moet het voorwerp direct oppakken rechtstreeks naar hondengeleider brengen en voor hem gaan zitten. De hond kan zowel bij

de plaats van afgifte als bij de plaats van oppakken weer op het spoor worden aangezet.

Gedragsvorm 2: Opnemen en blijven

Bij deze gedraging moet de hond met het voorwerp in de bek een van de 3 mogelijke gedragingen analoog aan het verwijzen laten zien: liggen, zitten of staan.

De twee gedragsvormen mogen ook afwisselen. De hond moet een duidelijk gedraging laten zien, zodat de verwijzing duidelijk is.

Beoordeling voorwerp – de uitvoering;
– de opname van het voorwerp;
– het direct brengen van het voorwerp, zonder het te laten vallen.

De keurmeester beoordeelt het oppakken en vervolgen van het spoor. Een geringe afwijking van het spoor is niet foutief, als de hond zelfstandig de rest van het spoor kan uitwerken.

De hond moet een positief zoekgedrag en een zekere en zelfstandige verwijzing van de voorwerpen laten zien.

Ieder voorwerp dat niet wordt gevonden, krijgt een beoordeling van 0 punten.

Niet zelfstandig door de hond verwezen voorwerpen worden als niet gevonden aangemerkt.

Gaat de hond liggen zonder dat er een voorwerp ligt en de hondengeleider bevestigt geen voorwerp, maar geeft het hoor-commando om door te zoeken, levert dit een overeenkomstige aftrek van punten op.

Een verkeerde verwijzing, die door de hondengeleider wordt bevestigd, heeft een aftrek met de waarde van een voorwerp tot gevolg.

Verwijzen spoorlegger Uitvoering zie hoofdstuk 3.4

Verwijst de hond anders dan door de hondengeleider opgegeven wordt de verwijzing met onvoldoende beoordeeld.

Afbreken

De keurmeester breekt het zoekwerk af als de geleider meer dan 10 meter van het spoor verwijderd is. In zwaar terrein kan de keurmeester een grotere afstand toestaan. Afbreken van het zoekwerk vindt in ieder geval plaats als de keurmeester de indruk heeft dat de hond het spoor niet meer op eigen kracht kan opnemen of voortzetten.

Na het afbreken van het zoekwerk verlaat de hondengeleider met zijn hond en de keurmeester via de kortst mogelijke weg het terrein. Verder zoeken is niet toegestaan.

3.4.7. Vlake

Algemeen

Het zoekwerk in de vlakte dient met normale pas uitgevoerd te worden. De hondengeleider mag niet rennen.

De hondengeleider krijgt een gedetailleerde schets waaruit de begrenzingen van de vlakte blijken. Daarna moet er een tactiek uitgekozen worden. De hondengeleider mag niet om het terrein heen lopen.

De hond moet het terrein op aanwijzing van zijn hondengeleider stelselmatig doorzoeken.

3.4.8. **Puin**

Algemeen

De hondengeleider mag, voor het bekend stellen van zijn tactiek, voor aanvang van het zoeken, zonder hond, en ten laste van zijn zoektijd, vanaf de rand van het toegankelijke deel van het zoekgebied, een blik werpen in het zoekgebied (zorgplicht). De hond dient ten tijde van deze inblik aangebonden of vrij op de aangewezen plaats te blijven.

De hondengeleider deelt de keurmeester de plek van aanzetten van de hond mee en zet de hond daar zonder kende en halsband aan (met uitzondering van brandsels).

De hond dient het terrein op aanwijzing van de hondengeleider te doorzoeken.

De hondengeleider mag zich in het toegewezen gebied bewegen of zijn hond in het puin volgen zodra de keurmeester hier toestemming voor geeft.

Het opnieuw aanzetten van de hond na een verwijzing geschiedt vanaf de vindplaats of vanaf de rand van het puingebied. Daarna verlaat de hondengeleider het puingebied.

Beweeglijkheid

Puingang, aard en wijze van beweeglijkheid, omgaan met moeilijkheden, conditie.

3.4.9. **Lawine**

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar de originele teksten in de Duitstalige of Engelstalige examenreglementen (FCI-IRO-RH-PO-2019).

3.4.10. **Mantrailing**

Algemeen

Als de hond het reddingshondenteam in de absoluut verkeerde richting leidt, moet het examen afgebroken worden.

De keurmeester kan te allen tijde het examen afbreken als hij er van overtuigd is dat de hond het werk niet op eigen kracht kan voortzetten.

Als de hond de spoorlegger alleen met veel hulp van de hondengeleider vindt, moet het examen afgebroken worden.

Als de spoorlegger niet wordt gevonden kan het examen niet met positief resultaat worden afgesloten.

Als de zoektijd wordt overschreden is het examen niet gehaald.

Uitvoering

De hondengeleider dient met zijn gereedstaande hond klaar te staan tot hij wordt geroepen. De zoekgerede hond wordt aan een minstens 5 m lange en maximaal 10 m lange lijn alsmede aan een halsband en speurtuig gevoerd; het zoeken is alleen met een speurtuig toegestaan.

De hondengeleider meldt zich met de aangelijnde hond bij de keurmeester en maakt de wijze van verwijzen van zijn hond bekend. De keurmeester vertelt de hondengeleider wat de beginsituatie is en het startgebied waarheen de hondengeleider zich vrij mag begeven.

De geuropname geschiedt aan de hand van het geurartikel van de spoorlegger die de hondengeleider op teken van de keurmeester van de examenleider overhandigt krijgt. De hond moet zelfstandig of op hoorbaar commando het geurspoor in het vertrekgebied oppakken en deze aansluitend doelgericht alsmede volhardend volgen.

Mocht de hond het spoor niet oppakken, dan mag het reddingshondenteam, ten koste van de totale toegestane tijd, doorgaan met zoeken naar het spoor. De keurmeester het zoeken echter afbreken als duidelijk is dat de hond niet wil werken of niet in staat is de opdracht uit te voeren.

De keurmeester volgt het reddingshondenteam op gepaste afstand. Het is de hondengeleider toegestaan het spoor te onderbreken. De genomen pauzes komen ten laste van de totale beschikbare zoektijd.

Het is de hondengeleider toegestaan tijdens de uitwerking van het spoor de kop, ogen en neus van zijn hond te reinigen en de hond water te geven. Bij het verwijzen van de verstopte persoon is hulp door de hondengeleider en/of de verstopte persoon in welke vorm dan ook, niet toegestaan.

Het examen eindigt door het opsporen van de spoorlegger, door het afbreken door de hondengeleider danwel de keurmeester, of door het verstrijken van de toegestane zoektijd. Afsluitend volgt het afmelden door de hondengeleider en het bekendmaken van de beoordeling door de keurmeester.

Beoordeling van het spoor De keurmeester beoordeelt het oppakken van het spoor, het werk en het volgen van het spoor, alsmede de zelfstandige verwijzing van de spoorlegger door de hond. Correcte handelswijze tijdens de start, het correcte gebruik van de lijn tijdens het volgen van het spoor, en aandacht voor het verkeer worden verwacht.

De hond moet een positief zoekgedrag tonen. Het volgen of vasthouden van het geurspoor betekent dat de hond het geurspoor zo consequent en doelgericht mogelijk volgt, danwel dat een uitgesproken, zelfstandig zoekgedrag naar het verloop van het gehele geurspoor herkenbaar is.

Afwijken van het spoor is niet fout voorzover de hond zelfstandig het verdere verloop volgen kan.

Als de hond tijdelijk het geurspoor verliest, dan kan het reddingshondenteam, ten koste van de beschikbare tijd, een poging doen om het geurspoor op het laatste bekende punt weer op te zoeken.

Door windwervelingen kan de hond het geurspoor meerdere meters naast het werkelijk door de spoorlegger gevolgde loopspoor oppakken. Dit is niet fout zolang de hond de looprichting van de spoorlegger juist aanhoudt. Sporen kunnen ook op parallelle straten en wegen overwaaien. Het volgen van zo'n spoor is niet fout als het reddingshondenteam via deze weg de spoorlegger vindt.

Als bijvoorbeeld de spoorlegger op een kruising links af slaat en de volgende straat weer rechts, dan is het toegestaan dat de hond eerst rechtdoor loopt en dan bij de volgende straat de lucht van links op pakt en die weg vervolgt. Waar straten samen komen en op kruisingen kan het reukspoor verwaaien in de zijstraten. De hond mag deze zelfstandig doorzoeken tot hij het door de spoorlegger gevolgde weg gevonden heeft en het reukspoor verder volgen kan.

Ook op hoeken kan het geurbeeld van de spoorlegger verder rechtdoor gedragen worden, met name als er sprake is van wind in de rug. De hond kan daardoor de hoek voorbij lopen. Als de hond gezocht heeft voorbij de hoek en de hondengeleider dit onderkent, mag hij het zoeken onderbreken.

Het verminderen van het zoekwerk door een gebrek aan conditie alsmede vermindering van de zoekmotivatie (gedurende het verloop minder geïnteresseerd is en/of herhaaldelijk aangespoord moeten worden) beïnvloedt de waardering.

De zoeksnelheid en de stand van de neus van de hond zijn secundair en niet relevant voor de waardering of het slagen voor het examen. De hondengeleider moet in staat zijn het zoektempo aan te passen aan het verkeer en de veiligheidssituatie.

Beoordeling van de verwijzing Beoordeeld wordt of de hond de spoorlegger direct en zonder inwerking van de hondengeleider vindt en eenduidig identificeert. De hondengeleider moet aan de keurmeester door hand- en hoorsignalen duidelijk maken dat zijn hond verwijst. Als de hond de spoorlegger niet verwijst of niet eenduidig verwijst, of de verkeerde persoon verwijst, is het examen niet gehaald.

Iedere inwerking van de hond op de spoorlegger wordt met puntenaftrek gewaardeerd.

3.5. Waterwerk

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar de originele teksten in de Duitstalige of Engelstalige examenreglementen (FCI-IRO-RH-PO-2019).

4. Appèl en hindernissen niveau geschiktheid

4.1. Geschiktheid speuren, vlakterevieren en puin RH-Sp G, RH-V G, RH-P G

4.1.1. Oefeningen		Maximaal te behalen: 100 punten
Oefening 1:	Volgen aan de lijn	10 punten
Oefening 2:	Volgen door een groep personen	10 punten
Oefening 3:	Afliggen met voor roepen	10 punten
Oefening 4:	Positiewisselingen	15 punten
Oefening 5:	Afliggen met afleiding	10 punten
Oefening 6:	Dragen en overgeven	10 punten
Oefening 7:	Lopen over onaangename materialen	15 punten
Oefening 8:	Tunnel met slurf	10 punten
Oefening 9:	Lopen over een vaste houten brug	10 punten

4.1.2. Oefening 1	Volgen aan de lijn	10 punten
		RH-Sp G, RH-V G, RH-P G

Oefenterrein Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 10.1

Toegestane commando's 1 hoor- of zichtbaar commando voor "volgen", dat bij ieder start en iedere verandering van snelheid mag worden gegeven.

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.5

Beoordeling Volgens hoofdstuk 3.3.5

4.1.3. Oefening 2	Volgen door een groep personen	10 punten
		RH-Sp G, RH-V G, RH-P G

Oefenterrein Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 10.2

Toegestane commando's 1 hoor- of zichtbaar commando voor "volgen", dat bij ieder start mag worden gegeven.

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.6

Beoordeling Volgens hoofdstuk 3.3.6

4.1.4. Oefening 3	Afliggen met voor roepen	10 punten
		RH-Sp G, RH-V G, RH-P G

Oefenterrein Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 10.3

De afligplaats wordt door de keurmeester bepaald.

Toegestane commando's

- 1 hoor- of zichtbaar commando voor "volgen"
- 1 hoor- of zichtbaar commando voor "afliggen"
- 1 hoor- of zichtbaar commando voor "voor komen"
- 1 hoor- of zichtbaar commando voor "basispositie innemen"

Uitvoering	Volgens hoofdstuk 3.3.7
Beoordeling	Zit of staat de hond na het hoor- of zichtbare commando voor “afliggen” dan worden hiervoor 5 punten in mindering gebracht.

4.1.5. Oefening 4   Positiewisselingen   15 punten
RH-Sp G, RH-V G, RH-P G

Oefenterrein	Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 10.4 De positiewisselingen moeten op een tafel getoond worden.
---------------------	---

Toegestane commando's	<ul style="list-style-type: none"> – 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor op de tafel springen en “blijven” – 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor iedere afzonderlijke positie – 1 hoor- of zichtbaar commando voor “voor komen” – 1 hoor- of zichtbaar commando voor “basis positie innemen”
------------------------------	--

Uitvoering	Volgens hoofdstuk 3.3.8
Beoordeling	<ul style="list-style-type: none"> – Neemt de hond een positie niet in, dan wordt voor deze deeloefening 4 punten in mindering gebracht. – Als de hond voor het eind van de positiewisselingen van de tafel afspringt is de oefening onvoldoende.

4.1.6. Oefening 5   Afliggen met afleiding   10 punten
RH-Sp G, RH-V G, RH-P G

Oefenterrein	Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 10.1
---------------------	--

Toegestane commando's	<ul style="list-style-type: none"> – 1 hoor- of zichtbaar commando voor “afliggen” – 1 hoor- of zichtbaar commando voor “zitten”
------------------------------	--

Uitvoering	<p>Volgens hoofdstuk 3.3.11</p> <p>De hond moet zonder inwerking van de hondengeleider rustig blijven liggen terwijl de andere hond de oefeningen 1 t/m 4 uitvoert.</p> <p>Na afloop van de 4^e oefening van het andere reddingshondenteam beëindigt de hondengeleider op teken van de keurmeester deze oefening. Terwijl de andere hond de overige oefeningen uitvoert, blijft de hondengeleider met zijn hond op de afligplaats of een door de keurmeester aangewezen plaats. Het is de hondengeleider hierbij toegestaan zijn hond aan te lijnen.</p>
-------------------	--

Beoordeling	<ul style="list-style-type: none"> – Verlaat de hond <u>na afloop</u> van de 2^e oefening van de lopende hond de afligplaats met meer dan 3 meter, is de oefening onvoldoende. – Verwijdert de hond <u>voor afloop</u> van de 2^e oefening van de lopende hond zich met meer dan 3 meter van de afligplaats, dan wordt de oefening met 0 punten gewaardeerd.
--------------------	--

– Neemt de hond de plaats-positie niet in, maar staat of zit, blijft echter op de aflagplaats, dan worden er 5 punten in mindering gebracht.

4.1.7. Oefening 6 Dragen en overgeven **10 punten**
RH-Sp G, RH-V G, RH-P G

Oefenterrein Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 10.5

Toegestane commando's 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor het vanuit de basispositie op de tafel springen en 1 hoor- of zichtbaar commando voor de afsluitende basispositie.

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.10

Beoordeling Springt de hond tijdens het dragen af, dan is de oefening onvoldoende.

4.1.8. Oefening 7 Lopen over onaangename materialen **15 punten**
RH-Sp G, RH-V G, RH-P G

Oefenterrein Uitvoering overeenkomstig schema 11.1

Toegestane commando's 1 hoor- of zichtbaar commando voor "volgen"

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.12

Beoordeling Wordt het onaangename materiaal voor het einde van de oefening verlaten, dan is de oefening onvoldoende.

4.1.9. Oefening 8 Tunnel met slurf **10 punten**
RH-Sp G, RH-V G, RH-P G

Oefenterrein Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 11.8 en hoofdstuk 2.4.1

Toegestane commando's
– 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor "erdoor"
– 1 hoor- of zichtbaar commando voor "blijven"
– 1 hoor- of zichtbaar commando voor "basispositie"

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.13

Beoordeling Verlaat de hond de tunnel niet, of blijft niet na het daartoe gegeven commando, dan is de oefening onvoldoende.

4.1.10. Oefening 9 Lopen over een vaste houten brug **10 punten**
RH-Sp G, RH-V G, RH-P G

Oefenterrein Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 11.2

Toegestane commando's
– 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor het op de brug gaan

- 1 hoorbaar commando voor het blijven
- 1 hoorbaar commando voor het verder gaan

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.14

Beoordeling Springt de hond in de eerste helft van de houten brug af, dan wordt de oefening met 0 punten gewaardeerd.

Springt de hond na de eerste helft van de houten brug af, dan is de oefening onvoldoende.

4.2. Geschiktheid Lawine

RH-L G

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar de originele teksten in de Duitstalige of Engelstalige examenreglementen (FCI-IRO-RH-PO-2019).

4.3. Geschiktheid mantrails

RH-MT G

4.3.1. Oefeningen	Maximaal te behalen:	100 punten
Oefening 1: Volgen aan de lijn		15 punten
Oefening 2: Volgen door een groep personen		15 punten
Oefening 3: Positiewisselingen		15 punten
Oefening 4: Afliggen met afleiding		15 punten
Oefening 5: Lopen over onaangename materialen		15 punten
Oefening 6: Lopen over een vaste houten brug		10 punten
Oefening 7: Dragen en overgeven		15 punten

4.3.2. Oefening 1	Volgen aan de lijn	15 punten RH-MT G
--------------------------	---------------------------	------------------------------------

Oefenterrein Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 10.1

Toegestane commando's 1 hoor- of zichtbaar commando voor "volgen", dat bij ieder start en iedere verandering van snelheid mag worden gegeven.

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.5

Beoordeling Volgens hoofdstuk 3.3.5

4.3.3. Oefening 2	Volgen door een groep personen	15 punten RH-MT G
--------------------------	---------------------------------------	------------------------------------

Oefenterrein Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 10.2

Toegestane commando's 1 hoor- of zichtbaar commando voor "volgen", dat bij ieder start mag worden gegeven.

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.6

Beoordeling Volgens hoofdstuk 3.3.6

**4.3.4. Oefening 3   Positie wisselingen   15 punten
RH-MT G**

Oefenterrein   Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 10.4

De positiewisselingen moeten op een tafel getoond worden.

Grootte: 100 x 100 cm, hoogte = 60 cm

Toegestane commando's

- 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor op de tafel springen en “blijven”
- 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor iedere afzonderlijke positie
- 1 hoor- of zichtbaar commando voor “voor komen”
- 1 hoor- of zichtbaar commando voor “basis positie innemen”

Uitvoering   Volgens hoofdstuk 3.3.8

Beoordeling   – Neemt de hond een positie niet in, dan wordt voor deze deeloefening 4 punten in mindering gebracht.

– Als de hond voor het eind van de positiewisselingen van de tafel afspringt is de oefening onvoldoende.

**4.3.5. Oefening 4   Afliggen met afleiding   15 punten
RH-MT G**

Oefenterrein   Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 10.1

Toegestane commando's

- 1 hoor- of zichtbaar commando voor “afliggen”
- 1 hoor- of zichtbaar commando voor “zitten”

Uitvoering   Volgens hoofdstuk 3.3.11

De hond moet zonder inwerking van de hondengeleider rustig blijven liggen terwijl de andere hond de oefeningen 1 t/m 3 uitvoert.

Na afloop van de 3^e oefening van het andere reddingshondenteam beëindigt de hondengeleider op teken van de keurmeester deze oefening. Terwijl de andere hond de overige oefeningen uitvoert, blijft de hondengeleider met zijn hond op de afligplaats of een door de keurmeester aangewezen plaats. Het is de hondengeleider hierbij toegestaan zijn hond aan te lijnen.

Beoordeling   – Verlaat de hond na afloop van de 2^e oefening van de lopende hond de afligplaats met meer dan 3 meter, is de oefening onvoldoende.

– Verwijdert de hond zich voor afloop van de 2^e oefening van de lopende hond met meer dan 3 meter van de afligplaats, dan wordt de oefening met 0 punten gewaardeerd.

– Neemt de hond de plaats-positie niet in, maar staat of zit, blijft echter op de afligplaats, dan worden er 5 punten in mindering gebracht.

**4.3.6. Oefening 5 Lopen over onaangename materialen 15 punten
RH-MT G**

Oefenterrein Uitvoering overeenkomstig schema 11.1

Toegestane commando's 1 hoor- of zichtbaar commando voor "volgen"

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.12

Beoordeling Wordt het onaangename materiaal voor het einde van de oefening verlaten, dan is de oefening onvoldoende.

**4.3.7. Oefening 6 Lopen over een vaste houten brug 10 punten
RH-MT G**

Oefenterrein Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 11.2

Toegestane commando's

- 1 hoor- of zichtbaar commando voor het op de brug gaan
- 1 hoor- of zichtbaar commando voor het blijven
- 1 hoor- of zichtbaar commando voor het verder gaan

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.14

Beoordeling Springt de hond in de eerste helft van de houten brug af, dan wordt de oefening met 0 punten gewaardeerd.

Springt de hond na de eerste helft van de houten brug af, dan is de oefening onvoldoende.

**4.3.8. Oefening 7 Dragen en overgeven 15 punten
RH-MT G**

Oefenterrein Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 10.5

Toegestane commando's 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor het vanuit de basispositie op de tafel springen en 1 hoor- of zichtbaar commando voor de afsluitende basispositie.

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.10

Beoordeling Springt de hond tijdens het dragen af, dan is de oefening onvoldoende.

4.4. Geschiktheid Waterwerk RH-W G

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar de originele teksten in de Duitstalige of Engelstalige examenreglementen (FCI-IRO-RH-PO-2019).

5. Appèl en hindernissen

Niveau A – afdeling B

5.1. Speuren, vlakke, puin niveau A

RH-Sp A, RH-V A, RH-P A

5.1.1. Oefeningen

Maximaal te behalen: 100 punten

Oefening 1	Vrij volgen met personengroep	15 punten
Oefening 2	Afstandscontrole	15 punten
Oefening 3	Apporteren	10 punten
Oefening 4	Dragen en overgeven	10 punten
Oefening 5	Dirigeren op afstand	10 punten
Oefening 6	Beweegbare vatenbrug	10 punten
Oefening 7	Ladder	10 punten
Oefening 8	Tunnel	10 punten
Oefening 9	Afliggen met afleiding	10 punten

5.1.2. Oefening 1 Vrij volgen met personengroep

15 punten

RH-Sp A, RH-V A, RH-P A

Oefenterrein Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 10.1

Personengroep De groep moet uit 4 personen bestaan, waarbij twee personen met ieder een aangeliijnde en goed gesocialiseerde hond (reu en teef) in de groep moeten zijn. De groep loopt in een cirkel met de wijzers van de klok mee.

Toegestane commando's 1 kort hoor- of zichtbaar commando voor volgen, dat bij iedere oefening en bij iedere tempowisseling opnieuw gegeven mag worden.

Uitvoering Uitvoering overeenkomstig hoofdstuk 3.3.5

Groep Uitvoering overeenkomstig hoofdstuk 3.3.6

Beoordeling Beoordeling overeenkomstig hoofdstuk 3.3.5

5.1.3. Oefening 2 Afstandscontrole

15 punten

RH-Sp A, RH-V A, RH-P A

Oefenterrein Uitvoering overeenkomstig schema 10.7

Toegestane commando's

- 1 hoorbaar commando voor het volgen
- 1 hoor- of zichtbaar commando voor zitten
- 1 hoorbaar commando voor voor roepen
- 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor het liggen
- 1 hoor- of zichtbaar commando voor voor roepen
- 1 hoor- of zichtbaar commando voor de basispositie

Uitvoering Uitvoering overeenkomstig hoofdstuk 3.3.15

Beoordeling Beoordeling overeenkomstig hoofdstuk 3.3.15

Als de hond een andere positie inneemt dan de gevraagde positie, dan wordt hiervoor iedere keer 6 punten afgetrokken.

5.1.4. Oefening 3	Apporteren	10 punten RH-Sp A, RH-V A, RH-P A
Oefenterrein	De plaats van apporteren wordt door de keurmeester vastgesteld.	
Voorwerp	Een aangereikt voorwerp overeenkomstig 2.4.1	
Toegestane commando's	Toegestaan is steeds 1 hoor- of zichtbaar commando voor: <ul style="list-style-type: none"> – de basispositie aan het begin en aan het eind – het apporteren – het afgeven van het voorwerp 	
Uitvoering:	Overeenkomstig hoofdstuk 3.3.9	
Beoordeling:	Verlaat de hondengeleider zijn positie voordat de oefening is beëindigd, of brengt de hond het voorwerp niet, dan wordt de oefening met 0 punten beoordeeld.	
5.1.5. Oefening 4	Dragen en overgeven	10 punten RH-Sp A, RH-V A, RH-P A
Oefenterrein	Overeenkomstig schema 10.6	
Toegestane commando's	1 hoor- en/of zichtbaar commando voor het vanuit de basispositie op de tafel springen, steeds 1 hoor- of zichtbaar commando voor het voor roepen en voor de afsluitende basispositie.	
Uitvoering	Uitvoering overeenkomstig 3.3.10	
Beoordeling	Springt de hond bij het dragen naar beneden, dan is de oefening onvoldoende.	
	Verlaat de hond na het neerzetten al voor het teken van de keurmeester de hulppersoon, dan wordt de oefening met maximaal voldoende beoordeeld.	
5.1.6. Oefening 5	Dirigeren op afstand	10 punten RH-Sp A, RH-V A, RH-P A
Oefenterrein	Overeenkomstig schema 11.5 en hoofdstuk 2.4.1	
Toegestane commando's	<ul style="list-style-type: none"> – 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor “het lopen naar de middenmarkering” – 1 hoor- of zichtbaar commando voor “blijven” – 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor het sturen naar elk van de 3 dirigeertoestellen – 1 hoorbaar commando voor ”erop” bij elke tafel – 1 hoor- of zichtbaar commando voor “hier komen” – 1 hoor- of een zicht commando voor “basispositie innemen”. 	
Uitvoering	Overeenkomstig hoofdstuk 3.3.16	

Beoordeling Loopt de hond niet naar de middenmarkering òf wordt de van te voren vastgestelde volgorde van de oefening niet aangehouden òf verlaat de hondengeleider zijn positie, dan is de oefening onvoldoende.

5.1.7. **Oefening 6 Beweegbare vatenbrug** **10 punten**
RH-Sp A, RH-V A, RH-P A

Oefenterrein Overeenkomstig schema 11.6 en hoofdstuk 2.4.1.

Toegestane commando's – 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor “erop gaan”
– 1 hoorbaar commando voor “stilstaan”
– steeds 1 hoor- of zichtbaar commando voor “verder gaan”

Uitvoering Uitvoering overeenkomstig hoofdstuk 3.3.17

Beoordeling – Springt de hond er tijdens de eerste helft af, dan wordt de oefening met 0 punten beoordeeld.
– Springt de hond er na de eerste helft af, dan is de oefening onvoldoende.

5.1.8. **Oefening 7 Horizontale Ladder** **10 punten**
RH-Sp A, RH-V A, RH-P A

Oefenterrein Overeenkomstig schema 11.7 en hoofdstuk 2.4.1

Toegestane commando's – 1 hoor- en/of een zichtbaar commando voor “erop”
– 1 hoorbaar commando voor “basispositie innemen”

Uitvoering Overeenkomstig hoofdstuk 3.3.18

Beoordeling – Springt de hond er tijdens de eerst helft af, dan wordt de oefening met 0 punten beoordeeld.
– Springt de hond er na de eerste helft af, dan is de oefening onvoldoende.
– Springt de hond er na de laatste sport af, dan kan de oefening nog slechts maximaal voldoende zijn.
– Valt de hond tussen de sporten en lukt het hem zelfstandig en zonder hulp weer op de ladder te komen, dan wordt de oefening met een onvoldoende beoordeeld.
– Enkele stappen op de zijkant van de ladder leiden in de beoordeling tot puntenaftrek.
– Gebruikt de hond over een groot deel van de ladder de zijkant of is hij erg onzeker, dan is de oefening onvoldoende.

5.1.9. **Oefening 8 Tunnel met slurf** **10 punten**
RH-Sp A, RH-V A, RH-P A

Oefenterrein Overeenkomstig schema 11.8 en hoofdstuk 2.4.1

Toegestane commando's – 1 hoor- en/of een zichtbaar commando voor “door”
– 1 hoor- of zichtbaar commando voor “blijven”
– 1 hoor- of zichtbaar commando voor “basispositie innemen”

Uitvoering	Overeenkomstig hoofdstuk 3.3.13
Beoordeling	Verlaat de hond de tunnel niet, of “blijft” hij niet na het hoorbare commando, dan is de oefening onvoldoende.

5.1.10. Oefening 9 Afliggen met afleiding **10 punten**
RH-Sp A, RH-V A, RH-P A

Oefenterrein Overeenkomstig schema 10.1

Toegestane commando's – Een hoor- of zichtbaar commando voor “afliggen”
– Een hoor- of zichtbaar commando voor “zitten”

Uitvoering Overeenkomstig hoofdstuk 3.3.11

De hond moet zonder inwerking van de hondengeleider rustig blijven liggen, terwijl de andere hond de oefeningen 1 t/m 8 uitvoert.

Beoordeling

- Verlaat de hond na beëindiging van de vierde oefening met meer dan 3 meter zijn plaats, dan wordt de oefening gedeeltelijk beoordeeld.
- Verlaat de hond voor beëindiging van de 4e oefening van de andere hond zijn plaats met meer dan 3 meter, dan wordt de oefening met 0 punten beoordeeld.
- Gaat de hond niet afliggen, staat of zit hij, maar blijft wel op zijn plaats, dan wordt de beoordeling met 5 punten verminderd.

5.2. Lawine niveau A **RH-L A**

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar de originele teksten in de Duitstalige of Engelstalige examenreglementen (FCI-IRO-RH-PO-2019).

5.3. Mantrails niveau A **RH-MT A**

5.3.1. Oefeningen	Maximaal te behalen	100 punten
Oefening 1	Vrij volgen met personengroep	15 punten
Oefening 2	Positiewisseling (zit, sta en af) op tafel	15 punten
Oefening 3	Lopen over onaangename materialen	15 punten
Oefening 4	Lopen over vaste houten brug	10 punten
Oefening 5	Tunnel met slurf	15 punten
Oefening 6	Dragen en overgeven	15 punten
Oefening 7	Afliggen met afleiding	15 punten

5.3.2. Oefening 1 Vrij volgen met personengroep **15 punten**
RH-MT A

Oefenterrein Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 10.1

Personengroep De groep moet uit 4 personen bestaan, waarbij twee personen met ieder een aangelijnde en goed gesocialiseerde hond (reu en teef) in de groep moeten zijn. De groep loopt in een cirkel met de wijzers van de klok mee.

Toegestane commando's 1 kort hoor- of zichtbaar commando voor volgen, dat bij iedere oefening en bij iedere tempowisseling opnieuw gegeven mag worden.

Uitvoering Uitvoering overeenkomstig hoofdstuk 3.3.5

Groep Uitvoering overeenkomstig hoofdstuk 3.3.6

Beoordeling Beoordeling overeenkomstig hoofdstuk 3.3.5

**5.3.3. Oefening 2 Positiewisseling (zit, sta en af) op tafel 15 punten
RH-MT A**

Oefenterrein Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 10.4

De positiewisselingen moeten op een tafel getoond worden.

Grootte: 100 x 100 cm, hoogte = 60 cm

Toegestane commando's

- 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor op de tafel springen en “blijven”
- 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor iedere afzonderlijke positie
- 1 hoor- of zichtbaar commando voor “voor komen”
- 1 hoor- of zichtbaar commando voor “basis positie innemen”

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.8

Beoordeling

- Neemt de hond een positie niet in, dan wordt voor deze deeloefening 4 punten in mindering gebracht.
- Als de hond voor het eind van de positiewisselingen van de tafel afspringt is de oefening onvoldoende.

**5.3.4. Oefening 3 Lopen over onaangename materialen 15 punten
RH-MT A**

Oefenterrein Uitvoering overeenkomstig schema 11.1

Toegestane commando's 1 hoor- of zichtbaar commando voor “volgen”

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.12

Beoordeling Aarzelend en onzeker lopen over de materialen leiden tot puntenaftrek.

Wordt het onaangename materiaal voor het einde van de oefening verlaten, dan is de oefening onvoldoende.

**5.3.5. Oefening 4 Lopen over vaste houten brug 10 punten
RH-MT A**

Oefenterrein Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 11.2

Toegestane commando's

- 1 hoor- of zichtbaar commando voor het op de brug gaan
- 1 hoor- of zichtbaar commando voor het blijven

– 1 hoor- of zichtbaar commando voor het verder gaan

Uitvoering

Volgens hoofdstuk 3.3.14

Beoordeling

Springt de hond in de eerste helft van de houten brug af, dan wordt de oefening met 0 punten gewaardeerd.

Springt de hond na de eerste helft van de houten brug af, dan is de oefening onvoldoende.

5.3.6. Oefening 5

Tunnel met slurf

**15 punten
RH-MT A**

Oefenterrein

Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 11.8

Toegestane commando's

- 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor “erdoor”
- 1 hoor- of zichtbaar commando voor “blijven”
- 1 hoor- of zichtbaar commando voor “basispositie”

Uitvoering

Volgens hoofdstuk 3.3.13

Beoordeling

Verlaat de hond de tunnel niet, of blijft niet na het daartoe gegeven commando, dan is de oefening onvoldoende.

5.3.7. Oefening 6

Dragen en overgeven

**15 punten
RH-MT A**

Oefenterrein

Overeenkomstig schema 10.6

Toegestane commando's

1 hoor- en/of zichtbaar commando voor het vanuit de basispositie op de tafel springen, steeds 1 hoor- of zichtbaar commando voor het voor roepen en voor de afsluitende basispositie.

Uitvoering

Uitvoering overeenkomstig 3.3.10

Beoordeling

Springt de hond bij het dragen naar beneden, dan is de oefening onvoldoende.

Verlaat de hond na het neerzetten al voor het teken van de keurmeester de hulppersoon, dan wordt de oefening met maximaal voldoende beoordeeld.

5.3.8. Oefening 7

Afliggen met afleiding

**15 punten
RH-MT A**

Oefenterrein

Overeenkomstig schema 10.1

Toegestane commando's

- Een hoor- of zichtbaar commando voor “afliggen”
- Een hoor- of zichtbaar commando voor “zitten”

Uitvoering

Overeenkomstig hoofdstuk 3.3.11

De hond moet zonder inwerking van de hondengeleider rustig blijven liggen, terwijl de andere hond de oefeningen 1 t/m 6 uitvoert.

- Beoordeling**
- Verlaat de hond na beëindiging van de 3^e oefening van de andere hond zijn plaats met meer dan 3 meter, dan volgt een deel-waardering.
  - Verlaat de hond voor beëindiging van de 3^e oefening van de andere hond zijn plaats met meer dan 3 meter, dan wordt de oefening met 0 punten beoordeeld.
  - Gaat de hond niet afliggen, staat of zit hij, maar blijft wel op zijn plaats, dan wordt de beoordeling met 5 punten verminderd.

5.4. Waterwerk niveau A

RH-W A

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar de originele teksten in de Duitstalige of Engelstalige examenreglementen (FCI-IRO-RH-PO-2019).

6. Appèl (UO) en Hindernissen (GW) niveau B

Afdeling B

6.1. Speuren, Vlakterevieren, Puin niveau B

RH-Sp B, RH-V B, RH-P B

6.1.1. Oefeningen

Maximaal te behalen: 100 punten

Oefening 1	Vrij volgen met een groep personen	15 punten
Oefening 2	Afstandscontrole	15 punten
Oefening 3	Apporteren over vlakke grond	10 punten
Oefening 4	Dragen en overgeven	10 punten
Oefening 5	Dirigeren op afstand	10 punten
Oefening 6	Schommel	10 punten
Oefening 7	Horizontale ladder	10 punten
Oefening 8	Tunnel met slurf	10 punten
Oefening 9	Afliggen met afleiding	10 punten

6.1.2. Oefening 1

Vrij volgen met een groep personen

15 punten

RH-Sp B, RH-V B, RH-P B

Oefenterrein

Plaats en uitvoering volgens schema 10.1

Groep mensen

De groep bestaat uit 4 personen, waarvan 2 personen een goed gesocialiseerde hond (1 reu en 1 teef) aangelijnd meevoeren. De groep loopt in een cirkel met de wijzers van de klok mee.

Toegestane commando's Een kort hoor- of zichtbaar commando voor het volgen, dat bij iedere start en snelheidsverandering opnieuw gegeven mag worden.

Uitvoering

Volgens hoofdstuk 3.3.5

Groep

Volgens hoofdstuk 3.3.6

Beoordeling

Volgens hoofdstuk 3.3.5

6.1.3. Oefening 2 Afstandscontrole **15 punten**
RH-Sp B, RH-V B, RH-P B

Oefenterrein Plaats en uitvoering volgens schema 10.7

Toegestane commando's – 1 hoor- commando voor “volgen”;
– 1 hoor- of zichtbaar commando voor “zitten”;
– 1 hoorbaar commando voor “voor roepen”;
– 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor “liggen”;
– 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor “staan”;
– 1 hoorbaar commando voor “voor roepen”;
– 1 hoor- of zichtbaar commando voor “basispositie”.

Posities Zitten; liggen; staan.

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.15

Beoordeling Als de hond een andere positie in neemt dan vereist, worden er 4 punten per afwijking afgetrokken.

6.1.4. Oefening 3 Apporteren over vlakke grond **10 punten**
RH-Sp B, RH-V B, RH-P B

Oefenterrein Het startpunt wordt bepaald door de keurmeester.

Voorwerp Een beschikbaar gesteld voorwerp volgens hoofdstuk 2.4.1

Toegestane commando's Elk 1 hoor- of zichtbaar commando voor:
– het apporteren;
– het loslaten van het voorwerp;
– het innemen van de basispositie aan het eind van de oefening.

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.9

Beoordeling Als de hondengeleider zijn positie verlaat voor het eind van de oefening wordt de oefening met 0 punten beoordeeld.

6.1.5. Oefening 4 Dragen en overgeven **10 punten**
RH-Sp B, RH-V B, RH-P B

Oefenterrein Plaats en uitvoering volgens schema 10.6

Toegestane commando's – 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor op de tafel springen vanuit de basis positie;
– 1 hoor- of zichtbaar commando voor “voor roepen”
– 1 hoor- of zichtbaar commando voor “basispositie”.

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.10

Beoordeling – Als de hond weg springt tijdens het dragen wordt de oefening als “onvoldoende” beoordeeld;
– Als de hond na het neerzetten door de drager, voor het teken van de keurmeester, zijn plek verlaat kan de oefening maximaal met “voldoende” worden beoordeeld.

6.1.6. Oefening 5 Dirigeren op afstand

10 punten
RH-Sp B, RH-V B, RH-P B

Oefenterrein Plaats en uitvoering volgens schema 11.5 en hoofdstuk 2.4.1.

Toegestane commando's – 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor “het lopen naar de middenmarkering”;
– 1 hoorbaar commando voor “blijven”;
– 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor het sturen naar ieder van de 3 tafels
– 1 hoorbaar commando voor springen en blijven op elke tafel
– 1 hoor- of zichtbaar commando voor “hier komen”
– 1 hoor- of zichtbaar commando voor “basispositie”.

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.16

Beoordeling Als de middenmarkering of een tafel wordt gemist of de door loting vastgestelde volgorde van de oefening niet wordt aangehouden wordt de oefening als “onvoldoende” beoordeeld;

Als de hondengeleider zijn positie verlaat dan wordt de oefening met “onvoldoende” beoordeeld.

6.1.7. Oefening 6 Schommel

10 punten
RH-Sp B, RH-V B, RH-P B

Oefenterrein Plaats en uitvoering volgens schema 11.9 en hoofdstuk 2.4.1

Toegestane commando's – 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor “erop”;
– 1 hoorbaar commando voor “blijven”;
– 1 hoor- of zichtbaar commando voor “ga door”.

Uitvoering De hondengeleider neemt met zijn vrij volgende hond de basispositie in voor de schommel. Op het hoorbare en/of zichtbare commando voor “erop” moet de hond via de oploople plank op de beweegbare plank stappen en onmiddellijk op het hoorbare commando voor “blijven” stil staan.

Op het teken van de keurmeester gaat de hondengeleider ter hoogte van de hond staan, geeft het hoorbare of zichtbare commando voor “ga door” en loopt met zijn hond naar het einde van de beweegbare plank en stopt daar.

Op aanwijzing van de keurmeester geeft de hondengeleider het hoorbare of zichtbare commando voor “ga door”, waarna de hond via de afloople plank de hindernis verlaat. De hondengeleider loopt met zijn hond nog een paar passen door in het verlengde van de hindernis waarna hij stopt en de hond zelfstandig de basispositie in neemt.

De hond moet de gehele lengte van de plank aflopen zonder tekenen van angst of er vanaf te willen springen.

Beoordeling – Als de hond in de eerste helft van de plank af springt wordt de oefening met 0 punten gewaardeerd;

- Als de hond na de eerste helft van de beweegbare plank afspringt wordt de oefening als “onvoldoende” beoordeeld;
- Onzeker en/of angstig gedrag of onvoldoende coördinatie leiden tot puntenaftrek.

6.1.8. Oefening 7 Horizontale ladder 10 punten
RH-Sp B, RH-V B, RH-P B

Oefenterrein Plaats en uitvoering volgens schema 11.7 en hoofdstuk 2.4.1

Toegestane commando's – 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor “erop”;
 – 1 hoor- of zichtbaar commando voor “basispositie”.

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.18

Beoordeling

- Als de hond in de eerste helft van de ladder af springt wordt de oefening met 0 punten gewaardeerd;
- Als de hond na de eerste helft van de ladder af springt wordt de oefening als “onvoldoende” beoordeeld;
- Als de hond na de laatste sport eraf springt, is de hoogst mogelijke beoordeling “voldoende”;
- Als de hond tussen de sporten van de ladder valt maar zich geheel zelfstandig zonder hulp van de hondengeleider terug klimt op de ladder, dan is de deelbeoordeling “onvoldoende”;
- Enkele stappen op de zijkanten leiden tot puntenaftrek;
- Als de hond een groot deel van de zijkant van de ladder gebruikt of onzeker gedrag vertoont, wordt de oefening als “onvoldoende” beoordeeld.

6.1.9. Oefening 8 Tunnel met slurf 10 punten
RH-Sp B, RH-V B, RH-P B

Oefenterrein Plaats en uitvoering volgens schema 11.8 en hoofdstuk 2.4.1

Toegestane commando's – 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor “door”;
 – 1 hoor- of zichtbaar commando voor “blijven”;
 – 1 hoor- of zichtbaar commando voor “basispositie”.

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.13

Beoordeling Verlaat de hond de tunnel niet, of blijft niet na het hoorbare of zichtbare commando voor “blijven”, dan is de oefening onvoldoende.

6.1.10. Oefening 9 Afliggen met afleiding 10 punten
RH-Sp B, RH-V B, RH-P B

Oefenterrein Plaats en uitvoering volgens schema 10.1

Toegestane commando's – 1 hoor- of zichtbaar commando voor “afliggen”;

- 1 hoor- of zichtbaar commando voor “zitten”.

Uitvoering

Volgens hoofdstuk 3.3.11

De hond moet zonder inwerking of beïnvloeding van de hondengeleider rustig blijven liggen terwijl de andere hond de oefeningen 1 t/m 8 uitvoert.

Beoordeling

- Als de hond zijn plaats met meer dan 3 meter verlaat nadat de andere hond diens 4^e oefening heeft voltooid, dan wordt een deelscore toegekend;
- Als de hond zijn plaats met meer dan 3 meter verlaat voordat de andere hond diens 4^e oefening heeft voltooid, dan worden 0 punten voor de oefening toegekend;
- Als de hond niet gaat afliggen maar staat of zit, maar wel op de aflagplaats blijft, dan worden er 5 punten in mindering gebracht.

6.2. Lawine niveau B

RH-L B

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar de originele teksten in de Duitstalige of Engelstalige examenreglementen (FCI-IRO-RH-PO-2019).

6.3. Mantrails niveau B

RH-MT B

6.3.1. Oefeningen

Maximaal te behalen: 100 punten

Oefening 1	Vrij volgen met groep personen	15 punten
Oefening 2	Positiewisseling (volorde d.m.v. loting)	15 punten
Oefening 3	Lopen over onaangename materialen	15 punten
Oefening 4	Beweegbare vatenbrug	15 punten
Oefening 5	Tunnel met slurf	15 punten
Oefening 6	Dragen en overgeven	10 punten
Oefening 7	Afliggen met afleiding	15 punten

6.3.2. Oefening 1

Vrij volgen met groep personen

**15 punten
RH-MT B**

Oefenterrein

Plaats en uitvoering volgens schema 10.1

Groep mensen

De groep bestaat uit 4 personen, waarvan 2 personen een goed gesocialiseerde hond (1 reu en 1 teef) aangelijnd meevoeren. De groep loopt in een cirkel met de wijzers van de klok mee.

Toegestane commando's

Een kort hoor- of zichtbaar commando voor het volgen, dat bij iedere start en snelheidsverandering opnieuw gegeven mag worden.

Uitvoering

Volgens hoofdstuk 3.3.5

Groep

Volgens hoofdstuk 3.3.6

Beoordeling

Volgens hoofdstuk 3.3.5

6.3.3. Oefening 2	Positiewisseling (volgorde d.m.v. loting)	15 punten RH-MT B
Oefenterrein	<p>Terrein en uitvoering overeenkomstig schema 10.4</p> <p>De positiewisselingen moeten op een tafel getoond worden, de volgorde wordt door loting bepaald.</p> <p>Grootte: 100 x 100 cm, hoogte = 60 cm</p>	
Toegestane commando's	<ul style="list-style-type: none"> – 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor op de tafel springen en 1^e positie – 1 hoor- en/of zichtbaar commando per positie – 1 hoor- of zichtbaar commando voor “voor komen” – 1 hoor- of zichtbaar commando voor “basis positie innemen” 	
Uitvoering	Volgens hoofdstuk 3.3.8	
Beoordeling	<ul style="list-style-type: none"> – Neemt de hond een positie niet in, dan wordt voor die deeloefening 4 punten in mindering gebracht. – Als de hond voor het eind van de positiewisselingen van de tafel afspringt is de oefening onvoldoende. 	
6.3.4. Oefening 3	Lopen over onaangename materialen	15 punten RH-MT B
Oefenterrein	Uitvoering overeenkomstig schema 11.1	
Toegestane commando's	1 hoor- of zichtbaar commando voor “volgen”	
Uitvoering	Volgens hoofdstuk 3.3.12	
Beoordeling	<p>Aarzelend en onzeker lopen over de materialen leiden tot puntenaftrek.</p> <p>Wordt het onaangename materiaal voor het einde van de oefening verlaten, dan is de oefening onvoldoende.</p>	
6.3.5. Oefening 4	Beweegbare vatenbrug	15 punten RH-MT B
Oefenterrein	Overeenkomstig schema 11.6 en hoofdstuk 2.4.1.	
Toegestane commando's	<ul style="list-style-type: none"> – 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor “erop gaan” – 1 hoorbaar commando voor “stilstaan” – steeds 1 hoor- of zichtbaar commando voor “verder gaan” 	
Uitvoering	Uitvoering overeenkomstig hoofdstuk 3.3.17	
Beoordeling	<ul style="list-style-type: none"> – Springt de hond er tijdens de eerste helft af, dan wordt de oefening met 0 punten beoordeeld. – Springt de hond er na de eerste helft af, dan is de oefening onvoldoende. 	

– Als de hond de brug weigert, wordt de oefening met 0 punten gewaardeerd.

**6.3.6. Oefening 5 Tunnel met slurf 15 punten
RH-MT B**

Oefenterrein Plaats en uitvoering volgens schema 11.8 en hoofdstuk 2.4.1

Toegestane commando's – 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor “door”;
– 1 hoor- of zichtbaar commando voor “blijven”;
– 1 hoor- of zichtbaar commando voor “basispositie”.

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.13

Beoordeling Onzeker, aarzelend en/of hectisch binnengaan en doorlopen van de tunnel wordt met puntenaftrek gewaardeerd.

Verlaat de hond de tunnel niet, of blijft niet na het hoorbare of zichtbare commando voor “blijven”, dan wordt de oefening met “onvoldoende” beoordeeld.

**6.3.7. Oefening 6 Dragen en overgeven 15 punten
RH-MT B**

Oefenterrein Plaats en uitvoering volgens schema 10.6

Toegestane commando's – 1 hoor- en/of zichtbaar commando voor op de tafel springen vanuit de basis positie;
– 1 hoor- of zichtbaar commando voor “voor roepen”
– 1 hoor- of zichtbaar commando voor “basispositie”.

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.10

Beoordeling – Als de hond weg springt tijdens het dragen wordt de oefening als “onvoldoende” beoordeeld;
– Als de hond na het neerzetten door de drager, voor het teken van de keurmeester, zijn plek verlaat kan de oefening maximaal met “voldoende” worden beoordeeld.

**6.3.8. Oefening 7 Afliggen met afleiding 15 punten
RH-MT B**

Oefenterrein Plaats en uitvoering volgens schema 10.1

Toegestane commando's – 1 hoor- of zichtbaar commando voor “afliggen”;
– 1 hoor- of zichtbaar commando voor “zitten”.

Uitvoering Volgens hoofdstuk 3.3.11

De hond moet zonder inwerking of beïnvloeding van de hondengeleider rustig blijven liggen terwijl de andere hond de oefeningen 1 t/m 6 uitvoert.

Beoordeling – Als de hond zijn plaats met meer dan 3 meter verlaat nadat de andere

- hond diens 4^e oefening heeft voltooid, dan wordt een deelscore toegekend;
- Als de hond zijn plaats met meer dan 3 meter verlaat voordat de andere hond diens 4^e oefening heeft voltooid, dan worden 0 punten voor de oefening toegekend;
  - Als de hond niet gaat afliggen maar staat of zit, maar wel op de afligplaats blijft, dan worden er 5 punten in mindering gebracht.

6.4. Waterwerk niveau B

RH-W B

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar de originele teksten in de Duitstalige of Engelstalige examenreglementen (FCI-IRO-RH-PO-2019).

7. Zoekwerk niveau Geschiktheid

Afdeling A

7.1. Speuren Geschiktheid

RH-Sp G

7.1.1. Oefeningen

Maximaal te behalen: 100 punten

Volgen van het spoor

50 punten

Voorwerpen, 3 x 10 punten

30 punten

Verwijsoefening:

20 punten

7.1.2. Oefenterrein speuren, niveau geschiktheid

RH-Sp G

Eigenspoor

400 normale passen met twee rechthoekige richtingswisselingen en drie eigen gebruiksvoorwerpen in overeenstemming met paragraaf 2.4.2.

De aanzetplaats wordt gemarkeerd met een bord dat in de richting van het spoor wijst.

De hondengeleider loopt na kort te hebben stil gestaan op de aanzetplaats met normale passen in de aangegeven richting. Bij het leggen van het spoor mag hij niet de grond omwoelen, zijn voeten over de grond slepen of staan blijven.

De speurvoorwerpen mogen niet naast, maar moeten op het spoor gelegd worden.

Ligtijd

20 minuten.

7.1.3. Uitvoering speurwerk niveau geschiktheid

RH-Sp G

De algemene uitvoeringsregels van hoofdstuk 3 zijn van toepassing.

Zoektijd

Maximaal 15 minuten

Beoordeling

De beoordelingscriteria van hoofdstuk 3 zijn van toepassing.

7.1.4. **Uitvoering van de verwijsoefening (zie 3.4.5)** **RH-Sp G**

Na de afgeronde zoekopdracht meldt de hondengeleider zich met aangelijnde hond in de basispositie. Hij deelt de examiner de gekozen verwijsvorm mee en begeeft zich op aanwijzing van de examiner naar de verwijsoefening en voert deze uit.

7.2. **Vlaktereieren niveau geschiktheid** **RH-V G**

7.2.1. Oefeningen	Maximaal te behalen:	100 punten
Werkwijze bij het zoeken		30 punten
Verwijzing van de persoon		70 punten

7.2.2. **Oefenterrein bij het zoeken**

Zoekgebied	5000 m ² open en bedekt terrein. De verstekken moet dusdanig gekozen zijn, dat de hond de mogelijkheid tot zicht- en aanrakingscontact heeft.
Slachtoffers	1 persoon

7.2.3. **Uitvoering van het vlaktereieren – Geschiktheid** **RH-V G**

	Hier gelden de algemene uitvoeringsbepalingen overeenkomstig hoofdstuk 3.
Zoektijd	Maximaal 10 minuten.
Beoordeling	Hier gelden de beoordelingscriteria overeenkomstig hoofdstuk 3. Indien het slachtoffer niet gevonden wordt, kan men niet slagen. Bij een foutieve verwijzing worden er 20 punten afgetrokken. Vooral het teamwerk wordt bij de hondengeleider beoordeeld.

7.3. **Puinzoeken niveau Geschiktheid** **RH-P G**

7.3.1. Oefeningen	Maximaal te behalen:	100 punten
Werkwijze bij zoeken		30 punten
Verwijzen van de persoon		70 punten

7.3.2. **Oefenterrein Puinzoeken niveau Geschiktheid** **RH-P G**

Zoekgebied	Puin van gebouwen van minimaal 400 – 600 m ² op 1 niveau, kan uit verschillende bouwmaterialen bestaan.
Slachtoffers	1 verborgen persoon.

7.3.3. **Uitvoering van het Puinzoeken niveau Geschiktheid** **RH-P G**

Uitvoering	Volgens hoofdstuk 3;
-------------------	----------------------

De hondengeleider mag zijn hond pas op het puin volgen nadat de keurmeester dit toelaat. Dit wordt meestal gedaan als de hond zich duidelijk van de hondengeleider vrij heeft gemaakt.

Zoektijd Maximaal 10 minuten.

Beoordeling Volgens de beoordelingscriteria in hoofdstuk 3.

Een 1e foutieve verwijzing wordt met minus 20 punten gewaardeerd.

Als het slachtoffer niet wordt gevonden kan men niet slagen.

7.4. Lawine niveau Geschiktheid

RH-L G

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar de originele teksten in de Duitstalige of Engelstalige examenreglementen (FCI-IRO-RH-PO-2019).

7.5. Mantrails niveau Geschiktheid

RH-MT G

7.5.1. Oefeningen

Maximaal te behalen: 100 punten

Oppakken van het geurspoor 10 punten

Volgen en vasthouden van het geurspoor 50 punten

Opsporen en verwijzen van de verstopte persoon 40 punten

7.5.2. Oefenterrein zoekwerk mantrails niveau Geschiktheid

RH-MT G

Soort spoor en lengte 1000 passen / ca. 500 m.

2 richtingsveranderingen, 1 terreinwisseling en 1 straten- en/of wegenkruizing.

Oudheid van het spoor 60 minuten.

7.5.3. Uitvoering van het zoekwerk mantrails niveau Geschiktheid

RH-MT G

Hier gelden de algemene uitvoeringsbepalingen overeenkomstig hoofdstuk 3.

Uitwerktijd 15 minuten.

Beoordeling De keurmeester kan het werk te allen tijde afbreken als hij er van overtuigd is dat de hond het werk op eigen kracht niet kan voort zetten.

Indien de spoorlegger niet wordt gevonden, kan men niet slagen.

7.6. Waterwerk niveau Geschiktheid

RH-W G

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar de originele teksten in de Duitstalige of Engelstalige examenreglementen (FCI-IRO-RH-PO-2019).

8. Zoekwerk niveau A

Afdeling A

8.1. Speuren niveau A

RH-Sp A

8.1.1. Oefeningen

Maximaal te behalen: 200 punten

Identificatievoorwerp (ID):	10 punten
Zoeken naar het ID:	10 punten
Oppakken van het spoor:	10 punten
Volgen van het spoor:	70 punten
5 voorwerpen à 8 punten:	40 punten
Persoon: Vinden van de persoon	30 punten
Verwijzen van de persoon	30 punten

8.1.2. Oefenterrein speuren niveau A

RH-Sp A

Vreemd spoor 1.000 passen

Richtingswijzigingen 4 duidelijke richtingswijzigingen die rechthoekig of stomp kunnen zijn.

Ligtijd 90 minuten.

Aanzet Bij het aanzetgebied wordt één ID voorwerp in een vlak van 20m x 20 m niet zichtbaar neergelegd. De basis van dit vlak is links en rechts gemarkeerd.

De spoorlegger betreedt het aanzetgebied van de linker of de rechter zijlijn en legt binnen dit aanzetgebied het identificatievoorwerp neer, dat de eigenlijke aanzet van het begin van het spoor markeert. Na kort te hebben gewacht gaat de spoorlegger met normale passen in de aangegeven richting.

Route Het spoorverloop moet zoveel mogelijk natuurlijk en aan het terrein aangepast zijn en terreinwisselingen omvatten.

Het terrein kan uit bos, weilanden en velden bestaan en paden en wegen kruisen.

De spoorlegger loopt het gehele spoor uit in normale pas, hij mag bij het neerleggen niet wroeten of staan blijven. Hij moet de examinerator een nauwkeurige spoorplattegrond overhandigen en daarop alle relevante informatie vermelden zoals de volgorde van de voorwerpen en markante herkenningspunten voor het verloop van het spoor.

Uitwerking met GPS is wenselijk.

De spoorlegger legt op het spoor 5 voorwerpen neer.

De speurvoorwerpen mogen niet naast, maar moeten op het spoor gelegd worden. De spoorlegger moet het aflegpunt van ieder voorwerp op de plattegrond aantekenen. De voorwerpen zijn gemarkeerd en precies beschreven.

Spooreinde De spoorlegger neemt aan het einde van het spoor een zittende of liggende positie in. Deze positie moet voor het begin van het uitwerken van het spoor zijn aangenomen.

8.1.3. Uitvoering speuren niveau A

Algemeen De algemene uitvoeringsbepalingen van hoofdstuk 3 zijn van toepassing.

De hondengeleider lijnt zijn hond af en geeft hem vanaf de basislijn de opdracht om het ID-voorwerp te zoeken.

De hond moet het ID-voorwerp binnen 3 minuten door systematisch te zoeken vinden, waarbij de hondengeleider, zonder de basislijn te passeren, de hond met hoor- en/of zichttekens stuurt en leidt.

Na het vinden van het ID voorwerp lijnt de hondengeleider, indien van toepassing, de hond aan en zet hem aan om het spoor uit te werken.

Indien de hond het ID-voorwerp niet vindt, maar het spoor oppakt, kan de hondengeleider hem laten stilstaan om hem aan te lijnen of, indien hij los zoekt, na melding aan de examinerator de hond volgen.

Indien de hond niet binnen de tijd voor het uitwerken van het aanzetgebied (3 minuten) het spoor opneemt, kan het reddingshondenteam proberen toch het spoor op te nemen waarbij de totale tijd doorloopt. De hondengeleider mag daarbij het aanzetgebied niet betreden. De keurmeester kan echter het zoeken afbreken indien de hond duidelijk weigert te zoeken of niet in staat is de opdracht uit te voeren.

Zoektijd Maximaal 20 minuten voor het uitwerken van het spoor inclusief ID-voorwerp.

Beoordeling De beoordelingscriteria van hoofdstuk 3 zijn van toepassing, alsmede:

- het uitwerken van het aanzetgebied en verwijzen van het ID-voorwerp;
- het opnemen en volgen van het spoor;
- beoordeling van de in chronologische volgorde gevonden voorwerpen;
- het zelfstandig verwijzen van de spoorlegger aan het einde van het spoor;
- bij het niet vinden van de spoorlegger slaagt men niet voor het examen;
- wordt het verwijzen van de spoorlegger of het opnemen van een voorwerp door de hondengeleider getriggerd, dan is deze verwijzing met 0 punten te waarderen;
- De keurmeester kan het zoeken ieder moment afbreken indien hij er van overtuigd is dat de hond niet in staat is op eigen kracht de opdracht uit te voeren.

Beoordeling hond Bij het overschrijden van de tijd voor het vinden van het identificatievoorwerp en het opnemen van het spoor bij het aanzet punt wordt dit deel met 0 punten beoordeeld.

Beoordeling verwijzing Meldt de hondengeleider een verwijzing met blaffen en de hond verwijst de spoorlegger zonder duidelijk blaffen, dan is het resultaat als onvoldoende te waarderen. Verwijst de hond (blaffend) niet in de correcte

richting of verlaat hij de kort de spoorlegger, dan wordt de verwijzing met maximaal voldoende gewaardeerd.

8.2. Vlakterevieren niveau A

RH-V A

8.2.1. Oefeningen	Maximaal te behalen:	200 punten
Verwijzing		20 punten
Stuurbaarheid		20 punten
Zoekintensiteit		10 punten
Mobiliteit		10 punten
Zelfstandigheid		10 punten
Samenwerking, lokatie analyse, overzicht van de hondengeleider gedurende het gehele zoekwerk		10 punten
Verwijzingen: 2 personen, ieder maximaal 60 punten		120 punten

8.2.2. Zoekgebied Vlakterevieren

RH-V A

Zoekgebied	20.000 m ² , (100m x 200m), open en bedekt terrein.
Markering	De grenzen van het zoekgebied en de middellijn zijn gemarkeerd.
Verstekken	De verstekken moet dusdanig gekozen zijn, dat de hond de mogelijkheid tot zicht- en aanrakingscontact heeft.
Slachtoffers	2 personen. Minstens 150 minuten voor de start van de eerste kandidaat moeten meerdere personen met een witte hond zich kris kras door het zoekgebied begeven.

8.2.3. Verwijsoefening (zie 3.4.5)

Op afroep meldt de hondengeleider zich met aangeliijnde hond in de basispositie, deelt de keurmeester de manier van verwijzen van de hond mee en begeeft zich op aanwijzing van de keurmeester naar de verwijsoefening en voert deze uit.

8.2.4. Uitvoering van het vlakterevieren RH-V A

Algemeen	Hier gelden de uitvoeringsbepalingen overeenkomstig Hoofdstuk 3. Na de verwijsoefening gaat de hondengeleider naar de startpositie van het vlakterevieren en de keurmeester legt de situatie uit.
Zoektijd	maximaal 15 minuten.
Uitvoering	De hondengeleider zet de hond op aanwijzing van de keurmeester aan om te gaan zoeken. De hond moet op aanwijzing van de hondengeleider het zoekgebied in diepe slagen aan beide zijden afzoeken. De hondengeleider blijft op de middellijn, behalve bij de verwijzing. Wanneer de hond af en toe achterwaartse slagen maakt is dit niet foutief.

Het is de hondengeleider toegestaan het zoekgebied grofweg af te zoeken en zonder puntenaftrek aan het einde van het zoekgebied in tegengestelde richting het zoeken voort te zetten.

Beoordeling Hier gelden de beoordelingscriteria overeenkomstig hoofdstuk 3.

Een eerste foutieve verwijzing wordt met minus 40 punten beoordeeld.

Indien een persoon niet wordt gevonden kan men niet slagen. Het maximaal te behalen aantal punten bedraagt dan 139 punten.

8.3. Puinzoeken niveau A

RH-P A

8.3.1. Oefeningen	Maximaal te behalen:	200 punten
Verwijzen		20 punten
Stuurbaarheid		20 punten
Zoekintensiteit		10 punten
Beweeglijkheid		10 punten
Zelfstandigheid		10 punten
Tactiek en Teamwerk		10 punten
Verwijzen: 2 personen, ieder maximaal 60 punten		120 punten

8.3.2. Oefenterrein voor Puinzoeken niveau A

RH-P A

Zoekgebied	<p>Puin van gebouwen van minimaal 800 – 1000 m² bestaande uit verschillende bouwmaterialen op 1 of meer niveau's;</p> <p>Alleen een gebouw is niet toegestaan, maar afzonderlijke ruimten kunnen in het zoekgebied worden opgenomen;</p> <p>Tot een puingebied, niveau A, moeten donkere ruimten of holtes behoren en diepe verstekken met een diepte van ongeveer 1 meter;</p> <p>Als locatiebeschrijving krijgt de hondengeleider een schets van de situatie.</p>
Verstopte personen	2, afgedekt verborgen.
Afleiding	Smeulend vuur, motorlawaai, hamerslagen, trommelen, draagbare geluidsinstallaties, etc.
Hulppersoneel	Het zoekgebied moet ten minste 15 minuten voor de start van de eerste kandidaat met een witte hond of meerdere personen kris kras doorkruist zijn. Onmiddellijk voor en tijdens het examen moeten 2 personen zonder hond kris kras door het zoekgebied lopen.

8.3.3. Verwijzingsoefening (zie 3.4.5)

Op afroep meldt de hondengeleider zich met aangelijnde hond in de basispositie bij de keurmeester en vertelt hem de gekozen manier van verwijzen. Op aanwijzing van de keurmeester begeeft de hondengeleider zich met zijn hond naar de verwijzingsoefening en voert die uit.

8.3.4. Uitvoering van Puinzoeken niveau A

RH-P A

Algemeen De uitvoeringsbepalingen van hoofdstuk 3 zijn van toepassing.

Na de verwijzingsoefening begeeft de hondengeleider zich naar de startpositie voor het zoeken waar de keurmeester hem de tactische situatie mede deelt. De uitvoeringsbepalingen van hoofdstuk 3 zijn van toepassing.

Zoektijd	Maximaal 15 minuten.
Verwijzing	Op aanwijzing van de keurmeester wordt het zoekwerk na een verwijzing voortgezet. De hondengeleider mag zijn hond vanaf zijn positie eenmalig voor het verder zoeken aanzetten (zie 3.4).
Beoordeling	De beoordelingscriteria van hoofdstuk 3 zijn van toepassing. Een 1e foutieve verwijzing wordt met minus 40 punten gewaardeerd. Als een slachtoffer niet wordt gevonden kan men niet slagen en is het maximaal behaalbare puntenaantal dan 139 punten.

8.4. Lawine niveau A

RH-L A

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar de originele teksten in de Duitstalige of Engelstalige examenreglementen (FCI-IRO-RH-PO-2019).

8.5. Mantrails niveau A

RH-Mt A

8.5.1. Oefeningen	Maximaal te behalen:	200 punten
Opname van het geurspoor		20 punten
Volgen en vasthouden van het geurspoor		80 punten
Gedragingen van de hondengeleider		20 punten
Opsporen en verwijzen van de verstopte persoon		60 punten
Tactiek & samenwerking		20 punten

8.5.2. Oefenterrein mantrails niveau A

Soort spoor en lengte 2000 passen / ca. 1000 m.

3 richtingsveranderingen, minstens 1 terreinwisseling, 1 kruispunt, 1 "vreemde" zittende/liggende persoon op het spoor (tussen de 600 en 800 m) als afleiding.

Oudheid van het spoor 4 uur..

8.5.3. Uitvoering van het zoekwerk mantrails niveau A

RH-MT A

Algemeen	De uitvoeringsbepalingen van hoofdstuk 3 zijn van toepassing.
Uitwerktijd	45 minuten.
Beoordeling	De beoordelingscriteria van hoofdstuk 3 zijn van toepassing. De keurmeester kan het werk te allen tijde afbreken als hij er van overtuigd is dat de hond het werk op eigen kracht niet kan voort zetten.

Indien de verstopte persoon niet wordt gevonden, kan men niet slagen.

8.6. Waterwerk niveau A

RH-W A

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar de originele teksten in de Duitstalige of Engelstalige examenreglementen (FCI-IRO-RH-PO-2019).

9. Zoekwerk niveau B

Afdeling B

9.1. Speuren niveau B

RH-Sp B

9.1.1. Oefeningen	Maximaal te behalen:	200 punten
Identificatievoorwerp(ID):		10 punten
Zoeken naar het ID:		10 punten
Oppakken van het spoor:		10 punten
Volgen van het spoor:		70 punten
8 voorwerpen à 5 punten:		40 punten
Persoon: Vinden van de persoon		30 punten
Verwijzen van de persoon		30 punten

9.1.2. Oefen/examen gebied speuren niveau B

Vreemd spoor 2.000 passen

Richtingswijzigingen 8 duidelijke richtingswijzigingen die scherp, rechthoekig of stomp kunnen zijn.

ID-Voorwerpen 8 goed geur opnemende gebruiksvoorwerpen die zich in kleur niet wezenlijk van het terrein onderscheiden.

Ligtijd 180 minuten.

Aanzet Bij het aanzetgebied wordt één ID voorwerp in een vlak van 30m x 30 m niet zichtbaar neergelegd. De basis van dit vlak is links en rechts gemarkeerd.

De spoorlegger betreedt het aanzetgebied van de linker of de rechter zijlijn en legt binnen dit aanzetgebied het identificatievoorwerp neer, dat de eigenlijke aanzet van het begin van het spoor markeert. Na kort te hebben gewacht gaat de spoorlegger met normale passen in de aangegeven richting.

Route Het spoorverloop moet zoveel mogelijk natuurlijk en aan het terrein aangepast zijn en terreinwisselingen omvatten. Het terrein kan uit bos, weilanden en velden bestaan en paden en wegen kruisen.

De spoorlegger loopt het gehele spoor uit in normale pas, hij mag bij het neerleggen niet wroeten of staan blijven. Hij moet de examinerator een nauwkeurige spoorplattegrond overhandigen en daarop alle relevante informatie vermelden zoals de volgorde van de voorwerpen en markante

herkenningspunten voor het verloop van het spoor. Uitwerking met GPS is toegestaan en wenselijk.

De spoorlegger legt op het spoor 8 voorwerpen neer.

De voorwerpen mogen niet naast, maar moeten op het spoor gelegd worden. De spoorlegger moet het aflegpunt van ieder voorwerp op de plattegrond aantekenen. De voorwerpen zijn gemarkeerd en precies beschreven.

Spooreinde De spoorlegger neemt aan het einde van het spoor een zittende of liggende positie in. Deze positie moet voor het begin van het uitwerken van het spoor zijn aangenomen.

9.1.3. Uitvoering zoekwerk speuren niveau B

Algemeen De algemene uitvoeringsregels van hoofdstuk 3 zijn van toepassing.

Zoektijd Maximaal 45 minuten voor het uitwerken van het spoor inclusief ID-voorwerp.

Uitvoering De hondengeleider lijnt zijn hond af en geeft hem vanaf de basislijn de opdracht om het ID-voorwerp te zoeken.

De hond moet het ID-voorwerp binnen 3 minuten, door systematisch te zoeken, vinden waarbij de hondengeleider, zonder de basislijn te passeren, de hond met hoor- en/of zichttekens stuurt en leidt.

Na het vinden van het ID voorwerp lijnt de hondengeleider, indien van toepassing, de hond aan en zet hem aan om het spoor uit te werken.

Indien de hond het ID-voorwerp niet vindt, maar het spoor oppakt, kan de hondengeleider zijn hond laten stilstaan om hem aan te lijnen of, indien hij los zoekt, na melding aan de examinerator de hond zelfstandig volgen.

Indien de hond niet binnen de tijd voor het uitwerken van het aanzetgebied (3 minuten) het spoor opneemt, kan het reddingshondenteam proberen toch het spoor op te nemen waarbij de totale tijd doorloopt. De hondengeleider mag daarbij het aanzetgebied niet betreden. De keurmeester kan echter het zoeken afbreken indien de hond duidelijk weigert te zoeken of niet in staat is de opdracht uit te voeren.

Beoordeling De beoordelingscriteria van hoofdstuk 3 zijn van toepassing, en in het bijzonder:

- het uitwerken van het aanzetgebied en verwijzen van het ID-voorwerp;
- het opnemen en vervolgen van het spoor;
- de beoordeling van de in chronologische volgorde gevonden voorwerpen;
- het zelfstandig verwijzen van de spoorlegger aan het einde van het spoor;
- bij het niet vinden van de spoorlegger slaagt men niet voor het examen en kan maximaal 139 punten worden gegeven;
- wordt het verwijzen van de spoorlegger of het opnemen van een voorwerp door de hondengeleider getriggerd, dan is deze verwijzing met 0 punten te waarderen;

Bij overschrijding van de tijd voor het vinden van het identificatievoorwerp en het opnemen van het spoor bij het aanzet punt wordt dit deel met 0 punten beoordeeld.

Beoordeling verwijzing Meldt de hondengeleider een verwijzing met blaffen en de hond verwijst de spoorlegger zonder duidelijk blaffen, dan is dit met een onvoldoende te beoordelen.

Verwijst de hond (blaffend) niet in de correcte richting of verlaat hij kort de spoorlegger, wordt de verwijzing met maximaal voldoende gewaardeerd.

9.2. Vlakterevieren niveau B

RH-V B

9.2.1. Oefeningen	Maximaal te behalen:	200 punten
Stuurbaarheid		20 punten
Zoekintensiteit		20 punten
Mobiliteit		10 punten
Zelfstandigheid		10 punten
Tactiek & Teamwerk		20 punten
Verwijzingen: 3 personen, ieder maximaal 40 punten		120 punten

9.2.2. Zoekgebied vlakterevieren niveau B

RH-V B

Zoekgebied	35.000 – 40.000m ² , minstens 50% bedekt en weinig overzichtelijk terrein, waartoe enkele gebouwen kunnen behoren.
Markering	Voor de hond moet zicht- en aanrakingscontact mogelijk zijn, maar toegestaan zijn ook terrein typische verstekken zoals b.v. hoogverstekken die voor de hond niet inzichtbaar of bereikbaar zijn. Verstekken tot ca. 3 meter hoogte zijn toegestaan. Hoogverstekken moeten zich minsten 20 meter binnen de grenzen van het zoekgebied bevinden, waarbij in het bijzonder met de windomstandigheden rekening dient te worden gehouden.
Verstekken	3 verstopte personen.
Hulppersoneel	Minstens 15 minuten voor de start van de eerste kandidaat moeten meerdere personen met een witte hond zich kris kras door het zoekgebied begeven.

9.2.3. Uitvoering van het vlakterevieren niveau B

RH-V B

Algemeen	De uitvoeringsbepalingen van hoofdstuk 3 zijn van toepassing.
Zoektactiek	De zoektactiek is voor de hondengeleider vrij en moet voor het begin van het zoekwerk aan de keurmeester medegedeeld worden. Over mogelijke veranderingen tijdens het zoeken moet de keurmeester steeds worden geïnformeerd, in dat geval blijft de zoektijd doorlopen.
Zoektijd	Maximaal 30 minuten.

Uitvoering

De hondengeleider begint op aanwijzing van de keurmeester met zoeken op de plaats die met zijn tactiek overeenkomt.

Indien de hond duidelijk bij de hondengeleider weg is, geeft de keurmeester de hondengeleider toestemming het beginpunt te verlaten.

De hond moet op aanwijzing van de hondengeleider het terrein met zijwaartse wisselagen afzoeken.

Onder de voorwaarde, dat de hondengeleider de keurmeester een tactiekverandering meldt, mag hij vanaf de plaats van de verwijzing het zoekwerk zonder puntenaftrek voort te zetten. Anders moet hij met zijn hond naar de uitgangspositie teruggaan.

Het zoekwerk eindigt met het afmelden van de hondengeleider en het bekendmaken van de beoordeling door de keurmeester.

De hondengeleider moet de keurmeester de manier van verwijzen meedelen en mag pas op aanwijzing van de keurmeester naar de hond gaan.

Beoordeling

De beoordelingscriteria van hoofdstuk 3.4 zijn van toepassing.

Een eerste foutieve verwijzing wordt met minus 40 punten beoordeeld.

Indien een persoon niet wordt gevonden, kan men niet slagen. Het maximaal te behalen aantal punten bedraagt dan 139 punten.

9.3. Puin niveau B

RH-P B

9.3.1. Oefeningen

Maximaal te behalen: 200 punten

Stuurbaarheid

20 punten

Zoekintensiteit

20 punten

Mobiliteit

10 punten

Zelfstandigheid

10 punten

Tactiek & Teamwerk

20 punten

Verwijzen: 3 personen, ieder maximaal 40 punten

120 punten

9.3.2. Oefenterrein voor Puinzoeken niveau B

RH-P B

Zoekgebied

Puin van gebouwen van minimaal 1200 – 1500 m² bestaande uit verschillende bouwmaterialen en op 1 of meer niveau's.

Alleen een gebouw is niet toegestaan, maar afzonderlijke ruimten kunnen in het zoekgebied worden opgenomen.

Tot een puingebied, niveau B, moeten ten minste 6 verstekken behoren, waarvan ten minste 2 donkere ruimtes of holtes, ten minste 2 diepe verstekken met een diepte van ca. 2 meter, of ten minste 2 hoge verstekken op maximaal 2 meter hoogte. Het puingebied moet over minstens 2 verstekvarianten beschikken.

Bij hoge verstekken moet in ieder geval met de windrichting en windsterkte rekening worden gehouden.

Verstopte personen	3, afgedekt verborgen.
Afleiding	Smeulend vuur, motorlawaai, hamerslagen, trommelen, draagbare geluidsinstallaties, etc.
Hulppersoneel	Het zoekgebied moet ten minste 15 minuten voor de start van de eerste kandidaat met meerdere personen met een witte hond kris kras doorkruist zijn. Onmiddellijk voor en tijdens het examen moeten meerdere personen zonder hond kris kras door het zoekgebied lopen.

9.3.3. **Uitvoering van Puinzoeken niveau B** **RH-P B**

Algemeen	De uitvoeringsbepalingen van hoofdstuk 3 zijn van toepassing.
Zoektijd	Maximaal 30 minuten.
Verwijzing	Op aanwijzing van de keurmeester wordt het zoekwerk na een verwijzing voortgezet. De hondengeleider mag zijn hond vanaf zijn positie eenmalig voor het verder zoeken aanzetten.
Beoordeling	De beoordelingscriteria van hoofdstuk 3.4 zijn van toepassing. Een eerste foutieve verwijzing wordt met minus 40 punten gewaardeerd. Als een slachtoffer niet wordt gevonden kan men niet slagen en is het maximaal behaalbare puntenaantal dan 139 punten.

9.4. **Lawine niveau B** **RH-L B**

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar de originele teksten in de Duitstalige of Engelstalige examenreglementen (FCI-IRO-RH-PO-2019).

9.5. **Mantrails niveau B** **RH-MT B**

9.5.1. Oefeningen	Maximaal te behalen:	200 punten
Opname van het geurspoor		20 punten
Volgen en vasthouden van het geurspoor		80 punten
Gedragingen van de hondengeleider		20 punten
Opsporen en verwijzen van de verstopte persoon		60 punten
Tactiek & samenwerking		20 punten

9.5.2. **Oefenterrein mantrails niveau B**

Soort spoor en lengte	4000 passen / ca. 2000 m. Minstens 4 richtingsveranderingen, 2 kruisingen van straten, minstens 1 terreinwisseling. De verhouding tussen stedelijk gebied en vrij terrein moet 50% zijn.
Oudheid van het spoor	6 uur.
Uitwerktijd	60 minuten.

9.5.3. Uitvoering van het zoekwerk mantrails niveau B

RH-MT B

Algemeen De uitvoeringsbepalingen van hoofdstuk 3 zijn van toepassing.

Beoordeling De keurmeester kan het werk te allen tijde afbreken als hij er van overtuigd is dat de hond het werk op eigen kracht niet kan voort zetten.

Indien de verstopte persoon niet wordt gevonden, kan men niet slagen.

9.6. Waterwerk niveau B

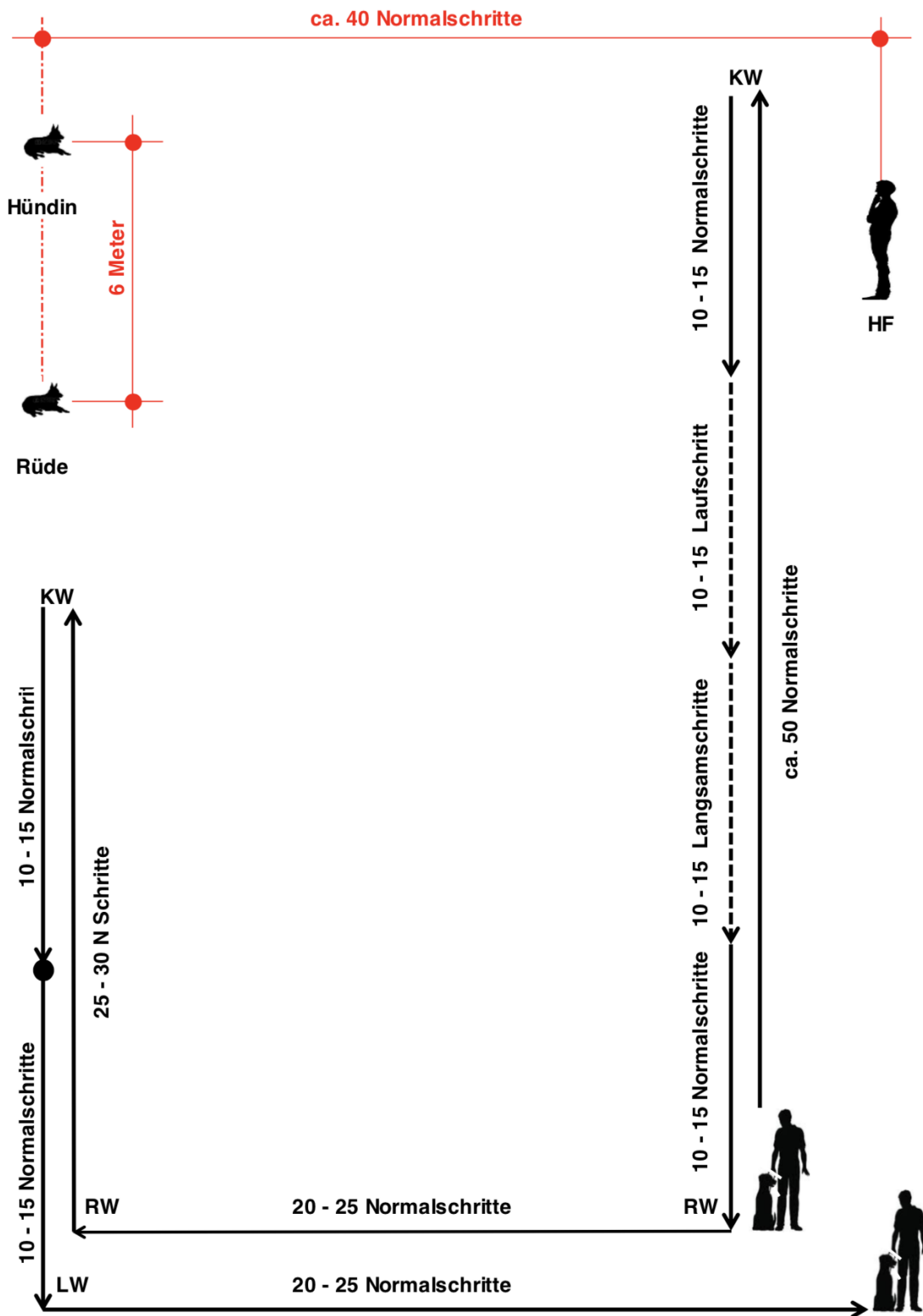
RH-W B

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar de originele teksten in de Duitstalige of Engelstalige examenreglementen (FCI-IRO-RH-PO-2019).

10. **Bijlagen – Schema's en tekeningen voor appèl**

10.1. **Volgen aan de lijn / vrij volgen**

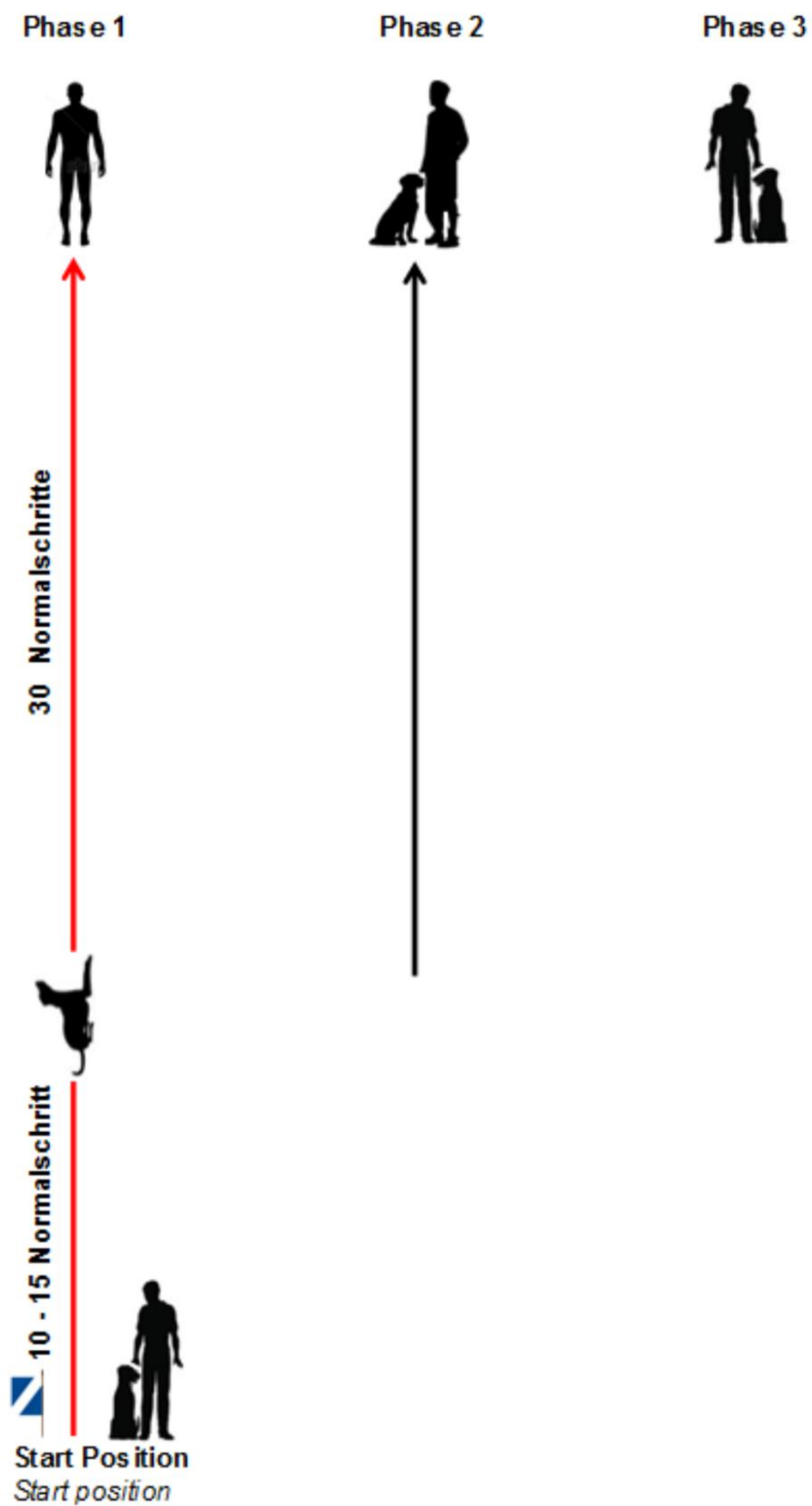
De positionering van de aflagplaatsen voor reu en teef en de standplaats van de hondengeleider zijn voorbeelden en naar de terreinomstandigheden aan te passen.

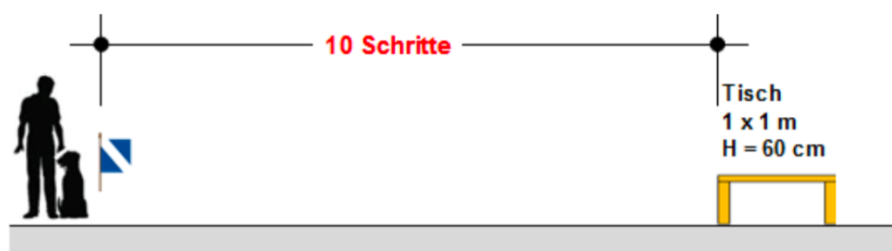
10.2. Volgen door een groep personen

10.3. Afliggen met voorroepen

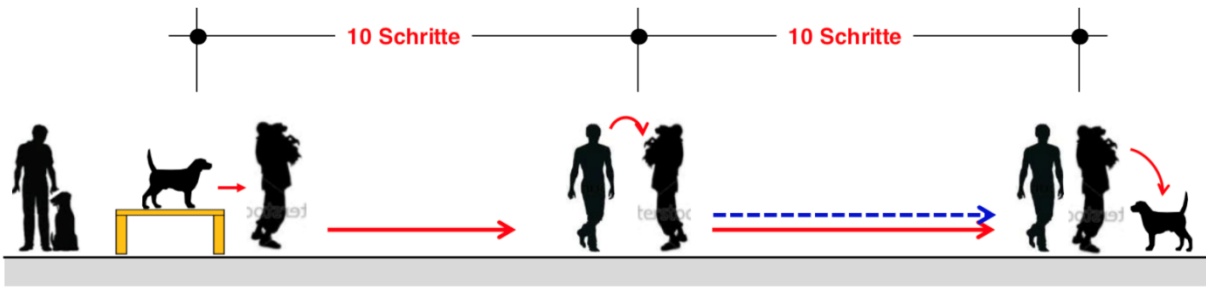

10.4. Positiewisselingen

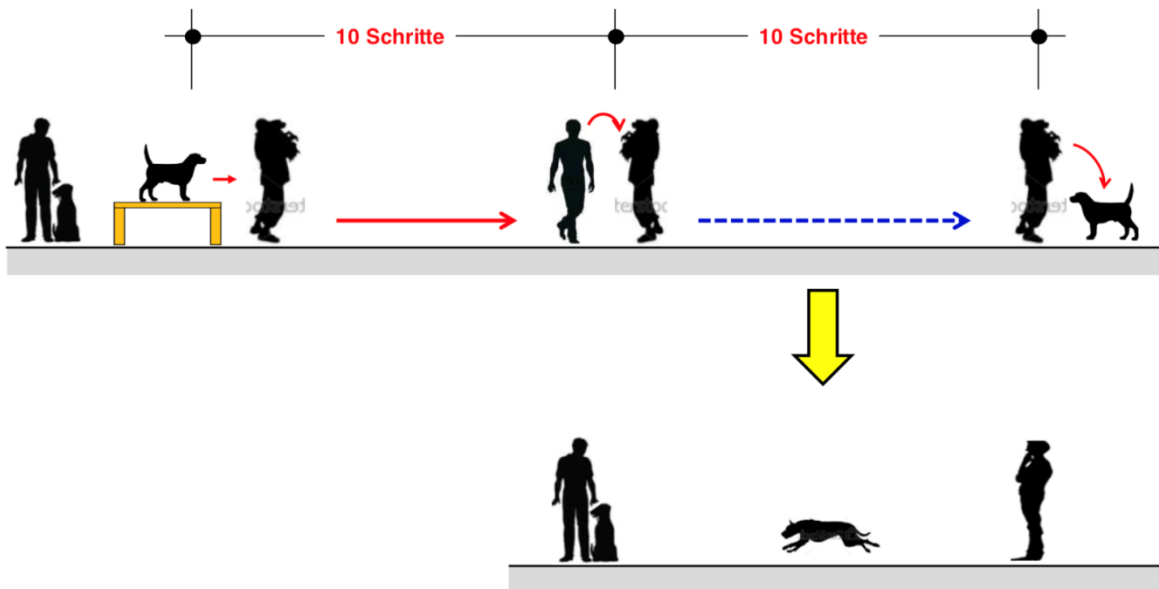

- ▲ = Sitzposition
- = Platzposition
- = Stehposition

10.5. Dragen en overgeven, niveau geschiktheid

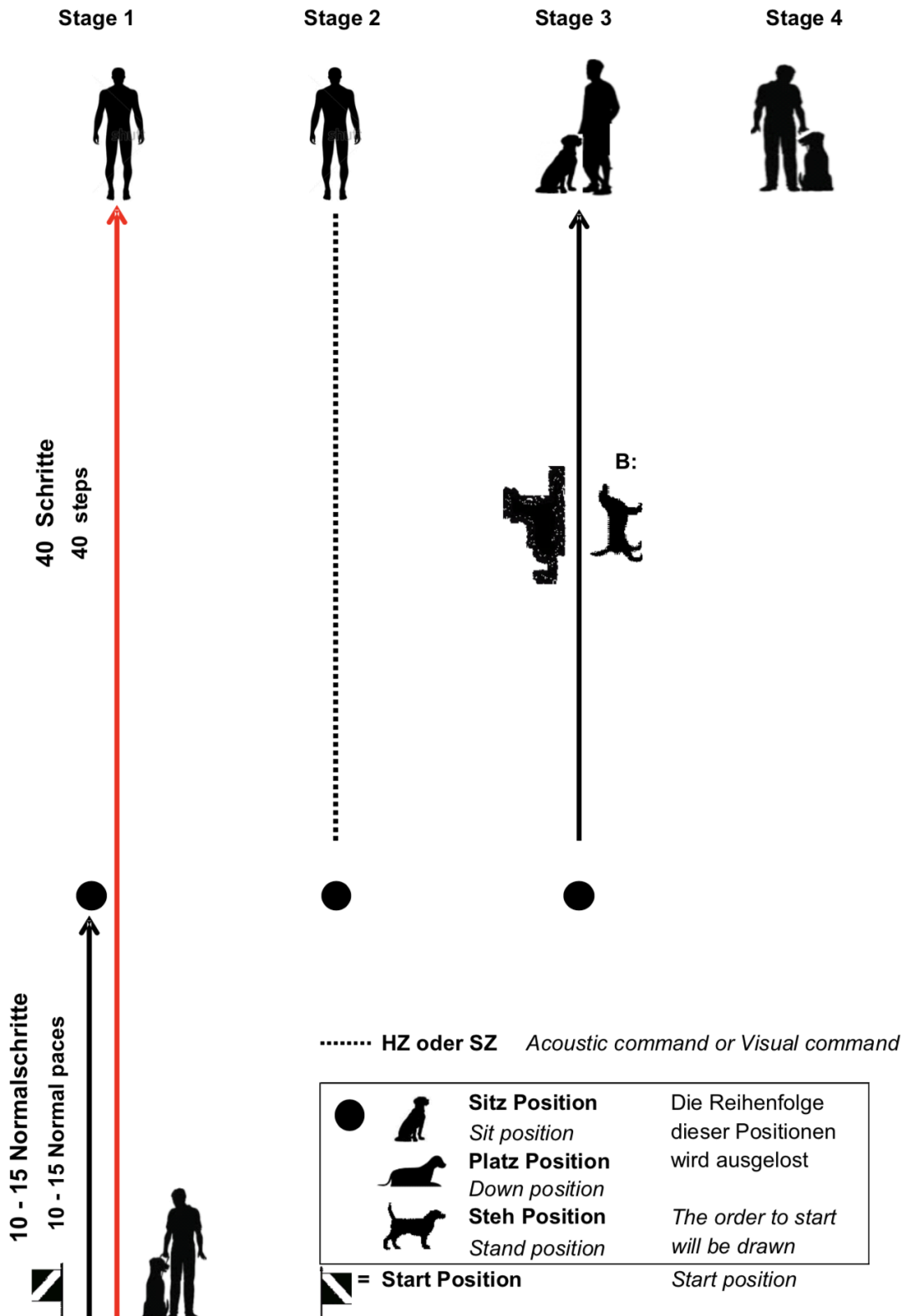
10.6. Dragen en overgeven, niveau A en B

10.7. Distance control

Bij niveau A is de volgorde bepaald als zit-voorroepen-liggen-voorroepen. Bij niveau B wordt de volgorde zit-voorroepen-liggen-staan-voorroepen getoond.

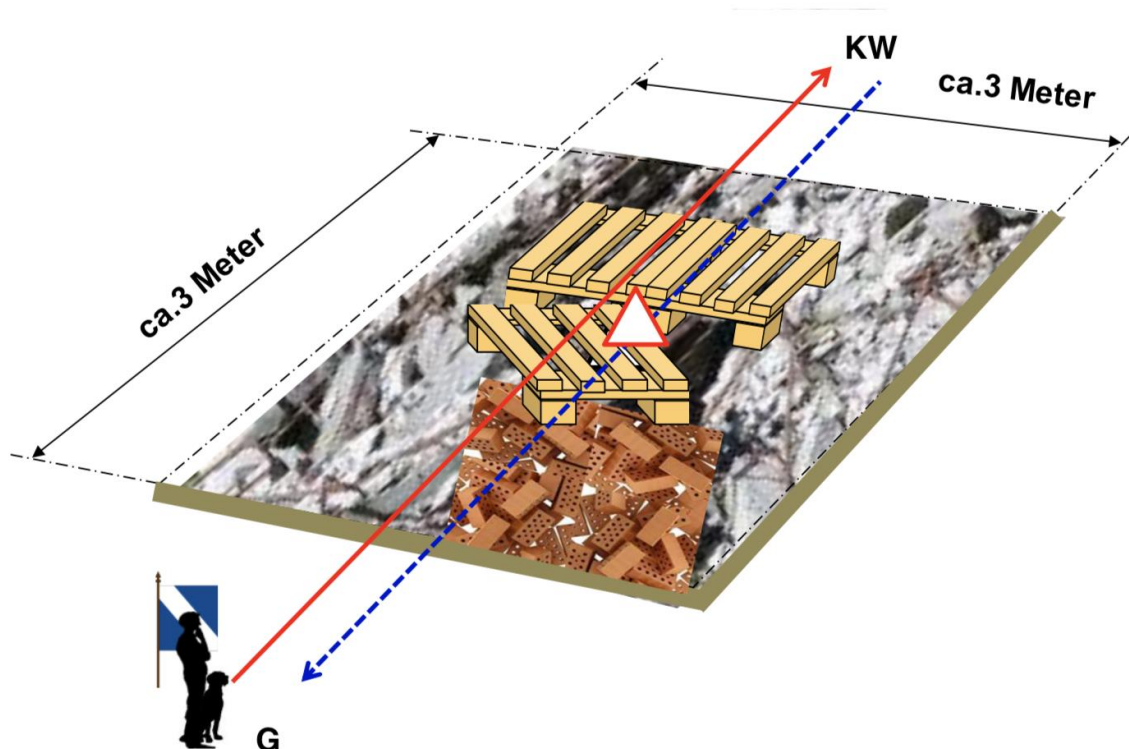

11. Bijlagen – Schema's en tekeningen voor het onderdeel hindernissen

Alle constructies worden in deze bijlage beschreven. In principe zijn de te gebruiken materialen voor de constructies vrij te kiezen, de functie en de afmetingen zijn echter verplicht en moeten aangehouden worden.

11.1. over onaangename materialen

Lopen

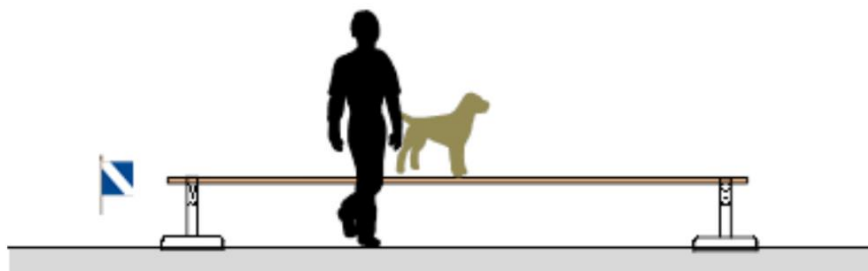
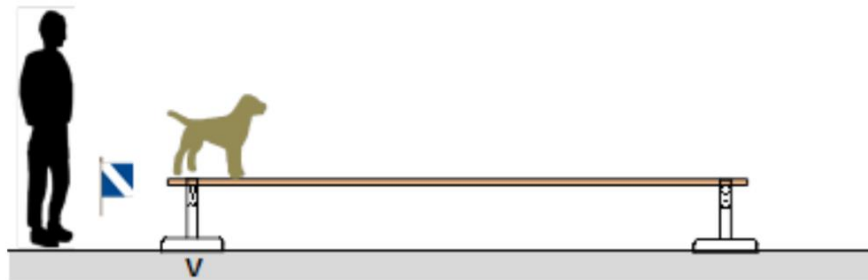
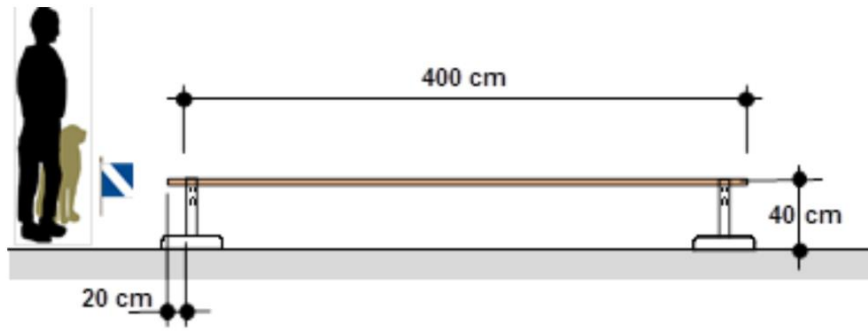
G	=	Grunstellung	<i>Ground position</i>
KW	=	Kehrtwende	<i>About turn</i>
		Anhalten, H in Sitz Position	<i>Stop, Dog in Sit position</i>
		Start- und Endposition	<i>Start and End position</i>

11.2.

Lopen

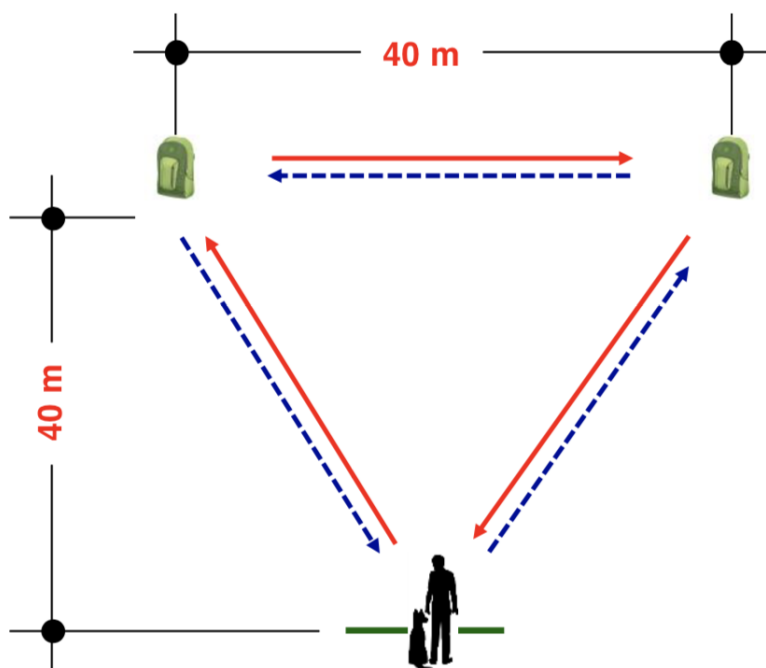
over een niet-beweegbaren houten (vaten)brug

Als steunpunten zijn andere stabiele constructies mogelijk. De steunpunten moeten aan de beide einden van de houten plank geplaatst worden.

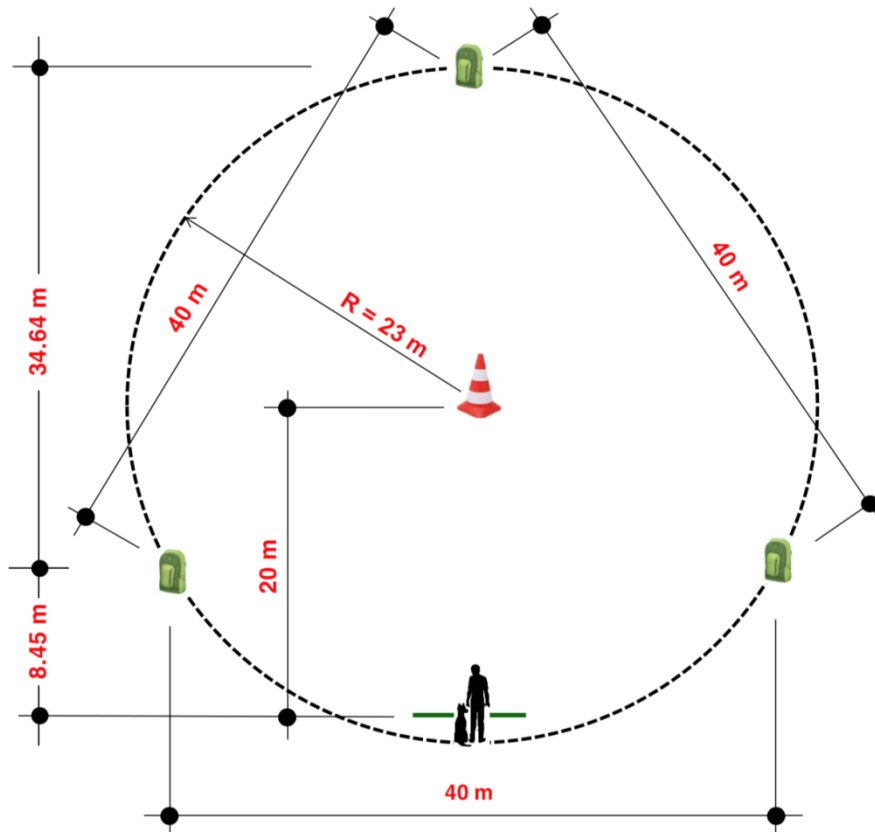
11.3.

Dirigieren op afstand, Lawine – niveau geschiktheid

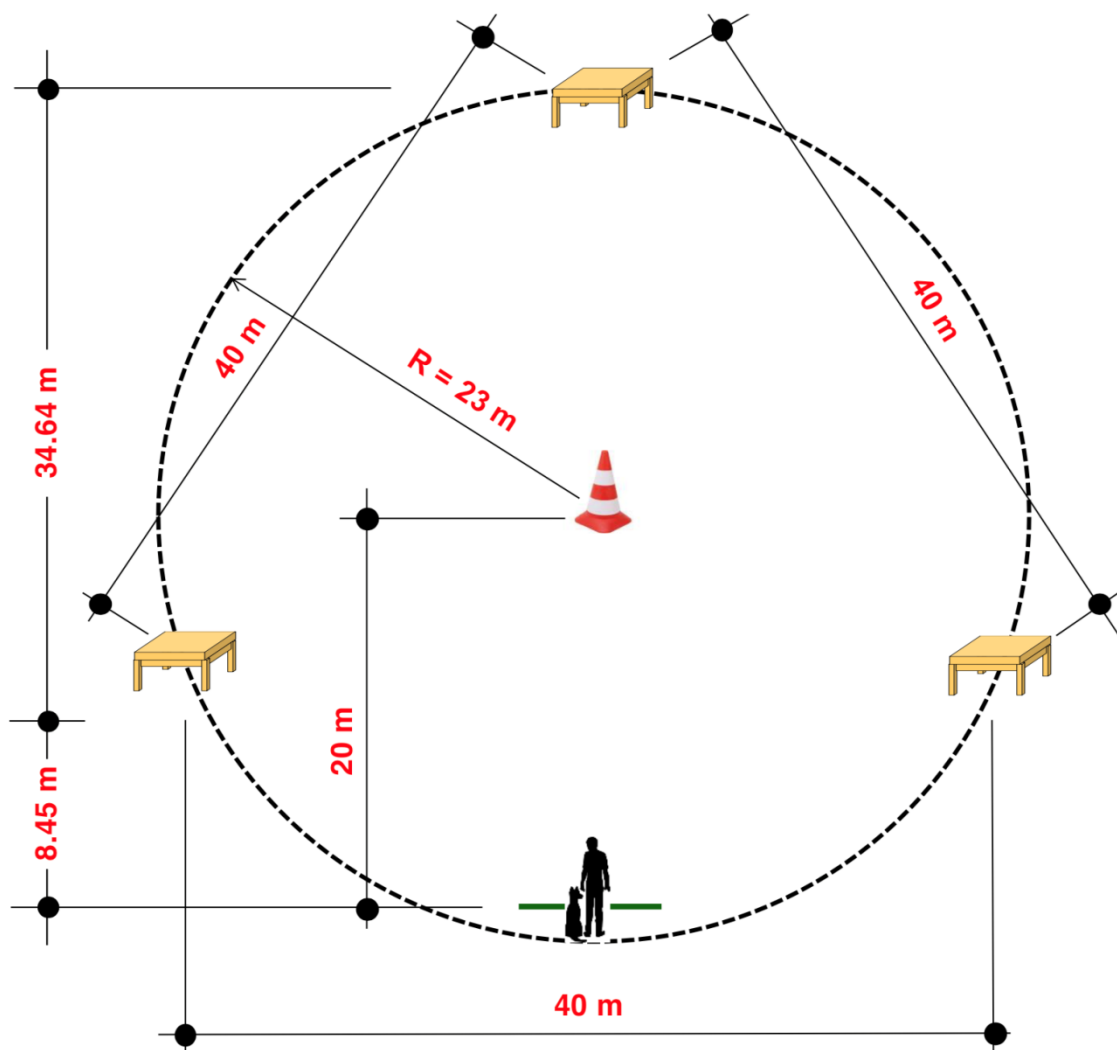
11.4.

Dirigieren op afstand, Lawine – niveau A & B

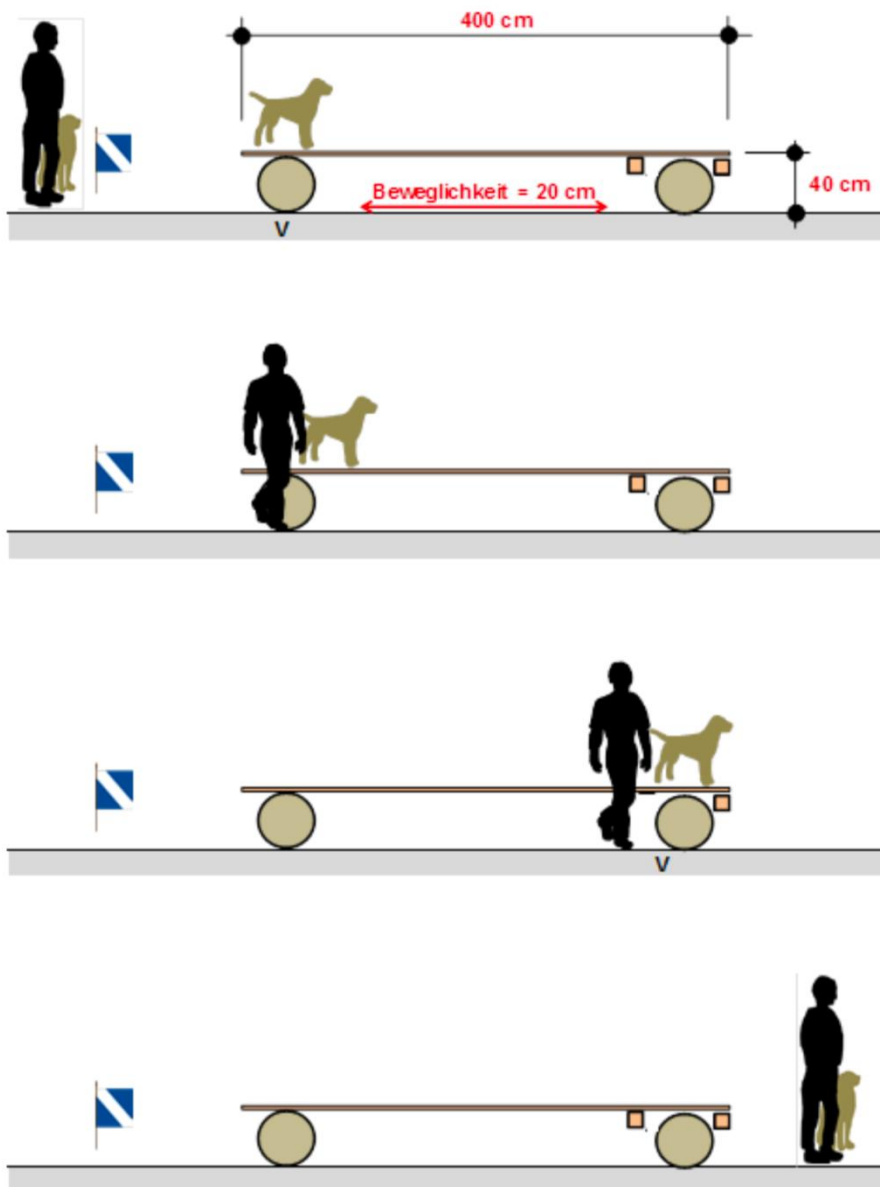
11.5.

Dirigieren op afstand

11.6.
are vatenbrug

Beweegb

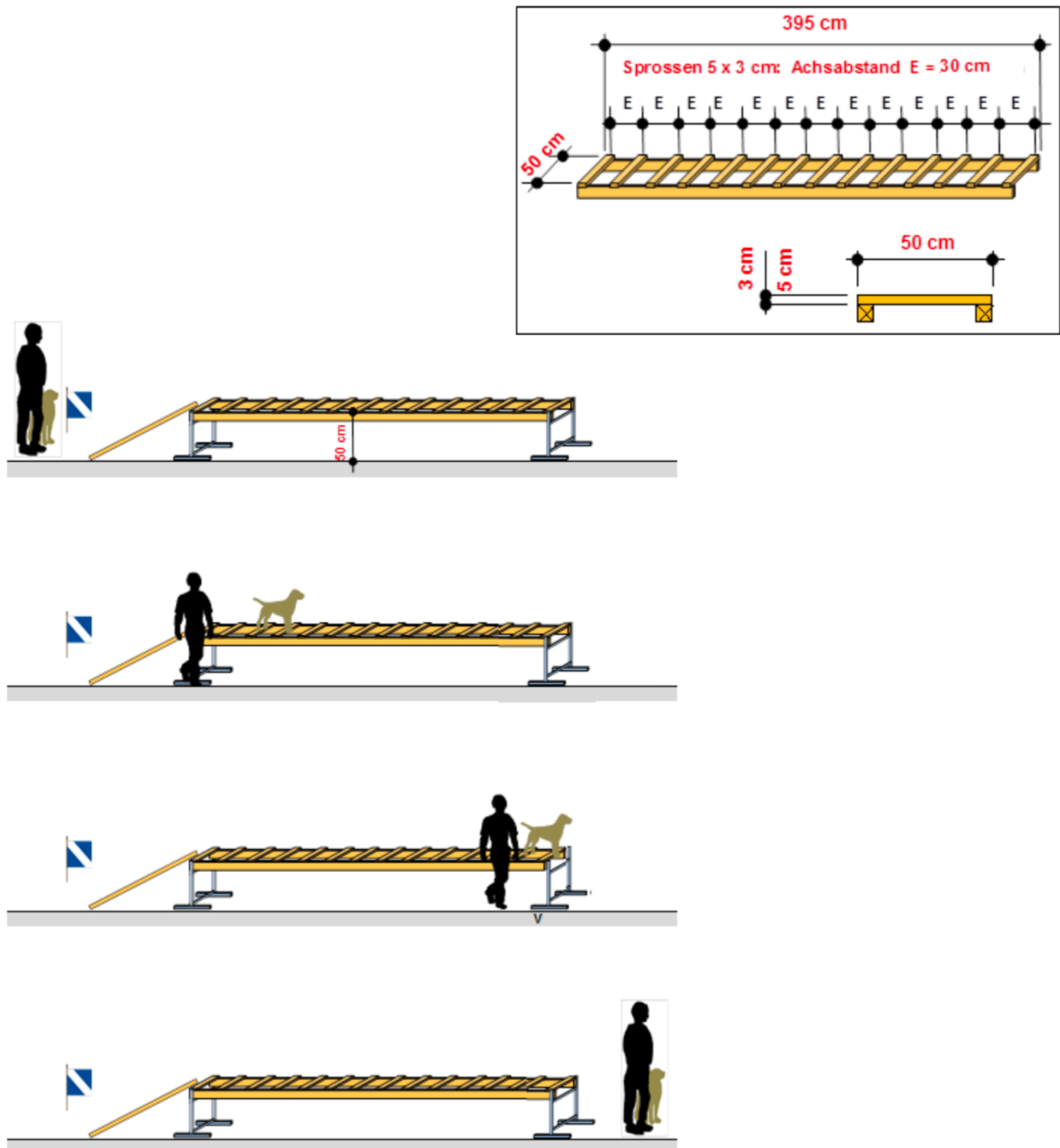

11.7.

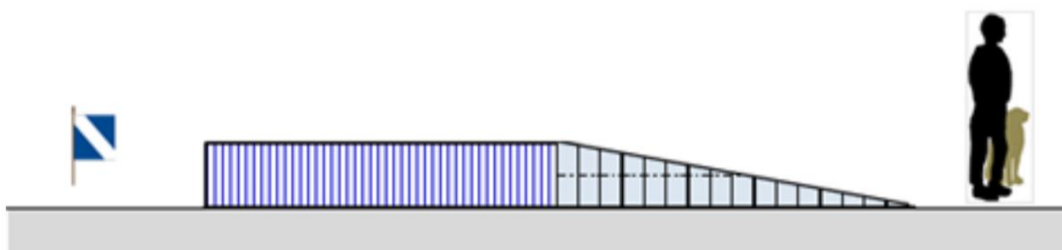
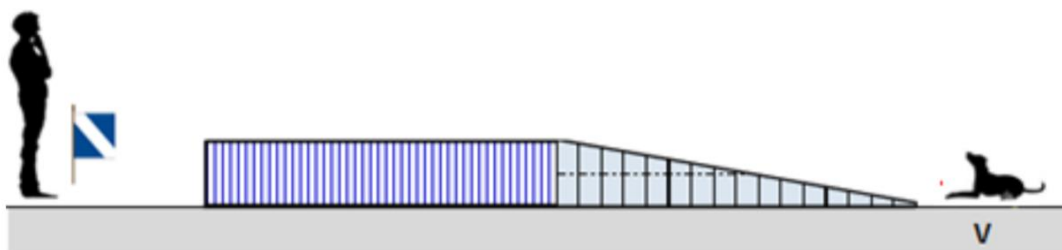
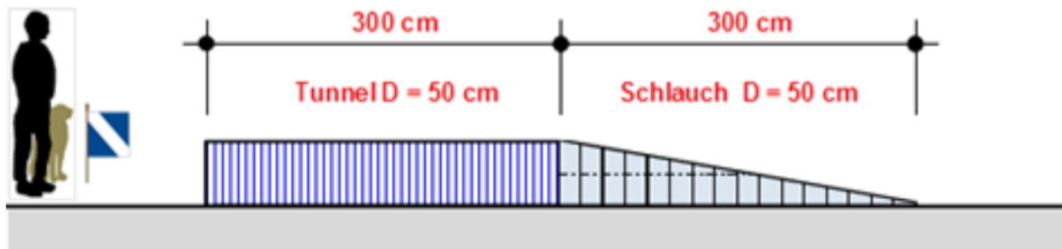
Horizontaal geplaatste ladder

Op niveau A loopt de hondengeleider met de hond mee, bij niveau B gaat de hond geheel zelfstandig door tot de laatste sport en blijft daar.

11.8.
met slurf

Tunnel

11.9.

Schommel

Gelijksoortige constructies met dezelfde afmetingen en beweeglijkheid zijn toegestaan.

